

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
БАЊАЛУКА

ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ РЕПУБЛИЧКЕ УПРАВЕ
ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ У 2015. ГОДИНИ

Бања Лука, март 2016. године

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	3
2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ПОСЛОВНИ ПРОЦЕСИ.....	6
2.1. Кадровски ресурси	7
2.2. Информатизација и стандардизација пословних процеса.....	10
2.3. Пројекти и међународна сарадња	11
2.4. Реформа јавног сектора	12
2.5. Буџет Инспектората РС.....	13
2.6. Интерна ревизија.....	15
3. ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНА И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКЦИЈА.....	17
3.1. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ХРАНУ.....	17
3.2. ТРЖИШНА ИНСПЕКЦИЈА.....	22
3.3. ПОЉОПРИВРЕДНА ИНСПЕКЦИЈА.....	29
3.4. ШУМАРСКА ИНСПЕКЦИЈА.....	36
3.5. ВЕТЕРИНАРСКА ИНСПЕКЦИЈА.....	45
3.6. ВОДНА ИНСПЕКЦИЈА	54
3.7. ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА.....	63
3.8. САОБРАЋАЈНА ИНСПЕКЦИЈА	69
3.9. УРБАНИСТИЧКО-ГРАЂЕВИНСКА И ЕКОЛОШКА ИНСПЕКЦИЈА	74
3.10. ИНСПЕКЦИЈА РАДА	83
3.11. ЗДРАВСТВЕНА ИНСПЕКЦИЈА.....	89
3.12. ПРОСВЈЕТНА ИНСПЕКЦИЈА	95
3.13. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА.....	100
4. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ.....	107
5. САДРЖАЈ ТАБЕЛА: 2015.....	108
6. САДРЖАЈ ДИЈАГРАМА: 2015.....	108

1. УВОД

У саставу Републичке управе за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат) дјелује 13 инспекција, које врше инспекцијски надзор у преко 30 области и контролишу примјену око 160 закона и 700 подзаконских аката.

У 2015. години инспекције Инспектората су у унутрашњем инспекцијском надзору извршиле укупно 28.062 инспекцијске контроле, што је сса 1.750 контрола више у односу на претходну годину. Удио контрола са неправилностима у 2015. години (31%) на нивоу Инспектората је нешто већи, у односу на исти период 2014. године (30%).

Од укупног броја извршених контрола у 2015. години, 18.8% контрола је било ванредно, односно контроле су рађене на основу захтјева других органа и организација, правних и физичких лица, док је у 2014. години тај проценат износио 17.7%. Ванредне контроле захтјевају већу ангажованост инспектора и самим тим смањују могућност ефикаснијег планирања редовних контрола с циљем планског уређења појединих области инспекцијског надзора.

У 2015. години изречено је 6.997 управних мјера (отклањање неправилности, одузимање робе, забрана обављања дјелатности, рушење објеката, уништавање и сл.), што је више него у посматраном периоду 2014. године (6.497), док је прекршајних мјера (прекршајних налога и пријава) у 2015. години било 4.551, а у 2014. години 3.485. Инспектори су субјекте контроле, код којих су констатоване теже неправилности, санкционисали путем прекршајних налога у укупном износу од 5.068.535 КМ.

У спољнотрговинском надзору инспекције Инспектората (тржишна, фитосанитарна, здравствена и инспекција за храну) су вршиле контроле робе по свим захтјевима увозника. У спољнотрговинском надзору извршено је укупно **102.042 прегледа**, а од тога броја у 0,24% случајева су констатоване одређене неправилности за које су инспектори, у циљу њиховог отклањања, предузели одговарајуће мјере. По основу наплаћених такси и накнада у спољнотрговинском промету у буџет Републике Српске у 2015. години је уплаћено **5.492.620КМ**.

Извјештаји рада, односно извршење Плана рада у 2015. години, за сваки сектор (инспекцију), наведени су појединачно у поглављу 3 (три), у којем су исказани: унутрашњи инспекцијски надзор, спољнотрговински инспекцијски надзор, број уредних у односу на укупан број инспекцијских контрола, ефекти предузетих мјера, упоредна анализа, рад инспекција у јединицама локалне самоуправе, закључне напомене и др., а збирна квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера у 2015. години исказана је у Табели 1.

Табела 1 Квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера за период I – XII 2015. године на дан 28.01.2016. године

Р. бр.	Инспекције и инспекцијске области	Контроле							Управне мјере							Прекршајне мјере		Кривичне пријаве	Жалбе поднесене	
		Извршене			Неуредне				Отклањање неправилности	Одузимање	Забрана	Рушење/уклањање	Уништавање	Захтјев/иницијатива	Укупно		Прекршајни налог			Прекршајна пријава
		Извршење контроле	Контрола извршења	Укупно	Неуредна контрола	Неуредна контрола извршења рјешења	Укупно	% неуредности							Број управних мјера	% отклањања недостатака				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
I	Инспекција за храну	64,370	462	64,832	669	28	697	1	502		114		16		632	79	255	17		7
A	Спољнотрговински надзор	63,675	26	63,701	203	1	204	0	116		72				188	62	4	7		7
B	Унутрашњи надзор	695	436	1,131	466	27	493	44	386		42		16		444	87	251	10		
II	Тржишна инспекција	12,205	862	13,067	1,668	12	1,680	13	659	58	195				912	72	1,471	6	1	9
A	Спољнотрговински надзор	6,722		6,722																
B	Унутрашњи надзор	5,483	862	6,345	1,668	12	1,680	26	659	58	195				912	72	1,471	6	1	9
III	Пољопривредна инспекција	15,007	395	15,402	367	17	384	2	217	14	100		35		366	59	107			9
A	Спољнотрговински надзор	13,597		13,597	3		3	0			3				3		2			
B	Унутрашњи надзор	1,410	395	1,805	364	17	381	21	217	14	97		35		363	60	105			9
IV	Шумарска инспекција	1,514	367	1,881	871	19	890	47	290	465	40				795	36	778	13	7	38
V	Ветеринарска инспекција	826	247	1,073	295	4	299	28	269		1		5		275	98	78			2
VI	Водна инспекција	642	327	969	309	30	339	35	273		21	4			298	92	54	1		16
VII	Техничка инспекција	1,801	420	2,221	454	11	465	21	416		9				425	98	64	38	1	14
VIII	Саобраћајна инспекција	1,168	320	1,488	485	15	500	34	189		103	8		3	303	62	431	8		24
IX	Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција	783	240	1,023	242	24	266	26	193		32	2			227	85	36			7
X	Инспекција рада	4,534	2,061	6,595	2,151	54	2,205	33	1,791		30				1,821	98	1,015	73		49
XI	Здравствена инспекција	18,755	341	19,096	402	15	417	2	319		69		6		394	81	59	12		9
A	Спољнотрговински надзор	18,014	8	18,022	39	1	40	0	1		32				33	3		1		
B	Унутрашњи надзор	741	333	1,074	363	14	377	35	318		37		6		361	88	59	11		9
XII	Просвјетна инспекција	952	335	1,287	343	7	350	27	340						340	100	22			42
XIII	Инспекција за заштиту од пожара	713	457	1,170	443	19	462	39	416		17				433	96	27			3
XIV	Укупно	123,270	6,834	130,104	8,699	255	8,954	7	5,874	537	731	14	62	3	7,221	81	4,397	168	9	229
A	Спољнотрговински надзор	102,008	34	102,042	245	2	247	0	117		107				224	52	6	8		7
B	Унутрашњи надзор	21,262	6,800	28,062	8,454	253	8,707	31	5,757	537	624	14	62	3	6,997	82	4,391	160	9	222

До сада је у више наврата истицано да се у пракси показало, како би организовање инспекције само на једном нивоу, омогућило много ефикасније и ефективније организовање инспекцијског надзора, као и економичније коришћење расположивих финансијских и кадровских ресурса.

Ресорна министарства врше управни надзор над законитошћу аката, док Инспекторат само у одређеној мјери обавља управни надзор над радом инспектора јединица локалне самоуправе, али нема могућности да утиче на планирање њиховог рада, што често доводи до преклапања инспекцијских контрола републичких и инспектора јединица локалне самоуправе. У том смислу и став пословне заједнице, који је исказан у току јавне расправе у процесу доношења Закона о инспекцијама у Републици Српској, је да би било добро да се инспекције организују само на једном нивоу. Предности оваквог начина организовања биле би вишеструке. Лакши начин управљања и праћења рада, избјегавања дуплирања прегледа код истог пословног субјекта у једном дану или кратком временском периоду и слично.

Опширније **Информације о раду и ефектима рада инспекција**, главни инспектори су доставили ресорним министарствима, а на основу којих је могуће вршити детаљније анализе активности и резултата рада у посматраном извјештајном периоду.

Извјештај о предузетим прекршајним мјерама и исходима судских поступака у периоду од 01.01.2015. године до 31.12.2015. године

У сљедећим табеларним приказима су дати подаци из Инспекцијског информационог система, Извјештај о предузетим прекршајним мјерама дат је у Табели 2, а о исходима судских поступака у Табели 3.

Табела 2 Предузете прекршајне мјере

Инспекција	Прекршајна мјера											
	Прекршајни налог				Износ изречене казне				Прекршајна пријава			
	ПН - правно лице	ПН - одговорно лице	ПН - физичко лице	Укупно	Износ ПН - правно лице	Износ ПН - одговорно лице	Износ ПН - физичко лице	Укупно	ПП - правно лице	ПП - одговорно лице	ПП - физичко лице	Укупно
Тржишна инспекција	169	170	1,132	1,471	234,450	91,950	499,950	826,350	2	2	2	6
Пољопривредна инспекција	20	18	69	107	92,000	20,500	36,800	149,300				
Шумарска инспекција	152	163	463	778	587,500	111,600	153,700	852,800		2	11	13
Ветеринарска инспекција	12	13	53	78	51,000	17,100	79,600	147,700				
Водна инспекција	25	24	5	54	179,000	39,500	4,000	222,500			1	1
Техничка инспекција	30	31	3	64	337,000	95,500	6,000	438,500	19	19		38
Саобраћајна инспекција	131	133	167	431	183,150	44,350	21,500	249,000	1		7	8
Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција	17	18	1	36	81,000	14,500	500	96,000				
Инспекција рада	267	266	482	1,015	561,690	89,190	902,500	1,553,380	27	27	19	73
Здравствена инспекција	25	25	9	59	78,500	23,500	7,700	109,700	7	5		12
Просвјетна инспекција	11	11		22	25,000	9,000		34,000				
Инспекција за заштиту од пожара	10	11	6	27	18,100	5,155	2,750	26,005				
Инспекција за храну	70	69	116	255	186,000	39,200	138,100	363,300	7	6	4	17
ИНСПЕКТОРАТ	939	952	2,506	4,397	2,614,390	601,045	1,853,100	5,068,535	63	61	44	168

Табела 3 Исходи судских поступака

Инспекција	Исход судског поступка						Износ изречене казне суда			
	Условна пресуда	Ослобађајућа пресуда	Обустава поступак	Изречена новчана казна	Изречен укор	Укупно	Износ казне - правно лице	Износ казне - одговорно лице	Износ казне - физично лице	Укупно
Тржишна инспекција	69	7	18	119	2	215	33,206	17,702	162,020	212,928
Пољопривредна инспекција	27		2	7	2	38		1,000	4,600	5,600
Шумарска инспекција	66	4	16	74	3	163	81,050	13,380	5,800	100,230
Ветеринарска инспекција	10	2		18	2	32	700		22,551	23,251
Водна инспекција	24	2	5	19	2	52	41,300	19,002		60,302
Техничка инспекција	28		2	16		46	48,000	24,500		72,500
Саобраћајна инспекција	29		9	24	1	63	21,300	5,350	2,350	29,000
Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција	14		1	10		25	4,000	3,250		7,250
Инспекција рада	240	4	20	261	1	526	136,401	47,885	160,165	344,450
Здравствена инспекција	11	1		5		17	6,500	2,100		8,600
Просвјетна инспекција	11		3	2		16	3,000	1,500		4,500
Инспекција за заштиту од пожара	6			6		12	2,010	451	200	2,661
Инспекција за храну	32			25		57	19,000	5,201	22,950	47,151
ИНСПЕКТОРАТ	567	20	76	586	13	1,262	396,467	141,321	380,636	918,424

У извјештајном периоду је издано **4.397** прекршајних налога у вриједности од 5.068.535 КМ.

Судских поступака по прекршајним налозима и захтјевима за покретање прекршајних поступака било је **1.262**, од чега је највећи проценат изречених новчаних казни око 46%, што у финансијском смислу чини износ од 918.424 КМ, а коју наплативост овај орган не може приказати јер не води евиденцију о наплативости новчаних казни које су изречене судским одлукама. Сходно одредбама Закона о прекршајима Републике Српске, судови прате извршење новчаних казни и других мјера изречених рјешењем о прекршају. Преостали исходи судских поступака се односе на условну пресуду, доношење ослобађајуће пресуде, обустава поступка и изрицање укора.

И даље је примјетан велики број условних казни у случајева у којима је затражено судско одлучивање, те оне чине 44,9% од укупног броја исхода судских поступака, што свакако не доприноси постизању сврхе кажњавања, како специјалне, тако ни генералне превенције.

2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ПОСЛОВНИ ПРОЦЕСИ

У унутрашњој организационој структури Инспектората Републике Српске функционишу сектори инспекција као основне организационе јединице. Инспекцијски надзор врши 13 инспекција у 6 подручних одјељења, и 6 административних одјељења у Управи Инспектората.

Инспектори за храну, фитосанитарни, здравствени и тржишни обављају спољнотрговински надзор на 14 граничних прелаза/царинских испостава у Републици Српској.

2.1. Кадровски ресурси

Закључно са 31.12.2015. године Инспекторат је имао 312 запослих радника, од тога 220 инспектора, 13 Помоћника директора - Главних републичких инспектора, 6 начелника подручних одјељења и 73 административна радника. Током 2015. године по основу уговора о раду на одређено вријеме ангажовано је 40 административних радника, а по основу волонтерског уговора 23 лица.

Инспекторат ће и у наредном периоду настојати да појача кадровску структуру. Мањак кадра нарочито је изражен у недовољном броју инспектора у техничкој, пољопривредној, саобраћајној, водној, здравственој, шумарској, просвјетној, урбанистичко-грађевинској и еколошкој инспекцији и инспекцији рада.

Број **фитосанитарних и пољопривредних инспектора** је недовољан да би се могло успјешно одговорити на све захтјеве из надлежности. До успостављања пуног капацитета рада у унутрашњем фитосанитарном надзору, инспектори би системом овлашћивања, поред фитосанитарног надзора, вршили и надзор из надлежности пољопривредног инспектора и обрнуто.

У **Сектору шумарске инспекције** у 2015. години један шумарски инспектор је смртно настрадао, а једна инспекторица је теже повређена и вјероватно ће бити на вишемјесечном боловању. Због наведеног догађаја у Одјељењу Бијељина нема шумарског инспектора, до повратка инспекторице са боловања.

У **Сектору водне инспекције** због недовољне кадровске попуњености, те неповољне старосне структуре инспектора неопходне је размотрити могућност пријема најмање два инспектора.

Сектор техничке инспекције има потребу за попуном упражњених радних мјеста у Одјељењу Источно Сарајево, и то са једним електро енергетским инспектором и једним термоенергетским инспектором.

Сектор саобраћајне инспекције има евидентан проблем са недостатком инспектора у надзору жељезничког саобраћаја, као и у поштанском саобраћају гдје постоји потреба за два инспектора. У области поштанског саобраћаја надзор се организује ангажовањем инспектора друмског саобраћаја, по овлашћењу директора, у мјери у којој то потребе посла допуштају. Посебно је индикативно да је саобраћајна инспекција у насталим околностима са истим бројем извршилаца добила у надлежност новоустановљене надзоре над provedбом седам нових прописа, те и у том смислу постоји потреба за кадровским јачањем ове инспекције.

У **Сектору урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције**, неопходно је у наредном периоду посебно анализирати потребан број инспектора у Републици Српској у обе области, а нарочито у области заштите животне средине. Неопходно је да се у што краћем року попуне мјеста еколошких инспектора у Одјељењима Приједор и Требиње гдје тренутно нема еколошких инспектора, да би се рад те инспекције на терену одржао, односно да би иста могла одговорити задатцима који јој предстоје у наредном периоду.

Сектор инспекције рада располаже са 31 инспектором на републичком нивоу, међутим то је недовољан број у односу на број регистрованих субјеката у Републици Српској.

Такође и Сектор **здравствене инспекције** је потребно кадровски ојачати, јер тренутно у три области надзора ради само по један инспектор који врши надзор на територији цијеле Републике Српске.

Сектор просвјетне инспекције има потребу за пријемом инспектора одређених инспекцијских звања, којих тренутно нема у Инспекторату, како би се створили предуслови за унапређење инспекцијског надзора и подизање нивоа примјене прописа, а ријеч је о инспекторима за спорт и инспекторима за културу.

Најзначајније обуке и семинари, којима су присуствовали инспектори/службеници Инспектората и остали учесници током 2015. године, биле су сљедеће:

Агенција за државну управу Републике Српске је организовала обуку 09.06.2015. године у Бањој Луци у склопу ИПА пројекта "Едукација водитеља управних поступака и инспектора", на којој су присуствовале све инспекције.

Поводом примјене нове апликације Регистра новчаних казни и прекршајне евиденције (РОФ) почетком 2015. године је одржана обука о коришћењу апликације за све инспекторе запослене у Инспекторату Републике Српске, као и све инспекторе и административне раднике из јединица локалне самоуправе које преко Инспектората Републике Српске приступају наведеној апликацији.

У склопу пројекта Свјетске банке „Унапређење инвестиционог окружења и институционално јачање – ICIS“, гдје Инспекторат Републике Српске представља Јединицу за имплементацију пројекта, консултантска фирма „Jacobs, Cordova & Associates“ је организовала семинаре за републичке инспекторе. Републичка тржишна инспекција је од 24.03-26.03.2015. године на Влашићу присуствовала радионици „Заштита ауторског права на рачунарским програмима, са обрадом неких новина које су присутне на тржишту“, коју је водила главна тржишна инспекторка Републике Словеније. Републичка здравствена инспекција је присуствовала радионици „Надзор над хемикалијама и козметиком“, која се одржала 15.04.2015. године на Влашићу. Републичка ветеринарска инспекција је присуствовала радионици на тему „Усаглашености постојеће легислативе са ЕУ законодавством у области безбједности хране и ветеринарства“, која је одржана на Влашићу 20.05.2015. године. У подручном Одјељењу Бања Лука, 08-09.06.2015. године, је одржан семинар о инспекцијама заснованим на ризику, те су на истом присуствовали из Сектора тржишне инспекције, Сектора инспекције за храну, Сектора ветеринарске инспекције, Сектора водне инспекције, Сектора еколошке инспекције, Сектора пољопривредне инспекције и Сектора здравствене инспекције. За једног републичког здравственог инспектора је организована студијска посјета на тему „Контрола нејонизујућег зрачења“, у Београду од 16-18.06.2015. године. Републички пољопривредни инспектори, ветеринарски инспектори, здравствени инспектори и инспектори за храну су присуствовали семинару о сигурности хране на тему „Од фарме до виљушке“, који се одржао у Сарајеву 25-26.06.2015. године. У склопу ICIS пројекта Републичка тржишна инспекција је присуствовала на радионици, под називом „Препоруке за РУИП и кршење ауторских права на интернету“, која се одржала на Влашићу 09.09.2015. године. Републички фитосанитарни инспектори су присуствовали радионици на тему „Процјена ризика при увозу биља, цитурса и цвијећа“, која се одржала на Влашићу 16.09.2015. године. На завршној радионици, у склопу ове набавке, гдје је тема била „Унапређење руковођења у инспекторатима, изазови и будуће активности у реформи инспекција у БИХ“, која се одржала на Јахорини од 08-09.12.2015. године, су присуствовали главни републички инспектори и поједини начелници одјељења у Управи Инспектората.

Републичка **инспекција за храну** је континуирано, током 2015. године, присуствовала обукама које је организовало Министарство безбједности БиХ и Агенција за безбједност хране БиХ. Обуке су се најчешће односиле на заштиту потрошача и домаћих произвођача хране.

Републички **тржишни инспектори** су, током 2015. године, у четири наврата присуствовали стручним обукама организованим од стране Агенције за надзор над тржиштем БиХ. Тиме се наставила сарадња са Агенцијом за надзор над тржиштем БиХ у вези са пројектом проактивног надзора непрехрамбених потрошачких производа. Америчка трговинска комора БиХ је организовала семинар на тему „Систем наплате и опорезивање услуга заштите интелектуалне својине, дигиталних садржаја и телекомуникација“, у Бањој Луци 01.04.2015. године, на којем су присуствовали представници из Сектора тржишне инспекције.

Пољопривредни инспектори су учествовали на разним радионицама које су организоване од стране Министарства вањске трговине и економских односа БиХ, Управе БиХ за заштиту здравља биља и Агенције за безбједност хране БиХ, а које су се најчешће односиле на заштиту здравља биља, сјемена и садног материјала и сл.

Републички **шумарски и пољопривредни инспектори** су учествовали на обуци коју је организовало Министарство вањске трговине и економских односа у складу са програмом обука за фитосанитарне инспекторе Twinning пројекта ИПА 2012, а односи се на „Активности инспекције приликом надзора над штетним организмима у шумарству“, која се одржала на Игману од 15-17.06.2015. године.

Републичка **ветеринарска инспекција** је учествовала на разним радионицама које су организоване од стране Агенције за безбједност хране БиХ и Канцеларије за ветеринарство БиХ. Радионице су се најчешће односиле на здравље животиња, појаве и ширење болести код животиња, ГМО у сточној храни и сл.

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске је организовало радионицу на тему „Израда прописа у вези редовних контрола система гријања и климатизације“, у Бањој Луци 21.10.2015. године, на којој су присуствовали инспектори из Сектора **урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције**, као и главни републички **инспектор за заштиту од пожара**.

Међународна организација рада ILO је током 2015. године организовала више семинара на подручју БиХ, на којима су учествовали инспектори из Сектора **инспекције рада**, а теме су се најчешће односиле на непријављен рад, нестандардне облике запослења, сигурност и здравље на раду и сл. Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске је организовало семинар на тему „Заштита радника од буке и вибрације“, у Бањој Луци од 23-24.04.2015. године, на којем су присуствовали представници из Сектора инспекције рада.

Министарство просвјете и културе Републике Српске је организовало конференцију о борби против корупције у образовању, под називом „Како осигурати квалитет знања без корупције“, у Бањој Луци 23.04.2015. године, на којој је присуствовао главни републички **просвјетни инспектор**.

Институт за јавно здравство Републике Српске је организовао радионицу за епидемиологе под називом „Надзор над инфлуенцом-прошлост, садашњост, будућност“, у Бањој Луци 02.04.2015. године, на којој је присуствовао главни републички **здравствени инспектор**. Свјетска здравствена организација је упутила позив на субрегионалну радионицу о јачању капацитетима за спровођење међународних здравствених прописа на међународним компненим граничним прелазима, која се одржала у Бањој Луци од 01-02.09.2015. године и учествовали су представници из Сектора здравствене инспекције.

Запослени у Инспекторату Републике Српске су редовно присуствовали на радионицама које су организоване од стране Агенције за државну управу Републике Српске, а најчешће су се односиле на људске потенцијале, заштиту личних података, обуке за руководиоце и сл.

Министарство правде је у мају 2015. године организовало обуку за коришћење апликације „Антикорупцијски информациони систем“ за извјештавање према Акционом плану за спровођење Стратегије борбе против корупције Републике Српске 2013-2017. године. Инспекторат Републике Српске је именовано контактно особу за наведену обуку, која ће и извјештавати према Акционом плану. Треба напоменути да Министарство правде током 2015. године није обавјестило Инспекторат Републике Српске да је апликација пуштена у употребу, као ни да постоји могућност да се инсталира.

2.2. Информатизација и стандардизација пословних процеса

Током претходних година Инспекторат је извршио у значајној мјери информатизацију и стандардизацију пословних процеса (путем Инспекцијског информационог система) у циљу бољег планирања и организовања ресурса, ефективнијег и ефикаснијег рада инспектора и осталих службеника, те праћења и анализе резултата њиховог рада.

У склопу повезивања одјељења за инспекцијске послове у градовима/општинама са Инспекторатом Републике Српске, ради употребе јединственог Инспекцијског информационог система Републике Српске и Регистра новчаних казни, у 2015. години обављено је електронско повезивање одјељења за инспекцијске послове општина Вишеград, Чајничке и Лопаре. До сада је укупно повезано 42 Одјељење за инспекцијске послове општина/градова, односно укупно 47 општина (у оквиру града Источно Сарајево налази се 6 општина).

Функционисање Центра за пријаве и притужбе Инспектората, веб странице и Регистра инспекцијских провјера свакако утиче на отвореност Инспектората и транспарентност у раду. У прошлој години, путем Центра за пријаве и притужбе запримљено је 2.048 пријава које су у надлежности Инспектората.

Путем Апликације пријави корупцију (АПК) Инспекторат Републике Српске је у 2015. години запримио девет пријава, од чега је једна прослијеђена на надлежно поступање другој институцији. Треба напоменути да се запримљене пријаве нису односиле на корупцију у Инспекторату, већ на иницијативе за инспекцијски надзор.

У августу 2015. године Пореска управа Републике Српске је омогућила Инспекторату приступ извјештајима о свим запосленим радницима у пословним субјектима, путем VPN конекције. Претрага се врши по ЈИБ-у пословног субјекта, а истом се добија историја пријава и одјава по радницима. Извјештаји се највише користи приликом контрола инспекције рада, али су корисни и осталим секторима. За задња четири мјесеца у 2015. години, колико је кориштена база Пореске управе Републике Српске, извршено је 270 увида у сврху планирања контрола или у циљу даљег вођења поступка.

У 2015. години Инспекторат Републике Српске је пласирао 371 изјаву за медије, од чега је путем Српске новинске агенције (СРНА) пласирано 11 саопштења за јавност. Сви захтјеви за приступ информацијама упућени од стране медија обрађени су и реализовани у законски прописаним роковима. Инспекторату Републике Српске у 2015. години упућено је и 117 захтјева за приступ информацијама од стране других физичких и правних лица, који су рјешени у складу са Законом о слободи приступа информацијама Републике Српске.

2.3. Пројекти и међународна сарадња

У области међународне сарадње, најзначајније је истаћи активности које су се односиле на пројекат Свјетске банке „Унапређење инвестиционог окружења и институционално јачање – ICIS“ и сарадњу са међународним институцијама значајним за Инспекторат Републике Српске као што су Међународна асоцијација инспекција рада (IALI), Међународна мрежа центара за размјену информација у области заштите на раду (CIS) и др.

У склопу ICIS пројекта чија је вриједност, подсећања ради, 1.500.000 USD (америчких долара), а трајаће до 31.12.2017. године, активности су се одвијале кроз три компоненте. У првој компоненти „**Успостављање Информационог система за размјену података - IIS**“, која ће обухватити већи број институција у систему јавне управе Републике Српске, у току 2015. године реализоване су активности „Процјена правног оквира у циљу имплементације IIS-а“ и „Анализа ИТ стања са приједлогом техничке спецификације за израду будућег IIS-а“. Ова посљедња активност омогућила је крајем 2015. године покретање међународне тендерске процедуре за избор фирме која ће радити на успостављању IIS-а. У оквиру друге компоненте ICIS пројекта, која се односи на **унапређење квалитета рада инспекцијских органа**, почетком 2015. године ангажована је консултантска фирма из Ирске „Jacobs, Cordova & Associates“ која је пружала техничке савјете и помоћ Инспекторату Републике Српске нарочито ради унапређења области безбједности хране, заштите животне средине и заштите интелектуалне својине. У овој компоненти извршена је набавка рачунарске и серверске опреме ради подршке постојећем Инспекцијском информационом систему. Крајем године објављен је и међународни тендер за набавку опреме за узорковање и брзу индикацију у инспекцијском надзору. Најважније активности треће компоненте пројекта која се односи на **подршку реформе регистрације пословних субјеката** реализоване су у 2014. години, а у 2015. години су набављени скенери за потребе АПИФ-а који ће се користити за скенирање судске грађе о регистрацији пословних субјеката у судовима и дигитализацију скенираних података.

Представници Инспектората Републике Српске у 2015. години, учествовали су у сљедећим стручним обукама/студијским путовањима:

Међународна организација рада- ILO је организовала Академију на тему поштивања прописа на нивоу предузећа путем инспекције рада, која је одржана у Торину од 30.11-11.12.2015. године и на којој је присуствовао један **инспектор рада**.

На захтјев Министарства државне управе и локалне самоуправе Србије, у 2015. години организована је студијска посјета делегације Министарства и представника фирме “Atos” Инспекторату Републике Српске ради упознавања за моделом и имплементацијом Инспекцијског информационог система и модела планирања, извјештавања, интерне контроле и канцеларијског пословања у Инспекторату Републике Српске.

Друштво за заштиту од зрачења Србије и Црне Горе је организовало Симпозијум, који се одржао у Вршцу од 30.09-02.10.2015. године и на којем је присуствовала инспекторица из Сектора **здравствене инспекције**.

Министарство вањске трговине и економских односа БиХ је организовало двије студијске посјете у којима су учешће узели инспектори из Сектора **пољопривредне инспекције**. Студијска посјета у Републику Чешку, која је финансирана из Пројекта "Институционална подршка сертификавању и контроли садног материјала" од 29.06-03.07.2015. године. Студијска посјета у Пољску, у оквиру Twinning пројекта ИПА 2012 ЕУ-ФИТО-БиХ, упознавање са фитосанитарним системом у Пољској, а који се односи на функционисање фитосанитарне

инспекције укључујући граничну и унутрашњу фитосанитарну инспекцију у периоду од 30.08-04.09.2015. године.

У склопу TAIEX-EKRAN project with Hulla & Co Human Dynamics KG Austria, одржаване су радионице у Загребу, Подгорици и Сарајеву. Теме су се односиле на управљање отпадом и заштиту животне средине, те су на истим учествовали представници из Сектора **урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције**.

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске, у сарадњи са Министарством правде Владе Републике Србије, је организовало семинар на тему „Пренос искуства Републике Србије у процесу преузимања законодавства и принципа ЕУ у области техничких прописа и Поглавља 1-Слободно кретање роба“, који се одржао у Бањој Луци од 07-08.12.2015. године. На семинару су присуствовали из Сектора пољопривредне инспекције, здравствене инспекције, инспекције за храну, ветеринарске инспекције, шумарске инспекције, водне инспекције, грађевинске инспекције, техничке инспекције, тржишне инспекције и саобраћајне инспекције.

Европско друштво инжењера сигурности је организовало међународну конференцију у вези са менаџментом и сигурности, на тему "Управљање стресом и сигурност" у оквиру двогодишње кампање Европске агенције за сигурност и здравље на раду, у периоду од 12-13.06.2015. године. Иста се одржала у Опатији и присуствовала је једна инспекторица из Сектора **инспекције рада**.

Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде Републике Српске, од 17-19.11.2015. године, је организовало радионицу у Атини, на тему „Третман отпадних вода“, у склопу пројекта „SWIM-SM подрж. Horizon 2020“, те су том приликом присуствовала два инспектора из Сектора **водне инспекције**.

Представници из Сектора **инспекције рада** су присуствовали на регионалној конференцији „Сузбијање рада на црно и унапређење права запослених“ која се одржала у Београду од 17-18.11.2015. године, а организатор је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Инспекторат за рад Републике Србије.

Министарство цивилних послова БиХ је упутило позив на трећу регионалну конференцију просвјетних инспектора "Улога просвјетних инспектора у заштити права дјецe и учесника", која се одржала у Београду од 22-23.10.2015. године. На истој је присуствовао главни републички **просвјетни инспектор**.

2.4. Реформа јавног сектора

Народна скупштина Републике Српске на Четвртој посебној сједници, одржаној 28. децембра 2014. године, усвојила је Економску политику Републике Српске за 2015. годину. У складу са циљевима утврђеним Економском политиком Републике Српске, Влада Републике Српске формирала је Одбор за реформу привредног система и Одбор за реформу јавног сектора Републике Српске.

У оквиру Одбора за реформу привредног система формиране су три радне групе, у чијем су саставу били номиновани и запослени из реда Инспектората, и то за сљедеће радне групе:

- Радна група за реформу привредног система;
- Радна група за сузбијање сиве економије;
- Радна група за рад и запошљавање;

- Радна група за реформу здравственог сектора.

Током прве половине 2015. године, у оквиру активности Одбора за реформу привредног система Републике Српске су припремане измјене и допуне Закона о инспекцијама у Републици Српској. Текст Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о инспекцијама у Републици Српској је повучен из законодавне процедуре, а пред Народном скупштином Републике Српске се нашао у мјесецу децембру.

2.5. Буџет Инспектората РС

По Одлуци о усвајању Ребаланса буџета Републике Српске за 2015. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 103/15), укупни буџет Републичке управе за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат) је износио 11.609.700 КМ, док је буџет након реалокација 11.840.200 КМ, дакле, увећан је за 2% или номинално за 230.500 КМ. Увећање буџета Инспектората у износу 230.500 КМ, реализовано је коначним реалокацијама између буџетских корисника, а средства су намијењена за:

- Покриће расхода за накнаде за превоз на посао и са посла (јули до децембра 2015. године),
- Покриће расхода за новчану помоћ породици у случају смрти радника (децембар 2015. године)
- Покриће расхода по основу коришћења робе и услуга.

Табела 4 Преглед реализације буџета за 2015. годину (Фонд 01 - Општи фонд)

Кonto	Опис	Буџет по Ребалансу за 2015.	Буџет након реалокација 2015.	Реализација буџета 2015.	Индекс
1	2	3	4	5	6=5/4
4110	Расходи за лична примања	10.210.000	10.309.900	10.309.745	1.00
4111	Расходи за бруто плате	10.010.000	9.996.200	9.996.169	1.00
4112	Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених	200.000	313.700	313.576	1.00
4120	Расходи по основу коришћења робе и услуга	1.204.800	1.448.250	1.448.102	1.00
4121	Расходи по основу закупа	160.000	171.310	171.203	1.00
4122	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	370.000	428.340	428.331	1.00
4123	Расходи за режијски материјал	80.800	71.200	71.202	1.00
4125	Расходи за текуће одржавање	110.600	132.270	132.264	1.00
4126	Расходи по основу путовања и смјештаја	200.000	250.130	250.126	1.00
4127	Расходи за стручне услуге	90.000	148.310	148.306	1.00
4129	Остали непоменути расходи	193.400	246.690	246.670	1.00
5100	Издаци за нефинансијску имовину	194.900	82.050	82.037	1.00
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	158.000	49.020	49.010	1.00
5117	Издаци за нематеријалну произведену имовину	11.700	11.560	11.560	1.00
5161	Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и слично	25.200	21.470	21.467	1.00
	УКУПНО	11.609.700	11.840.200	11.839.884	1.00

Износ од 33.181 КМ књижен у оквиру буџетске позиције Остали непоменути расходи представља обавезу према бившем инспектору, Мирку Чегару, а на основу Рјешења

директора, број 24.012/9993-342-4/15 од 20.10.2015. године, које се тиче Пресуде Основног суда у Власеници, број 92 0 К 011479 14 К од 20.08.2015. године. По Пресуди Основног суда у Власеници, горе наведеног броја, која је постала правоснажна дана 09.09.2015. године, Мирко Чегар, републички инспектор за шумарство и ловство, ослобођен је одговорности за кривично дјело које му је било стављено на терет по оптужници Окружног тужилаштва у Источном Сарајеву, број КТ-367/07 од 03.06.2008. године.

Реализација за 2015. годину - Рачун посебних намјена

Табела 5 Преглед реализације за 2015. годину (Фонд 03 - Фонд грантова)

Конто	Опис	Планирано 2015.	Реализовано 2015.
8171	Примици по основу пореза на додатну вриједност		26.297
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ (ОСИМ ПРИХОДА ОБРАЧУНСКОГ КАРАКТЕРА)			26.297
4129	Остали непоменути расходи	25.470	25.382
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	1.000	765
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ		26.470	26.147

Табела 5 се односи на средства на трансакцијском рачуну Министарства финансија Републике Српске - за Републичку управу за инспекцијске послове - Рачун посебних намјена - Пројекат унапређења инвестиционог окружења (ICIS) TF011205, код Pavlović International Bank a.d., број 554-004-00000377-64. Дознака на поменути рачун у износу 26.297 КМ представља прилив од поврата пореза на додатну вриједност, док је Финансијски план потрошње за мјесец септембар 2015. године (ФОНД 03 - Фонд грантова) износио 26.470 КМ, а који је реализован у износу 26.147 КМ, структуре, као у горњој табели.

Реализација гранта из иностранства у оквиру Пројекта унапређења инвестиционог окружења (ICIS) TF011205

Табела 6 Преглед прихода и расхода у оквиру Пројекта унапређења инвестиционог окружења (ICIS) TF011205

Конто	Опис	Износ
УКУПНИ ПРИХОДИ (ОСИМ ПРИХОДА ОБРАЧУНСКОГ КАРАКТЕРА)		428.712
73111	Текући грантови из иностранства	428.712
УКУПНИ РАСХОДИ (ОСИМ РАСХОДА ОБРАЧУНСКОГ КАРАКТЕРА)		672.931
41261	Расходи по основу путовања и смјештаја у земљи	1.056
41271	Расходи за услуге финансијског посредовања	515
41273	Расходи за услуге информисања и медија	250
41274	Расходи за ревизијске и рачуноводствене услуге	2.628
41279	Расходи за остале стручне услуге (консултантске услуге)	358.444
41293	Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа	69.548
41294	Расходи по основу репрезентације	2.517
41297	Расходи по основу пореза и доприноса на терет послодавца	726
41381	Расходи по основу ефективних негативних курсних разлика	11.500
51132	Издаци за набавку канцеларијске опреме, алата и инвентара	151.105
51711	Издаци по основу пореза на додатну вриједност	74.641

Републичка управа за инспекцијске послове, као један од носилаца реализације пројекта „Унапређење инвестиционог окружења и институционално јачање“ (ICIS) у Републици Српској је корисник девизног рачуна чије стање на дан 31.12.2015. године износи 219.975,91 USD (прерачунато према средњем курсу Централне банке БиХ на дан 31.12.2015. године 393.772,28 КМ). У наставку се даје преглед изведеног стања на девизном рачуну на дан 31.12.2015. године:

Табела 7 Стање на девизном рачуну на дан 31.12.2015. године

Почетно стање 01.01.2015.	503.503
Укупни нето новчани ток 2015. године	-158.320
Позитивне курсне разлике	85.143
Негативне курсне разлике	-36.554
Стање на девизном рачуну 31.12.2015. године	393.772

Закључне напомене

Иако је за пословање Инспектората у 2015. години утрошено 230.184 КМ више средстава од одобреног буџета за 2015. годину, недостајућа средства су обезбијеђена путем коначних реалокација између буџетских корисника, те нема неукалкулисаних обавеза. Највећи недостатак средстава је на Расходима по основу коришћења робе и услуга и износи 243.302 КМ, од чега се на пренијете обавезе из 2014. године односи износ од 105.951 КМ. На име покрића насталих издатака по основу испорука роба и услуга, извршена је реалокација са позиције Издатака за нефинансијску имовину у износу од 112.850 КМ. Одустајање од развојне компоненте на име покрића текућих издатака је нужна мјера која не представља добар начин рјешавања проблема. Даљњих 130.452 КМ, колико је недостајало за покриће обавеза по основу испорука робе и услуга, обезбјеђено је финалном реалокацијом између буџетских корисника. У циљу смањења Расхода по основу коришћења робе и услуга, примјењене су мјере штедње, а у циљу смањења расхода за бруто накнаде, 30.07.2015. године измијењен је Правилник о платама, накнадама и осталим личним примањима запослених у Републичкој управи за инспекцијске послове, а измјена је, између осталог, подразумевјевала лимитирање накнаде за трошкове превоза на посао и са посла до износа од 120 КМ.

Из наведеног се може закључити да Инспекторат има изражен проблем недовољних средстава, а који постоји колико и сам Инспекторат и значајан дио пословне године утроши се на активности које воде обезбјеђењу недостајућих средстава, како би се одржао планирани обим активности. Исто тако, у оквиру одобрених буџета све су мање могућности за капитална улагања, тако да су пројектне активности једини значајан извор средстава за развојну компоненту.

2.6. Интерна ревизија

Интерна ревизија представља независно, објективно увјеравање и консултантску активност, чији је циљ да дода вриједност и унаприједи активности Инспектората и помогне да оствари своје циљеве обезбјеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања.

Јединица за интерну ревизију је нормативно успостављена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи за инспекцијске послове Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр.24/12 и 55/14).

У Јединици за интерну ревизију систематизована су два радна мјеста и то руководиоца јединице и интерни ревизор. Попуњено је само радно мјесто руководиоца јединице за интерну ревизију.

Подаци о активностима интерне ревизије

Интерни ревизор, активност интерне ревизије обавља у складу са методологијом садржаном у Приручнику за интерне ревизоре у јавном сектору Републике Српске и Кодексом професионалне етике за интерне ревизоре у јавном сектору Републике Српске.

Директор Инспектората и руководиоца јединице за интерну ревизију потписали су Повељу интерне ревизије и доставили Централној јединици за хармонизацију.

Јединица за интерну ревизију, на основу процјене ризика, сачинила је стратешки план интерне ревизије а на основу њега годишњи план. Наведене планове одобрио је директор Републичке управе за инспекцијске послове у складу са тачком 4.1. Приручника за интерне ревизоре у јавном сектору Републике Српске и чланом 16. став 1. тачка в) Закона о интерној ревизији у јавном сектору Републике Српске.

Према усвојеном годишњем плану, планиране су двије ревизије, те је план у потпуности извршен.

По окончању сваке извршене ревизије, ревизорски извјештај одмах је достављен директору Инспектората. У складу са чланом 19. Закона о интерној ревизији у јавном сектору Републике Српске и тачком 5.2.7. Приручника сачињен је План активности по препорукама интерне ревизије.

Руководилац јединице за интерну ревизију прати примјену препорука датих у ревизорским извјештајима у складу са чланом 19. Закона и тачком 5.2.7. Приручника.

У текућем извјештајном периоду дато је укупно 11 препорука. Три препоруке су проведене, а осталих осам препорука није проведено. За двије непроведене препоруке нису још доспјели рокови за провођење препорука, док за шест осталих непроведених препорука није постојала воља надлежних руководиоца за провођење датих препорука.

Закључне напомене

Окружење у којем ради интерна ревизија карактеришу слабе интерне контроле, непостојање генерално прихваћеног референтног оквира за интерну контролу, слабо и неефикасно контролно окружење, непостојање система управљања ризицима, недовољна подршка и разумјевање интерне ревизије од стране управљачке структуре Инспектората.

Овом проблему може се додати и проблем обучености и компетентности интерних ревизора, као и осјетни недостатак стручне литературе из области интерне ревизије.

Из ових разлога није реално очекивати да интерна ревизија прошири дјелокруг свог рада на унапређење процеса управљања ризицима односно на активности које значајније додају вриједност организацији.

3. ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНА И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКЦИЈА

3.1. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ХРАНУ

Инспекција за храну организована је на два нивоа: у оквиру Инспектората и у саставу јединица локалне самоуправе. У републичкој инспекцији тренутно раде 22 инспектора, од тога 14 инспектора ради на царинским испоставама, док је 7 у унутрашњој контроли и 1 инспекторица на трудничком боловању. Поред тога, у јединицама локалне самоуправе ради 50 општинских/градских инспектора за храну и инспектора који имају овлашћење инспектора за храну.

Инспектор у Одјељењу Приједор ради седам дана на царинској испостави Нови Град, а других седам у унутрашњој контроли.

Спољнотрговински надзор

У спољнотрговинском надзору извршено је 52.201 контрола хране. Укупно је узето 4.373 узорка хране на лабораторијску провјеру здравствене исправности (8,4 % увезених пошиљки), при чему је 176 пошиљки било неуредно.

Инспекцијским прегледом на мјесту царињења, без узорковања је утврђена неисправност код 2 пошиљке посластичарских производа, због неадекватног транспорта, односно квара на расхладном уређају и протеклог рока употребе.

У 193 случаја након доказаних неправилности пошиљки путем лабораторијских анализа увозници су у 152 случаја прихватили резултат прве анализе, док су у 41 случају захтијевали суперанализу. Суперанализом је демантовано 19 анализа, а потврђено су 22 анализе. Дакле, у посматраном извјештајном периоду забрањен је промет и наложено уништавање или поврат добављачу за укупно 60 неисправних пошиљки хране.

У 116 случајева утврђене неправилности су се односиле на непотпуне декларације, гдје су увозници по налогу инспектора извршили додатно декларисање и усклађивање садржаја декларација са прописима Републике Српске и Босне и Херцеговине, након чега су исте пуштене у промет.

Разлози неисправности су микробиолошка неисправност, хемијска неисправност, труљење, непотпуно или неадекватно декларисање.

Неправилности су утврђене код сљедећих врста хране:

- месних прерађевина поријеклом из Србије, Македоније, Хрватске, Аустрије, Њемачке и Црне Горе;
- мед из Србије;
- кондиторских производа поријеклом из Турске, Србије и Македоније;
- уље, маргарин, мајонеза, маст из Србије;
- пиво из Ирске, Француске и Србије;
- освјежавајућих пића поријеклом из Аустрије и Холандије;
- воћних сокова из Србије;
- додатка прехране поријеклом из Њемачке, Француске и Србије;
- прерађевина од поврћа поријеклом из Македоније, Њемачке и БиХ;
- алкохолних пића поријеклом из Србије;

- тјестенина поријеклом из Србије;
- флаширане воде поријеклом из Србије;
- дјечије хране поријеклом из Холандије и Србије.

Извршено је 11.473 контрола хране за животиње, од чега је на лабораторијску провјеру здравствене исправности и квалитета узето 260 узорака хране за животиње, а од тога је у 12 случајева доказана неправилност путем лабораторијских анализа.

Дакле, у посматраном извјештајном периоду на основу резултата анализа забрањен је промет и наложено уништавање или поврат добављачу за укупно 12 неисправних пошиљки хране за животиње.

Разлози неисправности су присуство ГМО код 11 пошиљки поријеклом из Бразила, Словеније, Аустрије, Холандије и Хрватске, те неодговарајући квалитет код једне пошиљке поријеклом из Србије.

По основу контрола увоза у буџет Републике Српске уплаћена је накнада у износу од 3.915.817 КМ.

Унутрашњи надзор

У унутрашњем надзору извршена је укупно 1.131 контрола, од којих је 493 било неуредно, што чини 44% од укупног броја контрола. Разлог овако високог процента неуредних контрола лежи у чињеници да се у области хране објављује велики број прописа које субјекти из различитих разлога нису испоштовали и да субјекти у општинама без локалног инспектора занемарују прописане обавезе.

Од укупног броја предузетих управних мјера око 87% се односе на отклањање различитих недостатака, а око 13% на забране промета, уништавање хране и забране обављања дјелатности. У промету је затечено и уништено око 386 килограма хране која је неприкладна за људску употребу. Најчешћи разлози забране промета и уништавања хране су стављање у промет хране којој је истекао декларисани рок употребе или ненавођење рока употребе, непостојање декларације на једном од језика у службеној употреби (декларација на страном језику) и промјена сензорних својстава хране. У два случаја у складиштима veleпродаје затечено је 16.088 килограма хране истеклога рока трајања или измјењених сензорних својстава, која није била на адекватан начин издвојена и означена од хране која је исправна и која се може ставити у промет. У тим случајевима инспектори су забрањивали промет хране и налагали њено уништавање. Такође је утврђивано нередовно испитивање сировина и готових производа, те необављање редовних санитарних прегледа лица која рукују са храном и лоши хигијенско-санитарни услови у објектима који се баве производњом и прометом хране.

Издато је 255 прекршајних налога на износ од 363.300 КМ, те поднесено 10 захтјева за покретање прекршајног поступка. Анализирајући прекршајне мјере види се да је око 51% прекршајних налога издато лицима која се баве прометом хране, 30% лицима која се баве обрадом и прометом хране и 9% налога лицима која се баве производњом хране. Разлози за издавање прекршајних налога су стављање у промет хране која није безбједна тј. није прикладна за људску употребу, лоши хигијенски услови у објектима гдје се врши производња и промет хране, те чињеница да лица која су у контакту са храном нису била под прописаним санитарним надзором.

Републичка инспекција за храну је приликом контрола увозника хране провјеравала да ли се пошилке хране из увоза од којих је узет узорак на лабораторијско испитивање стављају у промет прије добијања рјешења инспектора којим се одобрава стављање у промет истих на основу резултата испитивања у четири случаја утврђено је да су увозници ставили у промет храну прије добијања рјешења надлежног инспектора.

Републичка инспекција за храну вршила је узимање узорака хране и брисева радних површина у оквиру расположивог буџета Инспектората. Том приликом је узето 5 узорака готових јела, и 81 брис радних површина. Испитивање је вршено у погледу микробиолошких параметара хране. Такође је узето и 19 узорака меда на лабораторијску провјеру садржаја НМФ и активности дијастазе од чега 9 узорака није било у складу са Правилником о меду и другим пчелињим производима („Службени гласник БиХ“, број: 37/09, 65/10 и 25/11).

Табела 8 Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, републичка инспекција за храну

Врста објекта	Број контрола	Неуредне контроле	Процент неуредних	Забрана обављања дјелатности	Забрана промета хране	Забрана рада лицима	Отклањање недостатака	Прекршајни налог	Прекршајна пријава
Укупно	1131	493	43,59%	0	58	0	386	255	10
За производњу хране	115	55	47,83%		2		42	23	2
У којима се врши промет хране	562	245	43,59%		36		189	129	6
У којима се врши промет и обрада хране	366	174	47,54%		11		149	77	2
Узорковање хране на лабораторијску провјеру	51	8	15,69%		7			15	
Повлачење хране са тржишта	2	1	50,00%		1			1	
Који се баве снабдјевањем воде за пиће	16	9	56,25%		1		6	4	
Увозници хране	19	1	5,26%					6	

Рад инспекције за храну у саставу органа локалне управе

Инспекција за храну на општинском/градском нивоу, у области производње и промета хране, 50 општинских/градских инспектора за храну и инспектора који имају овлашћења инспектора за храну, обавила је 10.353 контроле од којих је 3.597 односно 35 % било неуредно. Предузето је укупно 4.265 управних мјера, од чега 1.470 различитих забрана и 2.795 мјера отклањања недостатака. Највећи број отклањања неправилности односио се на обављање санитарних прегледа запослених, додатну едукацију о хигијени хране, испитивање хране путем овлашћених лабораторија и отклањање санитарно-хигијенских недостатака.

Издато је 192 прекршајна налога на износ од 157.050 КМ, те поднесено 5 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Укупна количина хране коју је општинска/градска инспекција за храну на основу органолептичког прегледа ставила ван промета и наложила њено уништавање је 220 килограма.

Наступањем топлијег периода, као и сваке године, интензивирани су контроле објеката у којима постоји висок ризик од тровања храном већег броја људи, као што су објекти брзе хране, експрес ресторани, ресторани у студентским и ђачким домовима, посластичарнице, роштиљнице и сл.

Инспектори су доста времена провели утврђујући присуство неисправне хране на основу обавјештења која су пристизала са европског RASFF-а и из других извора.

У десетак случајева инспекција је успјешно обавила превентивни надзор у објектима у којима су боравиле и конзумирале храну посебно угледне личности из других земаља.

Табела 9 Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, градска/општинска инспекција за храну

Врста објекта	Број контрола	Неуредне контроле	Процент неуредних	Забрана рада објекта	Забрана промета хране	Забрана рада лицима	Отклањање недостатака	Прекршајни налог	Прекршајна пријава
Укупно	10353	3597	34,74%	10	292	1168	2795	192	5
За производњу хране	934	427	45,72%	1	31	232	223	41	0
У којима се врши промет хране	3471	1159	33,39%	5	198	437	740	53	4
У којима се врши промет и обрада хране	5236	1906	36,40%	4	47	496	1793	97	1
Објекти за снабдијевање водом	560	103	18,39%	0	16	0	38	1	0
Остало	152	2	1,32%	0	0	3	1	0	0

У складу са Закључком Владе Републике Српске број: 04/1-012-439/15 од 09.03.2015. године, и Инструкцијом Министрства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, број: 12.05-335-81-1/15 од 06.02.2015.године, инспекција за храну на свим нивоима вршила је појачане контроле субјеката у пословању са храном када је у питању храна анималног поријекла у малопродајним објектима као и приликом увоза. О свакој појединачној пошиљци хране код које су лабораторијском провјером утврђене неправилности, одмах путем електронске поште обавјештавано је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

Закључне напомене

Инспектори у свом раду често имају недоумице када су у питању материјални прописи који се односе на храну. Одређени број прописа постоји на нивоу Републике Српске и на нивоу БиХ. Нејасно је који пропис у том случају инспекција треба примјењивати, чак ни када на исти начин регулишу материју, а поготово ако су у колизији.

На нивоу Републике Српске постоје само седам подзаконских аката на основу Закона о храни, а то су Правилник о општем декларисању хране, Правилник о условима хигијене у појединим објектима, Правилник о Централном регистру и Правилник о условима за испитне лабораторије, Правилник о микробиолошким критеријумима за храну, Правилник о употреби прехранбених адитива у храни осим боја и заслађивача, Правилник о уситњеном месу, полупроизводима и производима од меса.

Не постоје остали правилници који регулишу исправност, односно квалитет одређене групе хране па су инспектори принуђени да се позивају на Закон о храни Републике Српске и подзаконске акте донесе на основу Закона о храни БиХ, што је гледано са правног аспекта доста замршено. Доста прописа о појединим групама хране донио је Савјет министара на основу Закона о храни БиХ. Ови прописи су у ствари транспонирани директиве ЕУ, а неки од

њих су због обимности анекса и начина писања јако компликовани. Због свега тога је инспекторима потребна посебна едукација о примјени ових прописа.

Постоји проблем аналитичких могућности домаћих лабораторија, због чега узорке за одређена испитивања треба транспортовати у другу државу што јако успорава инспекцијски поступак и поскупљује испитивање. Приликом контроле увоза хране инспекција се још увијек мора позивати на закон из бивше државе, јер Закон о храни Републике Српске не спомиње увоз, а БиХ закон само каже да увозник мора граничном инспектору поднијети захтјев за преглед пошиљке. Закон не каже да је услов за царињење одобрење инспектора, не каже да пошиљку мора пратити документација о исправности, да је промет хране од које су узети узорци забрањен до добијања резултата анализе итд., што представља процедуралне сметње за рад инспектора.

Што се тиче НАССР система, ни по једном закону није јасно од када субјекти који послују са храном морају имати уведен НАССР систем. Све државе су одређивале рокове за увођење ове обавезе, различите за велике и мале субјекте.

Треба јасно одредити рокове за обавезно увођење НАССР система.

Оба закона о храни су мањкава у дијелу казних одредби, јер доста обавеза субјеката нису кажњиве. Тако нпр. нема казне за неподношење захтјева за преглед хране приликом увоза, за неиспитивање хране путем овлашћене лабораторије, за приписивање љековитог својства храни, за рекламирање алкохолних пића итд.

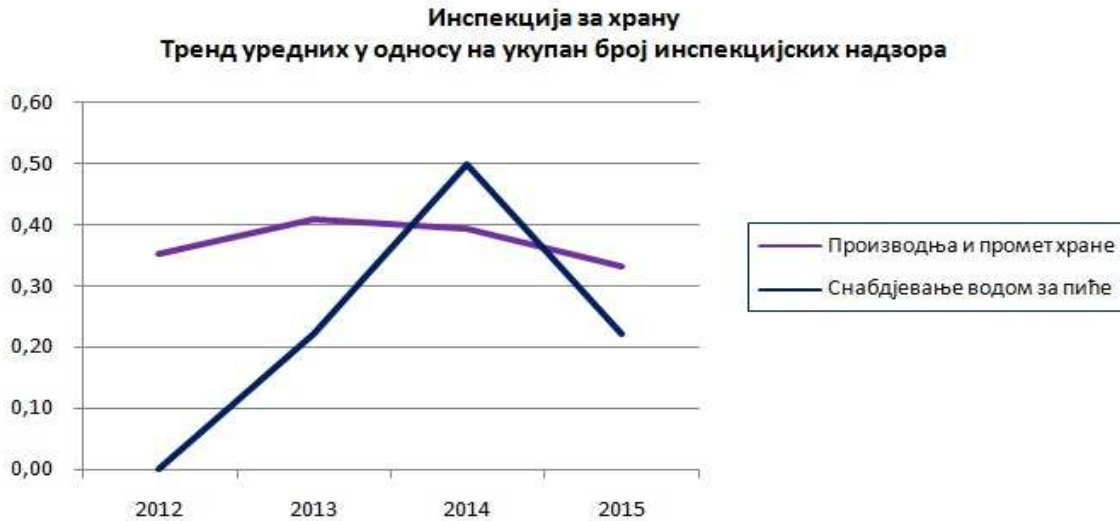
Закони из области хране немају разрађено поглавље инспекцијски надзор, нису наведене мјере које инспектор може предузети.

Недостају водичи и смјернице о службеним контролама, хигијенском пакету, доброј произвођачкој и другим праксама, о сљедивости, обавјештавању и повлачењу неисправне хране са тржишта, о поступању у кризним ситуацијама, те вишегодишњи план контрола. Недостатак финансијских средстава за спровођење мониторинга, односно подмирење трошкова испитивања хране је велики проблем у раду и републичке и локалне инспекције.

С обзиром на напријед наведено, неопходно је:

- давати смјернице инспекцијским органима на основу процјене и анализе ризика везаних за храну,
- припремити вишегодишњи план службених контрола хране,
- у буџету Републике и локалних заједница планирати много већа финансијска средства за подмирење трошкова мониторинга хране него до сада,
- сачинити План управљања у кризним ситуацијама повезаним са храном,
- успоставити инфраструктуру за брзу размјену података о неисправној храни,
- са Инспекторатом ФБиХ и БД склопити споразуме о међусобном обавјештавању и предузимању мјера код субјеката на својој територији,
- припремити потребне водиче и смјернице за субјекте који послују са храном и за инспекцију,
- обављати континуирану едукацију субјеката који послују са храном и инспекцијских органа.

Дијаграм 1 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за храну

3.2. ТРЖИШНА ИНСПЕКЦИЈА

Тржишна инспекција је вршила надзор над тржиштем у погледу придржавања прописа који се односе на: трговину, угоститељство, туризам, услуге, заштиту потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуалну својину, квалитет и безбједност непрехрамбених производа и друге области дефинисане посебним прописима. У тржишној инспекцији почетком 2015. године био је 51 инспектор, а на крају године 49 инспектора. Статистички план контрола је остварен са 95%. На локалном нивоу послове градских/општинских тржишних инспектора обављало је 74 инспектора у 48 градова/општина.

Спољнотрговински надзор

У спољнотрговинском промету тржишна инспекција контролише квалитет моторних горива према прописаном Програму утврђивања усклађености квалитета течних нафтних горива од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства у Влади Републике Српске у даљем тексту Мониторинг. Мониторингом је прописано којем субјекту из Републике Српске и колико ће бити узето узорак деривата по врстама, за анализе у лабораторијама. Базни период је увијек увоз из предходне године. Тако на примјер, ако је субјекту "X" прописано да ће бити узето 5 узорака разних деривата, а он у том периоду изврши увоз преко ЦИ из ФБиХ или Дистрикта Брчко инспектор нема могућност да изврши узорковање пошилике приликом увоза. У сљедећем Мониторингу субјекту "X" се не пропише узимање узорака јер је извршен увоз на напријед наведени начин а он тад почне да увоз врши преко ЦИ у Републици Српској. Такође, Мониторинг не прописује узимање узорака увозницима са сједиштем из ФБиХ и Дистрикта Брчко. Разлози за избјегавање узорковања деривата може бити споран квалитет или трошкови анализе. У 2015. години узорковано је 14 пошилики моторних горива и анализом узорка у овлашћеним лабораторијама утврђана је исправност свих пошилики. По основу 6.722 контроле увоза течних нафтних горива, у буџет Републике Српске уплаћено је 134.620 КМ.

Унутрашњи надзор

Табела 10 Показатељи о раду тржишне инспекције

Ред. бр.	Области надзора	Укуп. број контрола	Са неправилностима		Управне мјере				Прекрш. мјере
			Број	%	ОН	ОР	Забрана	Укуп.	
1	Трговина	4.199	999	24	357	45	123	525	916
2	Угоститељство и туризам	1.712	576	34	255	3	54	311	494
3	Услугне дјелатности	202	46	23	5		14	19	48
4	Заштита интелект. својине	122	48	39	33	10	3	46	15
5	Остало	110	11	10	9		1	10	4
6	Укупно	6.345	1.680	26	659	58	195	912	1.477

ОН – отклањање неправилности

ОР – одузимање робе

Забрана – забрана обављања дјелатности, забрана употребе мјерила, забрана промета робе до откл.недос.

Од укупног броја контрола (6.345), неуредних је било 1.680 (26%). Инспектори су предузели 912 управних и 1.477 прекршајних мјера.

Од 912 предузетих управних мјера било је 659 отклањања неправилности, 58 одузимања робе намијењене промету и пружању услуга без документације о поријеклу и 195 забрана обављања дјелатности, забрана промета робе која није била декларисана у складу са прописима, није посједовала гарантне листове, техничка упутства, због истеклог рока трајања и забрану употребе мјерила јер иста нису верификована од стране надлежне институције.

Изречено је 1.477 прекршајних мјера од чега 1.471 прекршајни налог на износ од 826.350 КМ и поднесено 6 прекршајних пријава надлежним судовима.

Област трговине

Приоритети рада у овој области били су провјера одобрења за рад, минимално-техничких услова, са акцентом на одобрења која издаје Министарство трговине и туризма (субјектима који врше промет нафтних деривата на велико и мало, дуванских прерађевина на велико и шпедитерску дјелатност), поријекло робе, пословне књиге и евиденције, цијене, декларисаност робе, издавање рачуна, распродаје, мјерне јединице и мјерила, усклађивање дјелатности са Уредбом о класификацији дјелатности итд.

У овој области у 2015. години извршено је 4.199 контрола (од чега је 329 ванредних). У тим контролама инспектори су утврдили разне неправилности и предузели 525 управних мјера, од чега је:

- у 357 случајева наређено отклањање неправилности,
- у 45 случајева одузета је роба у вриједности 66.177,60 КМ,
- у 123 случаја су наређене разне забране, забране обављања дјелатности због непосједовања одобрења за рад, забрану употребе мјерила јер иста нису верификована од стране надлежне институције и ван промета је стављено робе у вриједности 45.637 КМ до отклањања недостатака на истој (због непотпуних декларација, непосједовање гарантних листова, техничких упутстава).

Инспектори су издали 916 (правним лицима 140, одговорним лицима у правним лицима 140 и физичким лицима 636) прекршајна налога у вриједности од 518.800 КМ.

Најчешће констатовани прекршаји су: цијене, пословне књиге и евиденција, издавање рачуна, декларације и мјерне јединице и мјерила.

У области промета нафте и нафтних деривата од 188 контрола у 37 случајева утврђене су неправилности (20%), донесено је 18 рјешења о отклањању неправилности и 14 забрана. Контроле извршења рјешења вршене су 33 пута, од чега у 4 случаја субјекти нису извршили наложену мјеру. Изречено је 20 прекршајних мјера путем прекршајног налога у износу од 42.850 КМ и поднесена је кривична пријава против једног лица.

Значајан проблем представља точење лож уље у моторна возила, што је у инспекцијским контролама тешко доказати. Није риједак случај да се точи лож уље у канте и канистре и сипа у резервоар аутомобила. Крајем године извршене су измјене и допуне Закона о трговини, тако да ступањем на снагу подзаконског акта створиће се претпоставке за ефикасније дјеловање инспекције.

У контролама код субјеката који врше промет робе која је претежно поријеклом из Кине и Турске, присутан је и даље проблем, да су увозне и фактурне цијене текстила и обуће, играчака и друге робе јако ниске.

У области трговине субјекти углавном имају одобрења за рад, испуњавају минимално-техничке услове за обављање трговине (велико/мало) или трговинских услуга. Посједују трговачке књиге и евиденције, посједују фискалне касе. Присутан је мањи проблем приликом давања попушта на робу/услугу, а који је дефинисан прописима који уређују трговинску дјелатност јер на фискалном рачуну нема техничке могућности да се исказе попуст. У тим случајевима, у правилу, субјекти изврше нивелацију што им усложњава процес рада, а купац на рачуну нема могућност да види да му је одобрен попуст. Овај проблем треба имати у виду да се ријеши приликом измјене Закона о фискалним касама.

Област угоститељства и туризма

Приоритети у контролама у овој области били су провјера одобрења за рад, минимално-техничких услова, поријекло робе намијењене пружању услуга, пословне књиге и евиденције, цијене и ценовници, издавање рачуна корисницима услуга – гостима, мјерне јединице и мјерила у објектима у којима се припрема храна итд.

У овој области у 2015. години извршено је 1.388 контрола (од чега је 115 ванредних) и 323 контроле извршења наложених мјера, од чега у 4 случаја нису извршене наложене мјере. У 572 контроле (41,2%) инспектори су утврдили разне неправилности и предузели 312 управних мјера од чега:

- у 255 случајева наређено је отклањање неправилности,
- у 3 случаја одузета је роба намијењена услуживању а без документације о поријеклу и без евиденције у пословној документацији, у вриједности 608 КМ,
- у 54 случаја изречене су разне мјере забране, од којих је најчешћа забрана употребе неверификованих мјерила.

Инспектори су изrekli 494 прекршајне мјере од чега 488 прекршајних налога на износ од 261.850 КМ и поднесено је 6 прекршајних пријава надлежним судовима.

Објекти у којима су најчешће кршени прописи су: бифеи, кафићи и кафане, ресторани, роштиљнице, пицерије, хотели и мотели, апартмани, куће за одмор и собе за изнајмљивање у тим објектима. Најчешће констатовани прекршаји су: издавање рачуна, пословне књиге и евиденција, и цијене.

Туристичка дјелатност-путничке агенције

Приоритети у овој области били су контрола одобрења за рад и контрола Лиценци код организатора туристичког путовања, издатих од стране Министарства трговине и туризма.

Контролисани су прописани услови, просторије, кадрови, осигурање јемства које може бити у облику банкарске гаранције, гарантног полога, односно полисе осигурања.

Извршене је 109 контрола у овој области (и то 76 контрола и 33 контроле наложених мјера од којих у 2 случаја нису извршене наложене мјере). Неправилности су констатоване у 40 случајева, гдје је предузето 28 управних и 17 прекршајних мјера, од чега 13 прекршајних налога на износ од 9.000 КМ и поднесене су 4 прекршајне пријаве надлежним судовима.

Област услужних дјелатности

Приоритет рада у овој области био је спречавање нелегалног обављања дјелатности, издавање рачуна корисницима услуга и истицање назива фирме и радног времена. У овој области извршене су 202 контроле (и то: 189 контрола и 13 контрола извршења рјешења) од чега је 46 неуредних (24,3%). Наложено је 19 управних мјера од чега је:

- у 5 случаја наређено отклањање неправилности,
- у 14 случајева изречене су мјере забране обављања дјелатности.

Издато је 48 прекршајних налога у вриједности од 30.070 КМ.

Контролисани су субјекти који врше занатску дјелатност (аутопраоне, ауто-механичари, ауто-лакирери, фризерски столари и др.). Иако планом одређено као главни приоритет, на спречавању нелегалног рада није постигнут жељени ефекат због проблема уласка инспектора у приватне објекте и доказивању прекршаја. Због бољег познавања терена, субјеката и објеката ову област је више контролисала градска/општинска инспекција.

Област заштите потрошача

Основна права потрошача дефинисана су Законом о заштити потрошача у Републици Српској и другим прописима који се односе на област трговине, угоститељства, туризма, пружања услуга и др.

У 2015. години републичка тржишна инспекција је извршила 6.345 контрола, од чега је 660 контрола извршено по различитим пријавама потрошача (истицање цијена, издавање рачуна, истицање радног времена и др.) од чега је у око 40% случајева утврђено да су пријаве биле оправдане.

По конкретним рекламацијама потрошача, којима су тражили заштиту индивидуалних потрошачких права, републичка тржишна инспекција је у 2015. години извршила 99 контрола, а најчешће је ријеч о неприхватању рекламација за техничке производе, одјећу, обућу, комуналне услуге и слично. У 65 случајева утврђено је да су рекламације биле оправдане. У току вршења инспекцијске контроле 54 рекламације су уважене и ријешене на лицу мјеста, у девет контрола инспектори су издали осам рјешења о отклањању неправилности и пет прекршајних налога, док у двије контроле поступак још увијек траје. У преостале 34 контроле утврђено је да рекламације нису биле оправдане.

Када су у питању непрехрамбени производи проблем представља мали број лабораторија у Републици Српској и у БиХ. Било је ситуација гдје су се незадовољни купци након достављеног одговора трговца и налаза од лабораторије обраћали инспекцији за заштиту својих права. У више контрола је констатовано да је лабораторија доставила налаз који не иде у прилог потрошачу, а не види се да нема акредитоване методе за конкретно испитивања, иако у БиХ постоје усвојени БАС стандарди за исто. У тим ситуацијама трговци су накнадно удовољили потрошачима.

Безбједност производа

Републичка тржишна инспекција је у 2015. години у сарадњи са Агенцијом за надзор над тржиштем БиХ, као и протеклих година, реализовала пројекат проактивног надзора непрехрамбених потрошачких производа, којим је обухваћено 17 различитих врста производа.

Инспектори су вршили административне и визуелне контроле производа, те узорковање за лабораторијско испитивање. Извршене су укупно 63 контроле, којима је обухваћено 56 различитих модела производа. Од укупног броја контролисаних производа лабораторијски је испитано 39 узорака. Код 48 модела утврђене су разне врсте недостатака.

Неусклађености које су се могле отклонити, код 23 модела, односиле су се на недостатак или непотпуно упутство за употребу, непотпуну декларацију, непостојање информација за потрошаче на продајним мјестима, неодговарајуће означавање и слично. У овим случајевима субјекти су добровољно или по налогу инспекције извршили усклађивање 12.864 комада производа како би испуњавали прописане норме безбједности.

Неусклађености које се нису могле отклонити односиле су се на ризик од струјног удара и пожара, неодговарајући квалитет, због одређених недостатака производи нису имали адекватну заштитну функцију што може резултирати повредом корисника. По том основу са тржишта је повучено 1.048 комада производа, и то: 4 комада електричних пегли и увијача за косу, 2 комада електричних тостера, 6 комада електричних кувала за воду, 59 комада плутајућих помагала, 17 комада преносних кварцних собних гријалица, 9 комада дјечијих бицикла, 140 комада котураљки, 289 комада скејтборда, 61 комад столица за вањску употребу, 41 комад опасних имитација, 253 комада заштитне обуће, 158 комада рукавица за механичке ризике, 2 комада ручних електричних ланчаних пила и 7 комада моторних ланчаних пила.

Интелектуална својина

Питање заштите интелектуалног власништва садржано је у Споразуму о стабилизацији и придруживању Босне и Херцеговине и Републике Српске Европској унији. Анексом VII овог Споразума регулисане су обавезе у погледу заштите права интелектуалног власништва, у смислу прихватања правних тековина Европске уније, у оквиру којих значајно подручје припада ауторским и сродним правима, патентима, те интелектуалном власништву уопште.

Тржишна инспекција у редовним контролама продајних објеката дјелује превентивно и у складу са својим законским овлашћењима предузима законом прописане мјере. Поред редовних врши и контроле по захтјевима носиоца права интелектуалне својине (права на жиг, ауторског права) и друге контроле у промету робе. Односно, одузима робу без неопходне пратеће документације, а међу тим производима могуће је наћи и фалсификате робних марки.

Имајући у виду да је злоупотреба интелектуалног власништва глобални проблем, свјесни смо да је борба за сузбијање истог дуготрајан процес.

Рад тржишне инспекције у саставу органа локалне управе

Табела 11 Упоредни приказ показатеља о раду републичких и градских/општинских инспектора

Ред. бр.	Области надзора	Укупан број контрола		Неуредне контрола				Управне мјере				Прекршајне мјере	
		рти	оти	рти	%	оти	%	рти	%	оти	%	рти	оти
1	Трговина	4.199	5.988	999	24	1.477	25	525	53	1.154	78	916	1.078
2	Угостит. и туризам	1.712	3.300	576	34	709	41	312	54	433	61	494	486
3	Услугне дјелатности	202	1.372	46	23	122	9	19	41	99	81	48	62
4	Заштита интел. својине	122	1	48	39	0	0	46	96	0	0	15	0
5	Остало	110	92	11	10	8	9	10	91	4	50	4	11
6	Укупно	6.345	10.754	1.680	26	2.316	22	912	54	1.690	73	1477	1.637

Табела 12 Упоредни приказ ефеката предузетих мјера републичке и градске/општинске инспекције

Ред. бр.	Карактеристични подаци	ОТИ 2014	РТИ 2014	ОТИ 2015	РТИ 2015
1	Одузета роба (КМ)	149.391	14.071	100.993	68.791
2	Роба стављена ван промета (КМ)	46.754	45.637	22.473	15.393
3	Прекршајне мјере				
3.1.	Издати прекршајни налози (ком)	1.243	1.341	1.598	1.471
3.2.	Издати прекршајни налози (КМ)	596.147	736.463	662.950	826.350
3.3.	Прекршајне/кривичне пријаве	97	9	39	6

РТИ – републичка тржишна инспекција

ОТИ – градска/општинска тржишна инспекција

Апсолутни број укупно извршених контрола градске/општинске тржишне инспекције у односу на републичку инспекцију је већи, а посматрани број контрола по инспектору је како слиједи - РТИ: $6.345/47 = 135/12=11.25$ контрола, ОТИ: $10.754/74= 145.3/12=12.11$ контрола.

У извршеним контролама РТИ је утврђен већи проценат неуредних контрола у односу на укупан број контрола ОТИ (РТИ 26 %. а ОТИ је 22 %). ОТИ су одузели више робе од РТИ јер исти по позиву припадника МУП-а контролишу промет робе у транспорту. У тим контролама најчешће су вршила одузимање спорне робе. У неуредним контролама републички инспектори били су ригорознији у санкционисању почињених прекршаја. Вриједност изречених казни РТИ је већа у односу на изречене казне ОТИ за 124.65%. Просјечна вриједност издатих прекршајних налога РТИ је 561,80 КМ а ОТИ 414,90 КМ.

Закључне напомене

Непосредном инспекцијском контролом од стране инспектора Инспектората Републике Српске, а које су најчешће инициране од стране УИО, уочени су озбиљни проблеми у вези контроле увоза и промета базног уља, биогорива и лож-уља. Наиме уочене су енормне количине (милиони литара) увоза истих од стране појединих субјеката за које постоји основана сумња да врше злоупотребе. Један од начина је: Увозник базног уља или биогорива је из Републике Српске. Исти фактурише сву количину фирми у Федерацији БиХ, а та иста фирма увознику фактурише (прода) дизел гориво и онда увозник фактурише (продаје) то дизел гориво бензинским пумпама и формално све је уредно. А претпоставка је да то одмах заврши на пумпи. Фирме које су „купиле биогориво и продале дизел гориво” у наведеном случају су из ФБиХ, и исте су недоступне тзв. „фиктивне”. Важи и обрнуто. Неки субјекти су регистровани за обављање дјелатности трговине чврстим, течним, гасовитим горивима и сличним производима и посједују Рјешења за обављање дјелатности која су донесена од стране Министарства трговине и туризма Републике Српске. Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, у 2015. години није издавало сагласности за промет биогорива у мјешавини са фосилним горивом на тржишту Републике Српске. Одлука о квалитету течног нафтног горива (“Сл. Гласник БиХ”, бр.27/02, 28/04, 16/05, 14/06, 22/07, 101/08,71/09, 58/10) и Одлука о продужењу важења одлуке о квалитету течних нафтних горива (“Сл.Гласник БиХ”, бр. 73/10), прописује контролу квалитета за горива фосилног поријекла гдје је истом прописано да су стандарди за горива која се стављају у промет обавезујући и иста Одлука не помиње биогориво, базно уље, вајт шпирит и сл. Програмом утврђивања усклађености квалитета течног нафтног горива које доноси Министарство индустрије, енергетике и рударства, прописано је на који начин се врши контрола квалитета и у којем обиму, али за горива фосилног поријекла а не за напријед наведене деривате. У Одлуци о квалитету течног нафтног горива нису јасне и прецизиране санкције за лица која точе лож-уље у резервоаре возила и радних машина. Предвиђено је одузимање истих али је тај поступак недоречен - шта урадити са одузетим возилом - машином и гдје је складиштити и до када, на одређени период или трајно?

Контролу квалитета наведених деривата инспекција не може ефикасно вршити све док се не донесу бољи прописи.

Недостатак адекватног Регистра привредних субјеката је значајан проблем. Исти би био од велике важности због анализе стања у области, планирања контрола по областима, објектима, субјектима, ефикаснијег кориштења радног времена, припрема за контролу итд.

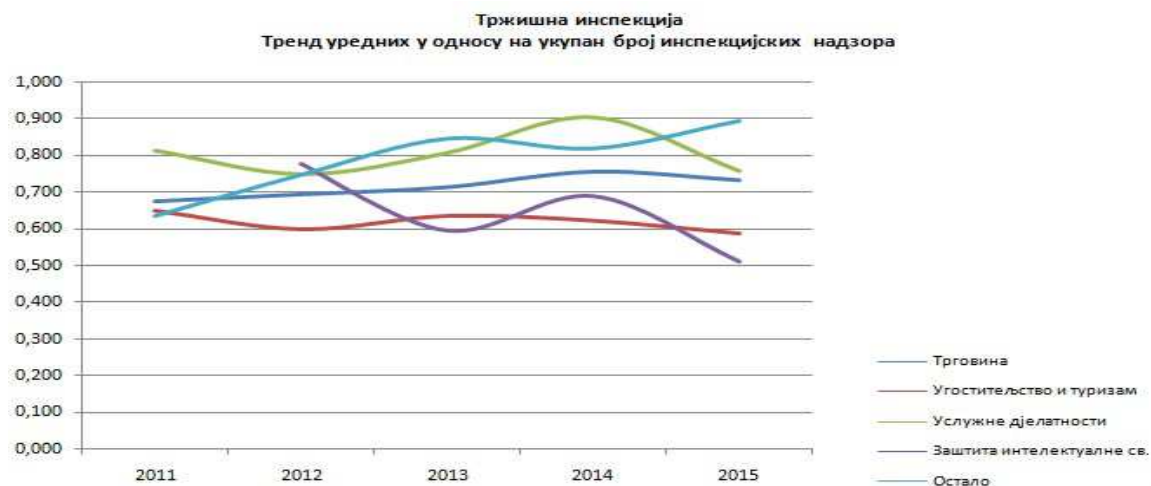
Дуални систем организовања Тржишне инспекције на републичком и општинском /градском нивоу је неефикасан из разлога што код планирања инспекцијских прегледа надлежност републичке и градске/општинске инспекције је углавном иста, у организационом смислу руководе различите особе, а за стање у области одговоран је главни инспектор. Градске/општинске инспекције углавном нису информатички опремљене како би адекватно могле бити увезане у Инспекцијски информациони систем Републике Српске. Због напријед наведеног дешава се да неки субјекти буду контролисани од стране и једне и друге инспекције, а неки ријетко или никад. Веома често инспектори у мањим локалним заједницама због финансијских потешкоћа нису у прилици да учествују на семинарима и обукама, а како се врши усклађивање прописа са ЕУ легислативом познавање прописа од стране истих је површно.

Законом о заштити потрошача у Републици Српској није јасно дефинисано који је инспектор надлежан за заштиту потрошача у појединим областима (комуналне услуге), односно који је то орган другостепени у односу на инспектора и Републичку управу за инспекцијске послове. Оваква неодређеност надлежности другостепеног органа и инспектора доводи до озбиљних проблема у примјени закона.

Питање продаје и употребе алкохолних пића и дуванских производа малољетним лицима, не може ријешити инспекција. Рјешавање овог проблема је дуг процес, гдје је потребно да се ангажују све надлежне институције, те системски и координирано дјелује у цијелој Републици Српској. Потребно је континуирано радити на развијању свијести младих људи о штетном утицају дуванских производа и алкохолних пића, промовисању стварних вриједности, итд.

У сету закона који уређују права интелектуалне својине нису најјасније дефинисане процедуре рада тржишне инспекције и овлашћења инспектора. Потребно је извршити измјене и допуне прописа који уређују права интелектуалне својине (БиХ ниво) или доношење закона о посебним овлашћењима инспектора у случајевима кршења права интелектуалне својине (Ентитески ниво).

Дијаграм 2 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Тржишна инспекција

3.3. ПОЉОПРИВРЕДНА ИНСПЕКЦИЈА

Сектор пољопривредне инспекције чине пољопривредни и фитосанитарни инспектори, који обављају инспекцијски надзор у области пољопривредне производње, производње и промета репроматеријала за пољопривредну производњу и надзор из фитосанитарне области.

У области пољопривредне производње и промета пољопривредних и других производа инспекцијски надзор тренутно врши 5 републичких пољопривредних инспектора и 34 општинска/градска пољопривредна инспектора.

Надзор из фитосанитарне области, као и у области пољопривредне производње, врши 17 фитосанитарних инспектора Инспектората Републике Српске.

Спољнотрговиски надзор

При увозу, извозу и провозу биља, биљних производа и регулисаних објеката, ђубрива и оплемењивача земљишта и средстава за заштиту биља, односно фитофармацеутских средстава, надзор врше фитосанитарни инспектори на 6 граничних прелазима за друмски саобраћај, а по потреби и најави врше повремене прегледе на прелазима жељезничког, ријечног и ПТТ саобраћаја.

У фитосанитарном надзору на граничним прелазима у току 2015. године прегледано је укупно 13.597 пошиљки које подлијежу обавезном фитосанитарном прегледу.

Овдје треба нагласити да се значајно повећао обим прегледа при извозу, јер је повећан извоз воћа за Русију и меркантилног кукуруза за Турску, а поред тога земље у окружењу и даље захтијевају фитосанитарне сертификате за воће, поврће, резану грађу, меркантилну пшеницу, брашно и друго што ми не прегледамо при увозу.

У току 2015. године, фитосанитарни инспектори су прегледали 5.268 пошиљки при извозу и 54 пошиљке при реекспорту.

Укупно су издата 5.322 фитосанитарна сертификата и у спољнотрговинском промету наплаћена је накнада и такса (увоз и извоз) у укупном износу од 630.599,20 КМ.

Од укупно извршених фитосанитарних прегледа на граничним прелазима, 3 прегледа су била неуредна. Структура неуредних пошиљки у току 2015. године приказана је у Табели 13.

Табела 13 Структура неуредних пошиљки у току 2015. године - пољопривредна инспекција

Број пошиљака	Врста пошиљке	Земља поријекла	Количина	Инспекцијска мјера	Законски разлог за мјеру/Штетни организам
1	Меркантилни кромпир	Хрватска	22 тоне	Забрањен увоз пошиљка враћена	Заражен карантински штетним организмом „ <i>Globodera rostochiensis</i> “
1	Сјеме пољ. биља (озима грахорица „Неопланта“)	Србија	3058 кг	Наређен поврат и пошиљка враћена	Квалитет није одговарао прописаном
1	Сјеме пољ. биља (грашак „Келведон“)	Србија	250 кг (1000 ком. x 250 г)	Наређен поврат и пошиљка враћена	Квалитет није одговарао прописаном

У једној пошиљци меркантилног кромпира, поријеклом из Хрватске, од извозника “ZAGRO D.O.O”, Хрватска, укупне количине 22 тоне, утврђено је присуство карантинске нематодe

„*Globodera rostochiensis*“. Забрањен је увоз наведене пошиљке меркантилног кромпира и наређен њен поврат пошиљаоцу, што је и извршено.

За једну пошиљку сјемена пољопривредног биља, од произвођача “Институт за ратарство и повртарство” Нови Сад, Србија, озима грахорица „Неопланта“ укупне количине 3058 кг, утврђено је да сјеме не одговара прописаном квалитету, тј. да има недовољну клијавост. Наређен је поврат наведене пошиљке сјемена пошиљаоцу, што је и извршено.

За једну пошиљку сјемена пољопривредног биља, од произвођача “Супериор” Велика Плана, Србија, сјеменски грашак „Келведон“ укупне количине 250 кг (1000 ком.х 250 г), утврђено је да сјеме не одговара прописаном квалитету, тј. да има недовољну клијавост. Наређен је поврат наведене пошиљке сјемена пошиљаоцу, што је и извршено.

Одмах по добијању резултата лабораторијске анализе и доношењу рјешења о забрани увоза за све наведене пошиљке прослијеђивана су обавјештења електронским путем. На тај начин су правовремено обавјештавани: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Управа БиХ за заштиту здравља биља, фитосанитарни инспектори и глави инспектори у Федерацији и Брчко Дистрикту.

У случајевима у којима је утврђено присуство карантински штетних организама писменим путем су обавјештени Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске и Управа БиХ за заштиту здравља биља.

Фитосанитарни инспектори су у складу са Програмом посебног надзора карантинских штетних организама на кромпиру у БиХ у 2015. години извршили сва планирана узорковања. Број узорака који је узет при увозу приказан је у Табели 14.

Табела 14 Број узорака узетих приликом увоза - пољопривредна инспекција

Бр	Узорковање при увозу кромпира	Латентне инфекције: <i>Ralstonia</i> i <i>Clavibacter</i>		Присуство: <i>Globodere</i> i <i>Meloidogyne</i>		УКУПНО	
		планирано	реализовано	планирано	реализовано	планирано	реализовано
1.	Меркантилни	14	14			48	48
2.	Сјеменски	14	14				
3.	УКУПНО	28	28	20	20		

У протеклом периоду урађен је низ корака у циљу побољшања квалитета фитосанитарног надзора на граничним прелазима. Извршено је увезивање фитосанитарне инспекције на граничним прелазима у информациони систем Инспектората, тако да се све контроле фитосанитарних инспектора евидентирају у базу података Инспектората (укључујући све податке о прегледаним пошиљкама). Урађени су електронски образци (записника, налога за лабораторијску анализу, привремених рјешења и др.) за узорковање на граничним прелазима, омогућено је униформно штампање фитосанитарних сертификата и њихово похрањивање у базу података Инспектората. На основу података у захтјеву за фитосанитарни преглед генеришу се записници, налози за лабораторијску анализу и рјешења инспектора, чиме се обезбиједила униформност у раду фитосанитарних инспектора на граничним прелазима.

Уведено је шифрирање узорака на граничним прелазима. Узорак, који се доставља на анализу прати шифра коју додјељује информациони систем, и тек по добијању резултата лабораторијске анализе, открива се идентитет пошиљке. Поред наведеног обезбијеђене су пломбе и клијешта за пломбирање узорака на граничним прелазима, тако да се сви узорци достављају прописно пломбирани.

Битно је напоменути да је увезивањем граничних прелаза у информациони систем Инспектората постигнут одличан ефекат. На основу извршених процјена ризика за сваку врсту робе посебно се планира узорковање у току године. На тај начин је обезбијеђен униформан приступ и рад свих фитосанитарних инспектора, који су у току 2015. године, од укупно 8.275 пошиљки при увозу узорковали 462 пошиљке, што износи 5,58%. Мора се нагласити да пошиљке које узоркује фитосанитарна инспекција стоје на граничном прелазу до добијања резултата лабораторијске анализе.

Фитосанитарни инспектори су учествовали на обукама и радним састанцима који су организовани из области: производње сјемена и садног материјала, заштите здравља биља и фитофармацеутских средстава.

Унутрашњи инспекцијски надзор

У унутрашњем инспекцијском надзору, републички пољопривредни инспектори су у току 2015. године извршили 1.805 контрола, што је за 36 % више него у 2014. години када је извршено 1.327 контрола. Извршен је већи број контрола од планираног за 33,4 %, што је првенствено резултат пријема нових инспектора који су почели са радом у току 2015. године.

Од укупног броја извршених контрола, 381 контрола је била неуредна тј. 21,1 % извршених контрола. Значајан број неуредних контрола је резултат усмјеравања и повећавања инспекцијског надзора на оне области у којима постоји већа потреба за инспекцијским надзором.

Предузете су укупно 363 управне мјере, од чега је корективних 217 и репресивних 146. Издато је укупно 105 прекршајних налога у укупној вриједности од 145.300 КМ.

Највећи број неуредних контрола је био у сљедећим областима: контрола сузбијања амброзије, промјене намјене пољопривредног земљишта, промет вина и јаких алкохолних пића, промет резаног дувана, промет сјемена, производња садног материјала, промет минералног ђубрива итд.

У односу на укупан број извршених контрола процентуално учешће контрола по областима надзора у току 2015. године је приказано у Табели 15.

Табела 15 Процентуално учешће контрола по областима надзора у току 2015. године

Р.бр.	Контролисана област надзора	Број контрола	% учешћа у укупном броју контрола
1.	Производња и промет сјемена и садног материјала	454	25,15
2.	Заштита пољопривредног земљишта	405	22,44
3.	Производња и промет дувана, вина и ракије	307	17,01
4.	Подстицаји у пољопривреди	163	9,03
5.	Производња и промет средстава за заштиту биља	159	8,81
6.	Производња, промет и употреба ђубрива	140	7,76
7.	Производња и промет рибе	87	4,82
8.	Заштита здравља биља	69	3,82
9.	Генетички модификовани организми	16	0,89
10.	Контрола овлаштених лабораторија	3	0,17
11.	Сточарство, пчеларство	2	0,11
	УКУПНО	1805	100

На реализацију планираног броја контрола по појединим областима надзора, утицале су објективне околности и актуелности које су се јављале током године. Критеријуми за одређивање приоритета у ситуацијама када није било могуће реализовати све планирано, био је ризик и друштвени значај неких области контроле као и захтјеви Министарства за контроле из области подстицаја у пољопривреди.

Осим тога, контроле у неким областима су сезонског карактера, тако да су у зависности од периода године извршаване у потпуности или у највећој мјери у самој сезони, док су се контроле у областима које немају сезонски карактер вршиле у континуитету током цијеле године.

Табела 16 Специфични показатељи ефеката предузетих инспекцијских мјера републичке пољопривредне инспекције у току 2015. године

Опис показатеља	Вриједност
Пољопривредна инспекција	
Укупно узорака за лабораторијску анализу	45 само сјеме
Сјеме искључено из промета (кг)	307,16
Сјеме уништено под надзором инспектора (кг)	124,25
Садни материјал искључен из промета (ком)	240
Садни материјал уништен под надзором инспектора (ком)	32.300
Вино и ракија искључени из промета (l)	17,25
Одузето вина и ракије (l)	83,20
Одузето дувана (kg)	1.172,37
Ђубриво искључено из промета (kg)	28.375
Плаћено накнаде за промјену намјене по рјешењу инспектора (KM)	38.403
Наређено враћање средства подстицаја по рјешењу инспекције (KM)	53.670
Износ изречених казни путем прекршајних налога (KM)	145.300
Износ изречених казни путем прекршајних налога - одговорно лице (KM)	19.500
Износ изречених казни путем прекршајних налога - правно лице (KM)	89.000
Износ изречених казни путем прекршајних налога - физичко лице (KM)	36.800

Контрола производње и промета садног материјала

У редовним контролама производње садног материјала за 2015. годину није вршено узорковање матичних стабала првенствено због тога што је у претходне двије године извршено узорковање свих регистрованих матичних стабала крушке, шљиве и брескве у Републици Српској. У току 2014. године фитосанитарни инспектори су узели укупно 141 узорак за лабораторијску анализу и у 38 узорака је утврђено присуство карантински штетног организма, на основу чега је под надзором фитосанитарних инспектора уништено 2.813 заражених матичних стабала и 20.000 заражених садница у Републици Српској.

У току 2015. године фитосанитарни инспектори су у два случаја налагали уништавање засада малине због присуства штетног организма *Agrobacterium tumefaciens* у укупној количини од око 32.000 садница. Увидом у документацију, утврђено је да су спорне саднице пољопривредни произвођачи набавили од произвођача садног материјала из Федерације Босне и Херцеговине, о чему је обавијештена надлежна федерална инспекција ради предузимања мјера према том произвођачу.

Поред наведеног фитосанитарна инспекција је 24.12.2015. године на подручју Републике Српске пресрела у промету пошиљку садног материјала малине поријеклом из Пољске, која је увезена преко граничног прелаза Изачић од стране увозника из Мостара. Због сумње у квалитет и присуство штетних организама фитосанитарна инспекција је извршила узорковање садница и након лабораторијских анализа потврђено је присуство штетног организма *Agrobacterium tumefaciens*. Фитосанитарни инспектор је увознику наложио повлачење и уништавање садног материјала, што значи да је увозник био обавезан да трагом сљедивости прикупи саднице од свих крајњих корисника и након тога је уз присуство и под надзором фитосанитарног инспектора уништено 211.050 садница малине.

Контроле стављања у промет сјемена пољопривредног биља

У току 2015. године је вршено систематско узорковање сјемена које је се прометује у Републици Српској. Инспекторима је омогућен увид у извршена узорковања сјемена при увозу тако да се избјегло понављање. У току прољетне и јесење сјетвене сезоне извршено је

узорковање сјемена у малопродаји гдје је узето укупно 45 узорака, различитих врста сјемена жита и поврћа од различитих произвођача.

Код шест узорака је утврђено да нису испуњавали прописане норме квалитета, те је наложено уништавање истих. У присуству и под надзором инспектора уништена су сљедећа сјемена:

1. сточна репа „Екендорф“, произвођач „ISI Sementi S.p.A“ Италија,
2. луцерка „Елена“, произвођач „Bottos Srl“ Италија,
3. талијански љуљ „Линос“, произвођач „Bottos Srl“ Италија,
4. шпинат „Матадор“, произвођач „Franchi Sementi“ Италија,
5. грашак „Мали провансалац“, произвођач „S.I.P.A.S. Packaging“ Италија и
6. сточна репа „Eckdogelb“, произвођач „Feldsaaten“ Њемачка.

Програм посебног надзора у унутрашњости

Фитосанитарни инспектори су у складу са Програмом посебног надзора карантинских штетних организама на кромпиру у БиХ у 2015. години извршили сва планирана узорковања у унутрашњости. Инспектори су узели 45 узорка кромпира из дистрибутивних центара у Републици Српској од чега је 10 узорака прослијеђено на анализу присуства карантинских нематода *Globodera rostochiensis*, *Globodera pallida*, *Meloidogyne chiwoodi* и *Meloidogyne fallax*, док је преосталих 35 узорака прослијеђено на анализу присуства карантинских штетних организама *Ralstonia solanacearum* и *Clavibacter michiganensis ssp. sepeдонicus*. У свих 45 узорка није утврђено присуство карантински штетних организама.

Контроле производње вина и јаких алкохолних пића

Републичка пољопривредна инспекција је у складу са планом рада у 2015. години у периоду јануар-фебруар 2015. године извршила редовне контроле производње вина и ракије код свих регистрованих произвођача у Републици Српској.

У овим контролама републички пољопривредни инспектори су у циљу контроле квалитета производа узимали узорке и достављали их овлаштеној лабораторији за контролу квалитета вина и ракије. Узорци су узимани од свих произвођача и укупно је узет 71 узорак.

Резултати анализа су утврдили да највећи дио произвођача није урадио декларације у складу са важећом регулативом (укупно 52 узорка). Квалитет производа је углавном био задовољавајући. Свега 4 узорка нису задовољила у погледу квалитета. Од та 4 узорка, два се односе на физичке параметре (потребна филтрација) а два на хемијске параметре (сувишак сумпор-диоксида). Само 13 узорака (18,3%) је било у потпуности уредно.

На основу добијених резултата, инспектори су у 32 случаја рјешењем наложили отклањање утврђених неправилности.

Контроле усјева меркантилне соје на присуство генетичких модификација

Републички пољопривредни и фитосанитарни инспектори су у току јула и августа мјесеца 2015. године у оквиру редовних инспекцијских активности вршили преглед парцела на којима су засновани усјеви меркантилне соје с циљем идентификовања присуства генетички модификованих усјева соје. Поред визуелне идентификације прегледаних парцела која је извршена у одређеној фази развоја соје и корова, инспектори су користили брзе тестове који омогућавају брзу идентификацију генетички модификоване соје. За брзе тестове кориштене су тестне тракице произвођача „Romer Labs (SAD)“.

У укупно 9 случајева брзи тестови су били позитивни и утврђен је висок ниво сумње да је ријеч о генетички модификованом усјеву соје. У свих 9 случајева инспектори су приступили службеној инспекцијској контроли и узели службени узорак усјева соје на предметним

парцелама. Резултати лабораторијске анализе су у седам узорака потврдили присуство генетичких модификација, и то за пет узорака са подручја Семберије и два узорка са подручја Посавине. Инспектори су рјешењима наложили уништавање спорних усјева соје на седам парцела укупне површине 6,4 ха и новчано казнили власнике усјева. Неопходно је нагласити да су сва рјешења извршена и да су сви идентификовани генетички модификовани усјеви соје уништени.

Контроле кориштења средстава подстицаја

Републички пољопривредни инспектори у координацији са општинским/градским пољопривредним инспекторима су у току 2015. године извршили укупно 362 инспекцијске контроле кориштења средстава подстицаја. Републички пољопривредни инспектори су извршили 149 контрола, док су општински/градски пољопривредни инспектори извршили укупно 213 контрола. Укупан износ контролисаних средстава подстицаја је 2.951.182,52 КМ.

Од укупног броја извршених контрола, 11 контрола је било неуредно, од чега је у 6 случајева наложено отклањање неправилности а у 5 случајева поврат средстава подстицаја. Рјешењима инспектора у току 2015. године, наложен је поврат средстава подстицаја у износу од 70.500 КМ.

Контроле сузбијања амброзије (*Ambrosia artemisiifolia*)

Републички и општински/градски пољопривредни инспектори су у складу са годишњим планом контрола и по заprimљеним дојавама у току 2015. године извршили укупно 323 инспекцијске контроле за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзије.

Републички пољопривредни инспектори су извршили 86 контрола при чему су наложили уништавање амброзије на површини од 100,04 ха. Општински/градски пољопривредни инспектори су извршили укупно 237 контрола и наложили уништавање амброзије на површини 145,49 ха. На основу налога пољопривредне инспекције у току 2015. године уништена је амброзија на укупној површини од 245,53 ха.

Рад пољопривредне инспекције у саставу органа локалне самоуправе

У току 2015. године општински/градски пољопривредни инспектори су извршили 4.147 инспекцијских контрола (3.693 редовних и 454 ванредне), од чега је број неуредних 894 или 21,6%. Инспектори су предузели 909 управних мјера, од тога 622 корективне и 287 репресивних. Укупно су предузели 135 прекршајних мјера, од чега 107 прекршајних налога и 28 прекршајних пријава.

По областима надзора највећи број контрола је обављен из области промета сјемена и садног материјала, заштите пољопривредног земљишта, промета дувана, вина и ракије и у тим областима је највећи број неуредних контрола.

Општинска/градска пољопривредна инспекција је у току 2015. године забранила промет 37.156,24 кг сјемена, одузето је и уништено 22,60 кг сјемена, забрањен је промет садног материјала 3.894 комада, одузето и уништено садног материјала 1.303 комада, забрањен је промет минералног ђубрива 53.405 кг, забрањен је промет 230,93 кг фитофармацеутских средстава, забрањен је промет 105,20 л ракије у ринфузи, одузето и уништено ракије и вина 98,90 л.

У оквиру контроле промјене намјене пољопривредног земљишта, рјешењима инспектора наложено је плаћање накнаде за промјену у износу од 20.245,50 КМ.

Општински/градски пољопривредни инспектори су у току 2014. године издали 107 прекршајних налога у укупној вриједности од 145.450 КМ и поднијели 28 прекршајних пријава у износу од 6.948 КМ.

Закључне напомене

У фитосанитарном надзору на граничним прелазима у току 2015. године прегледано је укупно 8.275 пошиљки при увозу од чега су 3 прегледа била неуредна. За све неуредне пошиљке инспектори су забранили увоз и наредили поврат пошиљке што је и извршено. Прегледано је 5.268 пошиљки при извозу и 54 пошиљке при реекспорту, те издато укупно 5.322 фитосанитарна сертификата. Укупно наплаћена накнада и такса за фитосанитарне прегледе износи 630.599,20 КМ.

Републички пољопривредни инспектори су у току 2015. године извршили 1.805 контрола, што је за 36% више него у 2014. години када је извршено 1.327 контрола. Извршен је већи број контрола од планираног за 33,4%, што је првенствено резултат пријема нових инспектора који су почели са радом у току 2015. године. Од укупног броја извршених контрола, 381 контрола је била неуредна тј. 21,1% извршених контрола. Значајан број неуредних контрола је резултат усмјеравања и повећавања инспекцијског надзора на оне области у којима постоји већа потреба за инспекцијским надзором. Предузете су укупно 363 управне мјере, од чега је корективних 217 и репресивних 146. Издато је укупно 105 прекршајних налога у укупној вриједности од 145.300 КМ.

У току 2015. године фитосанитарни инспектори су у два случаја налагали уништавање засада малине због присуства штетног организма *Agrobacterium tumefaciens* у укупној количини од око 32.000 садница. Поред наведеног, фитосанитарна инспекција је пресрела у промету пошиљку садног материјала малине поријеклом из Пољске у којој је утврђено присуство штетног организма *Agrobacterium tumefaciens*, наређено је уништавање овог садног материјала, те је уз присуство и под надзором фитосанитарног инспектора уништено 211.050 садница малине.

Током цијеле године вршено је систематско узорковање сјемена пољопривредног биља које је се прометује у Републици Српској. Укупно је узето 134 узорка сјемена пољопривредног биља и то при увозу 89 и 45 унутрашњем промету. У двије пошиљке сјемена при увозу утврђено је да сјеме не одговара прописаном квалитету и наређен је њихов поврат извознику, док је у унутрашњим контролама код шест узорка утврђено да нису испуњавали прописане норме квалитета и та сјемена су уништена уз присуство инспектора.

Извршене су контроле производње вина и ракије код свих регистриваних произвођача у Републици Српској и у циљу контроле квалитета производа инспектори су узели укупно 71 узорак. Резултати анализа су утврдили да највећи дио произвођача није урадио декларације у складу са важећом регулативом (укупно 52 узорка). Квалитет производа је углавном био задовољавајући. Само 13 узорака (18,3%) је било у потпуности уредно. На основу добијених резултата, инспектори су рјешењима наложили отклањање утврђених неправилности.

У току 2015. године, приликом прегледа парцела на којима су засновани усјеви меркантилне соје с циљем утврђивања присуства генетички модификованих усјева соје, узето је укупно 9 узорака соје. Резултати лабораторијске анализе су у седам узорака потврдили присуство генетичких модификација. Инспектори су рјешењима наложили уништавање спорних усјева соје на седам парцела укупне површине 6,4 ха и новчано казнили власнике усјева. Неопходно је нагласити да су сва рјешења извршена и да су сви идентификовани генетички модификовани усјеви соје уништени.

У наредном периоду основни циљеви пољопривредне инспекције су: наставити са планским и циљаним контролама области које су до сада мање контролисане и у којима се очекују значајније неправилности, обезбиједити фитосанитарни надзор у унутрашњости, набавити неопходну опрему за фитосанитарне инспекторе, обезбиједити систематску процјену ризика на граничним прелазима и омогућити додатне стручне обуке фитосанитарних и пољопривредних инспектора.

Дијаграм 3 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Пољопривредна инспекција

3.4. ШУМАРСКА ИНСПЕКЦИЈА

Шумарска инспекција врши надзор над примјеном прописа из области шумарства, ловства, производње, дораде и промета репродуктивног материјала шумског дрвећа. Ова инспекција врши надзор и код извођача радова у шумарству, предузећа која се баве пројектовањем у шумарству и ловству и легалности рада постројења за примарну прераду дрвета. Надлежности ове инспекције се односе и на Закон о заштити природе и Закон о националним парковима у сегменту шумарства и ловства, као и Закона о репродуктивном материјалу шумског дрвећа и жбуња.

Шумарска инспекција је организована на републичком нивоу, нема општинских инспектора и по систематизацији је чини 17 инспектора (заједно са главним инспектором). Ову инспекцију је до краја 2015. године чинило 15 инспектора и главни инспектор, тада је дошло до саобраћајне несреће у којој је један шумарски инспектор погинуо, а једна инспекторица теже повређена и вјероватно ће бити на вишемјесечном боловању. У овом моменту из наведених разлога у Одјељењу Бијељина нема ни једног шумарског инспектора.

Измјеном законских одредби обим послова шумарске инспекције је значајно повећан. Ту се првенствено мисли на измјену Правилника о шумском реду, којим је уведено обројчавање „случајних ужитака“ и обавеза обавјештавања шумарске инспекције прије почетка извођења радова, као и већ припремљеном правилнику о вршењу дознаке, затим о потреби појачане контроле промета и нелегалних активности у области шумарства. Са друге стране код израде Правилника о систематизацији радних мјеста у Инспекторату Републике Српске је узет затечени број шумарски инспектора као систематизовани. Претходном систематизацијом је

било предвиђено да број шумарских инспектора буде 20+1, што више одговара стварним потребама ове инспекције.

Један шумарски инспектор из Одјељења Бањалука је пензионисан и није извршена попуна, а средином 2016. године један инспектор из Одјељења Источно Сарајево одлази у пензију, а инспектор из Тебиња за неких 15 мјесеци. У Требињу ради само један шумарски инспектор и када он оде у пензију, новопримљени инспектор нема уз кога извршити обуку, будући да је у шумарству посао сезонски, те обука траје цијелу годину. Тако да би у овом моменту било неопходно расписати конкурс за најмање три шумарска инспектора.

На граници, контролу здравственог стања пошилке репродуктивног материјала шумског дрвећа и грмља, шумских дрвних сортимената и резане грађе врши фитосанитарна инспекција у саставу пољопривредне инспекције у којој нема дипломираних инжењера шумарства.

Реализација планских задатака

У извјештајној години укупно је извршена 1.881 контрола од чега су 1.003 или 53,3 % биле редовне контроле, 878 или 46,7 % је било ванредних контрола, а 367 или 19,5 % су биле контроле извршења рјешења.

Табела 17 Квантитативни резултати рада шумарске инспекције по областима надзора у 2015. години

Р Б	ОБЛАСТ НАДЗОРА	Извршене контроле			Управне мјере				ПН	Кривичне пријаве	Жалбе
		Укупно	Неуре дне	% неуре дних	Укупно	Отклањање неправилности	Одузимање	Забране			
	УКУПНО	1,881	890	47,32	795	290	465	40	778	7	38
1	Услови за обав. дјелатности	49	18	36,73	15	15			6		
2	Коришћење шума	822	540	65,69	488	73	396	19	531	1	15
3	Узгајање шума	65	17	26,15	17	17			2		
4	Заштита шума	223	76	33,63	68	68			51	1	1
5	Примарна прерада дрвета	325	112	28,41	106	35	66	5	131		15
6	Ловство	130	56	34,46	49	43	1	5	13		1
7	Остало	267	71	26,59	52	39	2	11	44	5	6

Као што се види из претходне табеле од укупно извршене 1.881 контроле, 890 или 47,32 % је било неуредних. Од укупно 9 кривичних пријава које је поднио Инспекторат ова инспекција је обрадила 7. Изречено је 40 забрана. Имали смо 465 случајева одузимања, од тога 464 одузимања шумских дрвних сортимената у укупној количини од 4.939,3 м³ чија је вриједност 319.289,30 КМ и једно одузимање недозвољених средстава која су коришћена при извршењу лова. Одузети шумски дрвни сортименти су у складу са Уредбом Владе Републике Српске предати „Робним резервама“.

Подношено је 13 прекршајних пријава и издано је 778 прекршајних налога у укупном износу од 852.800,00 КМ. Такође је упућен велики број информација надлежним центрима јавне безбједности и тужилаштвима о сумњи да би се у одређеним ситуацијама могло радити о кривичним дјелима, те да је за исте потребно провести додатне истраге. Центрима јавне безбједности је упућено 60 информација, а тужилаштвима 5. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде је прослијеђен већи број информација и иницијатива.

Код основних судова завршен је 161 судски поступак, од тог броја у 66 случајева су изречене условне казне, потврђивање прекршајног налога изрицањем новчане казне су завршена 73 судска одлучивања. Ослобађајућа пресуда је донесена у 4 случаја, у 15 одлучивања је обустављен поступак, а изречена су и три укора. У последње вријеме имамо два случаја гдје је суд донио пресуду по којој је окривљени проглашен кривим, али се ослобађа казне.

Садашњи Закон о шумама је донесен и објављен у августу 2008. године и врло је интересантно погледати неке од упоредних показатеља по годинама важења Закона.

Табела 18 Упоредни показатељи шумарске инспекције за 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014. и 2015. годину

Р. Бр.	Подузете мјере	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015)
1.	Број инспектора	15	14	13	15	16	15	15	15
2.	Укупан број контрола	1.437	1.703	1.667	1.833	1.970	1.725	1.693	1.881
3.	Редовне контроле	993	1.033	1.090	1.070	765	851	1.307	1.003
4.	Ванредне контроле	176	248	158	312	694	549	486	878
5.	Контроле извршења рјеш.	268	422	419	451	511	325	366	367
6.	Неуредне контроле	(24,3%) 349	(34,3%) 584	(34,5%) 576	(30,1%) 551	(29,7%) 583	(31,9%) 551	(36,8%) 623	(47,3%) 890
7.	Управне мјере	305	489	488	486	508	476	566	795
8.	Прекршајни налози (ком)	216	372	372	417	341	384	341	778
9.	Износ прекршајних налога (КМ)	309.900	602.370	605.796	754.545	520.077	442.970	390.020	852.800
10.	Прекршајне пријаве (ком)	9	5	-	7	14	4	5	13
11.	Кривичне пријаве	10	12	14	3	7	12	9	7
12.	Жалбе	30	36	56	51	30	35	26	38

Као што је видљиво из претходне табеле број неуредних контрола је у прве три године важења Закона растао што је последица отпора који се створио код субјеката контроле новим одредбама у прописима, односно обавезама проистеклим из истих. Након овог периода у наредне двије године долази до смиривања стања, а онда је дошло до повећања броја представки и самим тим ванредних контрола те учешће ове инспекције у ревизији рада постројења за примарну прераду дрвета по Закључку Владе Републике Српске, контроли утрошка средстава проширене репродукције такође по Закључку Владе РС и учешћа у операцији „Орион“. У 2015. години, већ је било говора о реализацији Акционог плана који је значајно утицао на повећање броја ванредних контрола, броја неуредних контрола по којима су изречене управне мјере и издати прекршајни налози.

Наведено се најбоље читује кроз број донесених управних мјера, издатих прекршајних налога и поднешених кривичних пријава, а битан је показатељ и број жалби изјављених на рјешења инспектора.

Заједничке контроле вршене су са инспекцијом за заштиту од пожара у контролама опремљености и организованости шумских газдинстава на заштити шума од пожара. Стање организованости је задовољавајуће. Са водном инспекцијом смо учествовали у контролама водотока и извора, односно замућивања вода приликом извођења радова у шумарству и сијече стабала у инудационим подручјима, као и контрола извођења радова у непосредној близини водозахвата. Са инспекцијом рада су вршене заједничке контроле код извођача радова у шумарству и на пиланама. Са еколошком инспекцијом су вршене заједничке контроле по одредбама Закона о заштити природе и Закона о националним парковима.

Услови за обављање дјелатности

У овој области шумарска инспекција је настојала да исконтролише све субјекте који изводе радове у шумарству у Републици Српској. Дио контрола је вршено са инспекцијом рада.

За квалитет радова у шумама у власништву Републике директно је одговоран корисник шума, а извођачи радова су контролисани у смислу посједовања лиценце и испуњености услова по Правилнику о минималним условима које морају испуњавати извођачи радова у шумарству. Неправилности су се односиле на недовољан број радника, затим радници нису квалификовани за руководе одређеним механизованим средствима, непосједовање употребних дозвола за постојећа механизована средства и невођење дневника за извођење радова.

При контролама је утврђено да постоји одређени број извођача радова који посједују лиценцу, уговоре радове, а онда радове уступе другим извођачима који немају лиценцу. Ова појава се и даље толерише од стране корисника шума и шумског земљишта у својини Републике.

У овом периоду није затечен ни један извођача радова из Федерације БиХ који нема лиценцу издату од стране МПШИВ Републике Српске, што се по први пут десило, односно корисник шума је схватио да тако мора бити. По овом основу корисници шума су санкционисани кроз контроле „Реализације извођачког пројекта“ у области „Коришћења шума“.

Област коришћења шума

Највеће прекорачење планираних активности је констатовано у области коришћења шума. Планирано је 465 контрола, а извршено је 822, што значи да је план реализован са 176,8 %. Извршене су 502 контроле промета, што је више од укупно планираног у овој области. То је директна последица реализације Акционог плана у који су се значајно укључили полицијски службеници на локалном нивоу. Овдје бисмо посебно истакли раднике полицијских станица на подручјима које покривају Центри јавне безбједности Бањалука, Добој и Приједор. Ове контроле нису могле бити планиране у околиком обиму из разлога што само полиција може заустављати теретна моторна возила која се крећу саобраћајницама. Поред тога што је у овој области највећи број остварених контрола, овдје је и највећи број неуредних контрола и у апсолутном и релативном износу. Неуредних контрола је било 540 или 65,69 % од укупно извршених контрола у овој области.

У 488 случајева су донесене управне мјере, од чега је у 73 контроле наложено отклањање неправилности, шумски дрвни сортименти су одузети у 396 случајева у укупном износу од 3.104,40 м³ чија је вриједност 154.915,20 КМ. Забране су наложене у 19 случајева. Издат је 531 прекршајни налог у укупном износу од 420.900,00 КМ. Покренуто је шест прекршајних пријава, једна кривична пријава. Уложено је 15 жалби, 14 је ријешено, а само једна је усвојена.

Карактеристичне неправилности су:

- реализација извођачког пројекта за извођење радова на искоришћавању шума је контролисана 132 пута и у 52 случаја су констатоване неправилности,
- контрола исказа сјеча и извршење етата су контролисани у 56 случаја и притом су уочени недостатци у 21 контроли. Утврђено је прекорачење етата у следећим случајевима:

1. У ШГ „Горица“ Шипово посјечено је у категорији високих шума са природном обновом 151.992 м³ свеукупне дрвне масе (четинара 108.062 м³ и лишћара 4.3930 м³), а могуће је према ШПО 127.397 м³ (четинара 85.613 м³ и лишћара 41.783 м³) док је годишњим планом планирано 150.823 м³ (четинара 93.400 м³ и лишћара 57.423 м³).

2. У ШГ „Рибник“ Рибник посјечено је у категорији високих шума са природном обновом 166.869 м³ свеукупне дрвне масе (четинара 96.599 м³ и лишћара 70.270 м³), а

могуће је према ШПО 150.754 м3 (четинара 75.068 м3 и лишћара 75.686 м3) док је годишњим планом планирано 157.691 м3 (четинара 84.232 м3 и лишћара 73.459 м3).

3. Прекорачен је етат на ШПП којим газдује ШГ "Панос" Вишеград,

3.1. На ШПП "Вишеградском" је прекорачен обим сјеча за газдинску класу 1210. врста дрвета четинари. У наведеној газдинској класи за 12 година (период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године) могло се посјећи 25.300 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за наведени период посјечено је 25.724 м3 свеукупне дрвне масе, прекорачен је обим сјеча за 423 м3 свеукупне дрвне масе четинара.

3.2. На ШПП "Руђанском" је прекорачен обим сјеча за Привредну јединицу "Сутјеска-Радојна" и газдинске класе: 1208, 1223, 1319, врста дрвета четинари.

У ПЈ "Сутјеска-Радојна" за 12 година (период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године) могло се посјећи 8.030 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за наведени период посјечено је 10.786 м3 свеукупне дрвне масе, **прекорачен је обим сјеча за 2.756 м3 свеукупне дрвне масе четинара.**

У газдинској класи 1208 за 12 година (период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године) могло се посјећи 16.500 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за наведени период посјечено је 18.913 м3 свеукупне дрвне масе, **прекорачен је обим сјеча за 2.413 м3 свеукупне дрвне масе четинара.**

У газдинској класи 1223 за 12 година (период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године) могло се посјећи 13.200 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за наведени период посјечено је 14.122 м3 свеукупне дрвне масе, **прекорачен је обим сјеча за 922 м3 свеукупне дрвне масе четинара.**

У газдинској класи 1319 за 12 година (период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године) могло се посјећи 13.200 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за наведени период посјечено је 14.303 м3 свеукупне дрвне масе, **прекорачен је обим сјеча за 1.103 м3 свеукупне дрвне масе четинара.**

4. У Шумском газдинству „Јахорина“ Пале - Планирани обим сјеча за високе шуме, за уређајни период (од 01.01.2004. до 31.12.2013. године), у оквиру газдинске класе 1102 – Високе шуме букве секундарног карактера у појасу шума букве и јеле са смрчом на дубоким земљиштима на киселим и силикатно-карбонатним стијенама за четинаре је 3.000 м3.

У односу на сјечиву масу од почетка уређајног периода (од 01.01.2004. до 31.12.2015. године) дошло је до прекорачења обима сјеча у газдинској класи класе 1102 – Високе шуме букве секундарног карактера у појасу шума букве и јеле са смрчом на дубоким земљиштима на киселим и силикатно-карбонатним стијенама. По важећој шумскопривредној основи годишњи обим сјеча за наведену газдинску класу за четинаре је 300 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за 12 година могуће је посјећи 3.600 м3 свеукупне дрвне масе четинара, за период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године – да краја извјештајне године, посјечено је 4.615 м3 четинара, односно прекорачен је обим сјеча за 1.015 м3 свеукупне дрвне масе четинара.

У 2014. години је посјечено 82 м3 свеукупне дрвне масе четинара редовне сјече у оквиру газдинске класе 1102.

Планирани обим сјеча за високе шуме, за уређајни период (од 01.01.2004. до 31.12.2013. године), у оквиру газдинске класе 1403 – Високе шуме храста китњака и букве (обичног граба) на дубоким земљиштима на киселим силикатним стијенама за четинаре је 500 м3, а за лишћаре је 25.000 м3, односно укупно 25.500 м3.

У односу на сјечиву масу од почетка уређајног периода (од 01.01.2004. до 31.12.2015. године) дошло је до прекорачења обима сјеча у газдинској класи, класе 1403 – Високе шуме храста китњака и букве (обичног граба) на дубоким земљиштима на киселим силикатним стијенама. По важећој шумскопривредној основи годишњи обим сјеча за наведену газдинску класу за лишћаре је 2.500 м3 свеукупне дрвне масе лишћара, за 12 година могуће је посјећи 30.000 м3 свеукупне дрвне масе лишћара, за период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године – до краја извјештајне године, посјечено је 31.610 м3 лишћара, односно прекорачен је обим сјеча за 1.610 м3 свеукупне дрвне масе лишћара.

У 2014. години је посјечено 573 м3 свеукупне дрвне масе лишћара у оквиру газдинске класе 1403.

Од почетка уређајног периода (01.01.2004.) до краја 2013. године посјечено је 837 м3 четинара у оквиру газдинске класе 1403 – Високе шуме храста китњака и букве (обичног граба) на

дубоким земљиштима на киселим силикатним стијенама, али у 2014. години није вршена сјеча четинара.

У односу на сјечиву масу од почетка уређајног периода (од 01.01.2004. до 31.12.2015. године) дошло је до прекорачења обима сјеча у Привредној јединици „Средња Прача“. По важећој шумскопривредној основи годишњи обим сјеча за наведену јединицу за лишћаре је 1.725 м³ свеукупне дрвне масе лишћара, за 12 година могуће је посјећи 20.705 м³ свеукупне дрвне масе лишћара, за период од 01.01.2004. до 31.12.2014. године – да краја извјештајне године, посјечено је 27.270 м³ лишћара, односно прекорачен је обим сјеча за 6.565 м³ свеукупне дрвне масе лишћара.

У 2014. години је посјечено 266 м³ свеукупне дрвне масе лишћара у оквиру Привредне јединице „Средња Прача“ (ванредне сјече/шумске штете и њега шума) .

Ретроактивним усвајањем шумско-привредног основа за ово шумскопривредно подручје МПШИВ је изнашло рјешење за овај проблем, међутим неке од жалби које су уложили представници ШГ „Јахорина“ Пале су уважене, као и на судским одлучивањима су ослобођени, мада су у моменту вршења контроле били у прекршају.

5. Шумско газдинство „Борја“ Теслић - Шумско привредним основом (анексом ШПО) за „Усорско-украинско“ (бивше „Теслићко“ шумскопривредно подручје) за период важење од 01.01.2005. до 31.12.2014. године у газдинској класи 1206 (високе шуме букве и јеле на претежно дубоким земљиштима на различитим суликатним супстратима) је планиран етат од 460.000 м³ свеукупне дрвне масе, а у газдинској класи 1414 (високе шумехраста храста китњака и букве на дубоким зимљиштима на перидотиту и серпентиниту) је планиран етат од 130.000 м³ свеукупне дрвне масе. Према прегледу извршења обима сјеча у односу на планирану дрвну масу за исти период у газдинској класи 1206 је посјечено 479.353 м³ свеукупне дрвне масе или 19.353 м³ више (104,2%) него је планирано. У газдинској класи 1414 је усјечено 140.585 м³ свеукупне дрвне масе или 10.585 м³ (108,1%) више него је планирано ШПО.

6. Шумско газдинство „Романија“ Соколац - За двнаестогодишњи период важења шумскопривредног основа за „Романијско“ шумскопривредно подручје у газдинској класи 1209 предвиђени обим сјеча је за четинаре 280.721 м³, за лишћаре 48.728 м³ или укупно 329.449 м³ свеукупне дрвне масе, а посјечено је четинара 305.968 м³, лишћара 56.065 м³ или укупно 362.033 м³ свеукупне дрвне масе. Дакле, више је посјечено четинара 25.247 м³ (109%), лишћара 7.337 м³ (115%) или укупно 32.584 м³ (110%) свеукупне дрвне масе.

- Промет шумских дрвних сортимената је контролисан 502 пута и неправилности су констатоване у 441 случају, а дрвни сортименти су привремено одузети у 396 контрола.
- Технички пријем радова на искоришћавању шума је контролисан 37 пута и неправилности су констатоване у 3 случаја.
- Дознака стабала и дознака стабала са извођачким пројектом је контролисана 92 пута и неправилности су уочене у 11 случајева.

Област узгајање шума

У овој области је извршено 65 контрола од чега је 17 контрола или 26,15 % било неуредно. Издата су два прекршајна налога у укупном износу од 3.500 КМ.

Контроле су се највећим дијелом односиле на извршење шумскоузгојних радова и њих је било 49, од чега је 16 било неуредно. Већина радова на узгајању шума се односи на „његу природног подмлатка“ и „припрему земљишта за природно подмлађивање“, а то су радови које изврше извођачи радова кроз „реализацију извођачког пројекта“, па их је бесмислено у инспекцијској контроли посматрати издвојено само као ову врсту радова.

Технички пријем шумскоузгојних радова је контролисан у 16 контрола и у једном случају су констатоване неправилности.

Област заштита шума

У овој области су извршене је 223 контроле од којих је 76 било неуредно. Углавном су налагане мјере за отклањање неправилности, али је издан и 51 прекршајни налог у укупном износу од 107.500 КМ. Одузето је 2,3 м³ шумских дрвних сортимената у укупној вриједности 253,10 КМ. Поднесена је једна кривична пријава надлежном тужилаштву.

Највећи број контрола се односио на чување шума и противпожарну заштиту шума. Ове двије активности су, мада спадају у редован рад инспекције, биле предвиђене и поменутиим „Акционим планом“. Акцент је дат на просторе гдје су евидентиране шумске штете у већем обиму. Између осталог извршена је контрола свих чуварских реона у радној јединици „Мокро“ која припада ШГ „Јахорина“ Пале, као и већина чуварских реона у ШГ „Романија“ Соколац.

Чување шума је контролисано у 154 случаја, а неправилности су уочене у 58 контрола.

Контрола провођења мјера на заштити шума од пожара је вршена у 48 случајева и у 12 контрола су утврђене неправилности. Ове контроле су у највећем броју случајева вршене заједно са противпожарном инспекцијом.

Контрола заштите шума од биљних болести и штеточина је извршена 20 пута и неправилности су уочене у 4 случаја.

Крчење шума је контролисано у једној ванредној контроли и утврђено је да је дошло до крчења.

Област примарне прераде дрвета

Током претходног периода у овој области је извршен велики број контрола, а у више наврата су вршене ревизије рада истих гдје су поред шумарске у истим учествовале и друге инспекције, тако да се ова област карактерише значајним смањењем постројења која се баве пререзом шумских дрвних сортимената, а због захтјева тржишта повећава се број субјеката који врше цијепане огрева. У односу на претходне године овдје је дошло до незнатног смањења броја контрола.

У извјештајном периоду извршено је 325 контрола од којих је 112 било неуредно, донесено је 35 рјешења о отклањању неправилности, у 66 случајева је извршено одузимање шумских дрвних сортимената у количини од 1.772 м³ вриједности 154.415,3 КМ, и издан је 131 прекршајни налог у укупном износу од 222.100 КМ. Укупно је 28,41 % контрола у овој области било неуредно.

Извршене су контроле легалности рада постројења за примарну прераду дрвета по принципу више инспектора у једном дану у једној општини што већи број контрола. На овај начин су вршене контроле у Дубици, Градишци, Српцу, Приједору, Прњавору, Теслићу, Костајници, Дервенти, Палама (скоро све пилане у Мокром), Шипову и Сокоцу. Овдје су вршене контроле у којима је учествовало 3-8 шумарских инспектора. У дијелу ових контрола су учествовали и инспектори рада. У осталим општинама су вршене контроле у којима је учествовао мањи број инспектора. Упоредо са овим контролама су вршене и контроле у оквиру већ спомињаног Акционог плана у којим су поред шумарске инспекције учествовали и представнице Управе полиције Републике Српске и представници интерне контроле ЈПШ „Шуме РС“

И даље је изражен проблем нелегалног рада постројења за примарну прераду дрвета у Сокоцу и Палама. Чуvari шума и одговорна лица у ШГ „Јахорина“ врло ријетко врше контроле поријекла ШДС на пиланама. Приликом контрола чуварских реона у РЈ „Мокро“ смо у

службеним књигама чувара шума констатовали да скоро уопште нема контрола постројења за примарну прераду дрвета.

Неправилности у овој области су констатоване у готово свим дијеловима Републике Српске. О количини одузетих шумских дрвних сортиментима по субјектима примарне прераде дрвета је сачињен извјештај који је прослијеђен Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарству индустрије и енергетике и Управи ЈПШ „Шуме РС“ из кога је видљиво да су код неких субјеката одузете велике количине ШДС, а опет код неких је одузимање вршено и по три пута у току извјештајне године.

Област ловства

У области ловства, у току 2012. године, уговори са већином корисника ловишта су истекли, те се истим газдује на основу „Рјешења о привременој додијели ловишта на одрживо коришћење“. Извршен је мањи број контрола од уобичајенога из разлога што при садашњим односима у ловству се крше одредбе чланова 31, 32, и 49. Закона о ловству. Законом о ловству, ловишта се на коришћење дају једном кориснику и исто или његов дио се не могу уступити другом кориснику или га дати у закуп. Корисник ловишта са Министарством потписује уговор о коришћењу. Вршећи контроле, инспекција је констатовала да већина шумских газдинстава која су корисници ловишта крше ову законску клаузулу и одредбе „Правилника о облику, садржају, начину издавања и року важења дозвола за лов и ловне карте“. Готово сва ловишта која су дата на коришћење шумским газдинствима имају неку врсту уговора са локалним удружењима, па чак и са више њих, што је кулминирало као проблем у току ове и претходне ловне године. Уколико би се децидно поштовале одредбе наведених чланова закона, направио би се већи проблем од садашњег, те из разумљивих разлога се чека да Министарство превазиђе настало стање кроз ново картирање ловишта и додјелу истих само једном кориснику, те на тај начин омогући нормално функционисање овог сектора.

Извршено је 130 контрола од чега је 56 или 34,46 % било неуредних.

Издано је 13 прекршајних налога у укупном износу од 33.600 КМ. У једном случају је извршено одузимање двије вабилице које су коришћене при извршењу лова.

Највише, односно 90 контрола је извршено по листи провјера „извршење лова и коришћење дивљачи“ од чега је 37 било неуредно. Донесено је пет забрана код извршења лова и коришћења дивљачи.

Ловочуварска служба је контролисана 34 пута и у 15 случајева су констатоване неправилности.

Контрола по листи провјера „заштита дивљачи“ је било шест и у четири случаја су контроле биле неуредне.

Остале области надзора

У ову област су сврстане контроле које се нису могле разврстати по претходним областима или у којима провјере потичу из више области и у њој је извршено 267 контрола од којих је 71 била неуредна. Донесене су 52 управне мјера од којих се 39 односило на отклањање неправилности, било је 11 забрана и два одузимања ШДС. Све забране су се односиле на газдовање приватним шумама.

Издата су 44 прекршајна налога у укупном износу од 51.800 КМ. Поднесено је и пет кривичних пријава, а уложено је 6 жалби.

Највећи број контрола се односио на газдовање приватним шумама, гдје је извршена 151 контрола, од којих је 47 било неуредних. Код газдовања приватним шумама углавном се ради о сијечи недозначених стабала, сијечи у шуми неријешених имовинско-правних односа, пуштању у промет ШДС који нису обројчани, жигосани и немају отпремни исказ (власници настоје избјећи законом предвиђену процедуру и плаћање 10 % вриједности ШДС). Такође је уочена и појава да се сијече више него што је предвиђено планским документима и више него то дозвољавају теренски услови (сијече се више него што је обиљежено за сјечу).

Контрола реализације и донесености „Годишњег плана газдовања шумама“ је било 44, при чему су констатоване неправилности у 15 случајева.

Контрола „евиденције и регистри“ које су биле увод за контроле „исказа сјеча и извршења етата“ је било 42, од којих је 8 било неуредно.

Катастар шума је контролисан у 28 случаја и нису констатоване неправилности.

Закључне непомене

Проблеми са којима се сусреће шумарска инспекција се понављају дужи временски период, односно од доношења Закона о шумама и Закона о лову.

Питање истеклих шумско-привредних основа представља један од проблема са којима се сусреће шумарска инспекција.

Још увијек нису урађене шумско привредне основе за сва ШПП за која је дата динамика по „Одлуци за израду шумскопривредних основа за шуме у својини Републике Српске“, односно још увијек постоје недоумице у смислу извршења или неизвршења мјера и активности за које није одређена динамика, обим и врста радова (шумско-узгојни радови, шумска инфраструктура идр.).

Законом и Правилником о дознаци није предвиђено обројчавање, што инспекторима онемогућава квалитетну контролу, а отвара простор евентуалним манипулацијама. Честа је појава велике разлике у количини дозначене и реализоване дрвне масе. По правилу реализована дрвна маса је значајно већа од дозначене, а корисници шума то правдају нетачно утврђеним бонитетом који су сами одредили, и нетачним сортиментним таблицама које су у употреби преко 40 година. Наведени проблем је углавном елабориран и чињенично образложен у области коришћења шума, код извршења етата. Ово се односило на извјештајну годину, за наредну је донесен правилник који подразумева обројчавање, али одјели у којима ће се изводити радови у 2016. години су дозначени у 2015. години, значи без обројчавања.

Усклађеност Годишњег производно-финансијског плана корисника шума и шумскопривредног основа. Контролама извршења шумско-узгојних радова и шумске инфраструктуре је уочено да постоје значајне разлике између предвиђеног обима радова по ШПО, Годишњег плана газдовања и реализованог обима радова. На ШПО сагласност даје Министарство, а на „Производно финансијски план газдовања“ сагласност на приједлог Министарства даје Влада. Будући да су, по Закону, одредбе ШПО обавезујуће сматрамо да би требало водити рачуна да ова два планска документа буду усаглашена.

У једном дијелу газдинстава се на годишњем нивоу сијече већа маса ШДС него је шумско-привредним основом предвиђено, тако да ће у последњој години важења ШПО доћи до озбиљних проблема, можда и до скраћења уређајног периода. Већ смо навели ситуацију да је ШГ „Јахорина“ Пале ШПО усвојен ретроактивно. У овој ситуацији је јасна и позиција

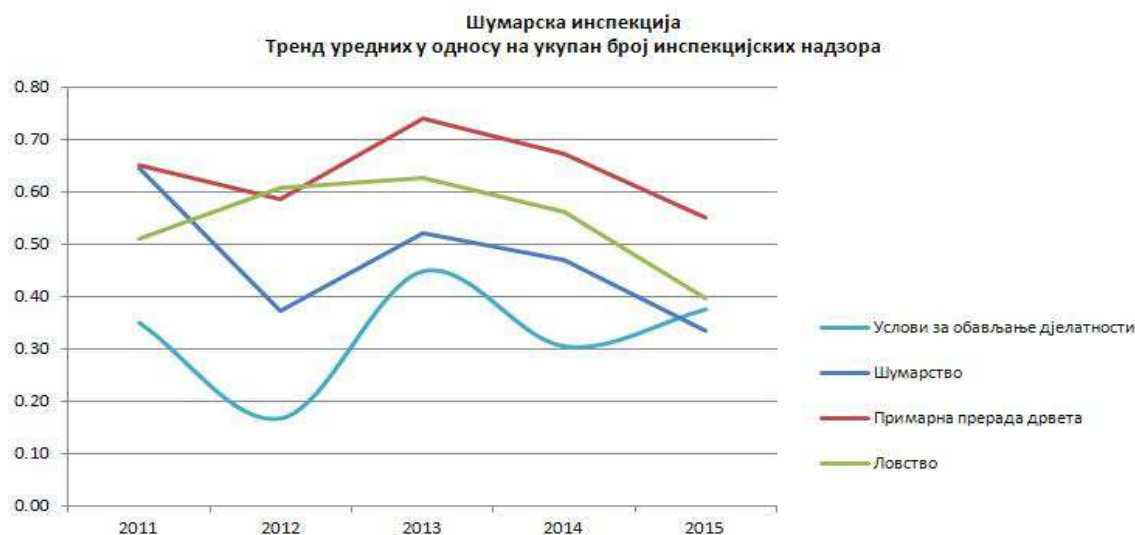
Министарства, да не би дошли у ситуацију да прекину производњу на наведеном ППП морало се поступити на наведени начин.

Нелегална сјече у приватним шумама. Судови враћају пријаве организационих дијелова ЈПШ уз образложење да нису оштећени (по Закону о прекршајима). Инспекција и полиција нису у могућности нити треба да чувају приватне шуме. Представници извршиоца стручно-техничких послова у приватним шумама у последње вријеме масовно просљеђују инспекцији пријаве за извршену сјечу без дозволе у приватним шумама, чиме се активности инспекције желе усмјерити у том правцу па чак и блокирати рад. Законом је јасно дефинисано да приватни власници чувају своје шуме, али није дефинисано ко чува приватне шуме од самовоље васника.

Два шумарска инспектора, заједно са фитосанитарним инспекторима су учествовали у раду радионице „Активности инспекције приликом надзора над штетним организмима у шумарству“ у организацији Управе за заштиту здравља биља БиХ која је одржана у јуну на Игману. Један инспектор је учествовао на радионици на тему искустава у примјени СITES конвенције и превенције шумских пожара, у Будимпешти у оквиру Themis мреже.

Један шумарски инспектор је члан оперативног тима који је формиран при Управи за заштиту здравља биља БиХ, а у вези постојања сумње заразе кестена штетним организмом *Dryocosmus kuriphilus Yasumatus* (кестенове осе шишарице) на подручју општине Цазин.

Дијаграм 4 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Шумарска инспекција

3.5. ВЕТЕРИНАРСКА ИНСПЕКЦИЈА

У оквиру сектора ветеринарске инспекције врши се унутрашњи инспекцијски надзор над примјеном прописа из области ветеринарства, производње и промета сировина и хране животињског поријекла, хране за животиње, ветеринарских лијекова, те заштите и добробити животиња.

Инспекцијски надзор у току 2015. године у Републици Српској вршио се путем републичке ветеринарске инспекције у саставу Инспектората и градске/општинске инспекције у саставу административних служби градова и општина.

Републичка ветеринарска инспекција (9) заступљена је у свих шест Одјељења Инспектората са сљедећим бројем инспектора: Бања Лука (2), Приједор (1), Добој (1), Бијељина (3), Источно Сарајево (1) и Требиње (1). У току године 9 инспектора је учествовало у инспекцијском надзору, јер ни у овој години није попуњено систематизовано мјесто инспектора у одјељењу Бања Лука, након одласка једног инспектора у пензију претходне године.

Градских/општинских ветеринарских инспектора је било укупно 46 и заступљени су у градовима и већим општинама, док је и даље присутан проблем непопуњености инспекције у општинама које још увијек нису провеле процедуру пријема ветеринарских инспектора.

Резултати и ефекти рада

У току 2015. године републичка ветеринарска инспекција је извршила 1.073 контроле, што представља остварење плана у износу од 103%.

Највећи приоритет у раду ветеринарске инспекције у извјештајном периоду имале су области: производња и промет сировина и хране животињског поријекла (39%), заразне болести и зоонозе (28%) и ветеринарска дјелатност (17%). Преостале контроле вршене су у области производње и промета хране за животиње, промета ветеринарских лијекова и узгоја, заштите и добробити животиња.

Приоритети су одређивани у складу са планом контрола, епизоотиолошком ситуацијом на терену, ванредним и другим околностима које су захтијевале интервенције инспекције, као и провођење наредби и захтјева за контролу од стране надлежног Министарства и других надлежних органа.

Процент неуредности код извршених контрола износио је 28%, и у складу са истим предузето је 275 управних мјера, од којих је 269 у сврху отклањања неправилности, 1 забрана и 5 уништавања хране животињског поријекла.

За учињене прекршаје изречено је 78 прекршајних мјера путем прекршајних налога у укупном износу од 147.700 КМ.

Поднесене су 2 жалбе на рјешење инспектора које нису рјешене у извјештајном периоду.

Табела 19 Квантитативни резултати рада ветеринарске инспекције по областима надзора у 2015. години

рб	Област надзора	Извршено			Управне мјере			Укупно		Прекршајни налог				Жалбе поднесене
		Укупан број контрола	Неуредно	% неуредности	Отклањање неправилности	Забрана	Уништавање	Број управних мјера	% отклањања недостатака	Правно лице	Одговорно лице	Физичко лице	Укупно	
1	2	5	8	9	10	12	14	16	17	18	19	20	21	29
УКУПНО:		1,073	299	28	269	1	5	275	98	12	13	53	78	2
1	Производња и промет сировина и хране животињског поријекла	421	103	24	95	1	5	101	94	5	5	16	26	-
2	Производња и промет хране за животиње	62	16	26	16	-	-	16	100	-	-	-	-	-
3	Производња и промет ветеринарских лијекова	51	17	33	15	-	-	15	100	2	2	1	5	-
4	Ветеринарска дјелатност	180	63	35	59	-	-	59	100	4	4	3	11	2
5	Заразне болести и зоонозе	303	83	27	74	-	-	74	100	1	1	27	29	-
6	Узгој животиња	28	11	39	7	-	-	7	100			4	4	-
7	Заштита и добробит животиња	28	6	21	3	-	-	3	100		1	2	3	-

Табела 20 Упоредни показатељи ветеринарске инспекције за 2013, 2014. и 2015. годину

рб	Предузете мјере	2013	2014	2015	I 15/14	I 15/13
1	Број инспектора	7	9	9	100.00	128.57
2	Укупан број контрола	1062	1098	1073	97.72	101.04
3	Број контрола по инспектору	151	122	119	97.54	78.81
4	Неуредне контроле	305	236	299	126.69	98.03
5	Управне мјере	276	229	275	120.09	99.64
6	Прекршајни налози (ком)	69	30	78	260.00	113.04

Анализом општих показатеља видљиво је да је извршени број контрола по инспектору усклађен са планираним, док је у односу на претходну годину повећан број неуредних контрола, а у складу са тим и број управних и прекршајних мјера.

Објашњење за наведене показатеље се може довести у везу са активностима у области производње и промета сировина и хране животињског поријекла и заразних болести и зооноза, у којима је извршен највећи број контрола и гдје се наставило са контролама у циљу усклађивања са прописаним стандардима. У наведеним областима је и највећи проценат неуредних контрола, а самим тим и број управних и прекршајних мјера.

Посебан приоритет дат је контролама примарних произвођача млијека и објеката за сакупљање и прераду млијека који су регистровани за извоз у ЕУ, а односе се на хигијенско техничке услове фарми и објеката за складиштење и прераду млијека, здравље животиња и параметре квалитета сировог млијека.

Појачан надзор вршен је везано за контролу идентификације и обиљежавања животиња, контролу кретања, промета на пијацама, клаоницама, гдје су у акцијама и ванредним контролама процесуирани случајеви нелегалног промета, неадекватног провођења пријаве – одјаве животиња, као и мјера у циљу заштите од заразних болести.

Редован надзор вршен је код промета меса и производа од меса, праћењем сљедивости меса од момента клања животиња до крајњег корисника, декларисања, обиљежавања и дистрибуције на тржишту.

У области ветеринарске дјелатности започело се са контролом усклађености услова које морају испунити ветеринарске организације у складу са новим правилником.

Контрола производње и промета хране за животиње провођена је у циљу спречавања употребе хране која садржи недозвољене супстанце, које се потом задржавају у месу и млијеку у недозвољеним вриједностима.

Контроле промета лијекова провођене су у велерогијама и ветеринарским апотекама, као и приликом контрола фарми музних грла и на перадарским фармама, гдје је акценат стављен на употребу лијекова и вођење евиденција на фармама, те контроле поштовања прописане каренце за стављање у промет животиња односно сировина.

У области узгоја, заштите и добробити животиња контроле су вршене у објектима за држање животиња, затим приликом клања и код пријава које се односе на поступање са животињама које није у складу са прописаним стандардима.

Табела 21 Извјештај о ефектима предузетих мјера за период I-XII 2015, 2014. и 2013. године

рб	Показатељ	2015	I 15/14	2014	2013	II 14/13
1.	Узорковање					
1.1.	Анализа (ком)	62	12	510	175	291
1.2.	Неуредни узорци (ком)	1	17	6	4	150
2.	Количински показатељи					
2.1.	Нешкодљиво уништене заражене животиње					
2.1.1.	Коњи (ком)	26		1		
2.1.2.	Говеда (ком)	7	140	5	1	500
2.1.3.	Овце и козе (ком)	421	1,684	25	5	500
2.1.4.	Пчеле (кошнице)	14	78	18	26	69
2.1.5.	Остале животиње (ком)	-	-	-	8	-
2.1.6.	Угинуле животиње (ком)	-	-	-	2	-
2.1.7.	Нус производи (кг)	-	-	-	4	-
2.2.	Карантин					
2.2.1.	Говеда (ком)	105	184	57	3,074	2
2.2.2.	Сјеме за вјештачко осјењавање (доза)	-	-	10,000	-	-
2.2.3.	Рибља млађ (ком)	-	-	32	150,000	0
2.2.4.	Рибља млађ (кг)	25	-	-	55	-
2.2.5.	Овце и козе (ком)	104	867	12	53	23
2.2.6.	Свиње (ком)	-	-	46	550	8
2.2.7.	Перад (ком)	4,285	3	169,258	65,437	259
2.2.8.	Оплођена кокошија јаја (ком)	77,760	-	-	399,600	-
2.2.9.	Остале животиње (ком)	-	-	2	72	3
2.3.	Дијагностичко испитивање по налогу инспекције					
2.3.1.	Говеда (ком)	2	6	31	505	6
2.3.2.	Свиње (ком)	-	-	-	550	-
2.3.3.	Пчеле (кошнице)	1	-	-	-	-
2.3.4.	Рибља млађ (ком)	250,007	1,785,764	14	150,009	0
2.3.5.	Перад (ком)	6,218	12,690	49	71	69
2.3.6.	Оплођена кокошија јаја (ком)	-	-	-	300	-
2.4.	Уништене намирнице анималног поријекла					
2.4.1.	Свјеже месо (кг)	1,583	82	1,920	255	753
2.4.2.	Производи од меса (кг)	546	43	1,260	-	-
2.4.3.	Количина повучених лијекова (паковања)	-	-	-	49	-
2.4.4.	Риба (кг)	-	-	316	-	-
2.4.5.	Остало (кг)	35,640	15,429	231	-	-
2.5.	Роба стављена ван промета					
2.5.1.	Храна анималног поријекла (кг)	-	-	-	136,028	-
3.	Финансијски показатељи					
3.1.	Износ изречених казни путем прекршајних налога (КМ)	147,700	247	59,810	143,265	42
3.1.1.	Износ изреч. казни путем прекрш. налога - одговорно лице (КМ)	17,100	428	4,000	17,100	23
3.1.2.	Износ изреч. казни путем прекрш. налога - правно лице (КМ)	51,000	425	12,000	64,000	19
3.1.3.	Износ изреч. казни путем прекрш. налога - физичко лице (КМ)	79,600	182	43,810	62,165	70

Анализирајући активности инспекције, исказане путем специфичних показатеља, може се закључити да су ефекти рада у појединим областима усклађени са специфичним приоритетима надзора у извјештајном периоду.

Републички инспектори су проводили карантинске мјере и дијагностичко испитивање животиња и расплодног материјала на заразне болести, те нешкодљиво уништавање заражених животиња на подручјима општина које немају општинску/градску ветеринарску инспекцију. Проведене су карантинске мјере у објектима у којима су смјештене животиње из увоза и то говеда, овце, козе, перад, оплођена кокошија јаја и рибља млађ, а у складу с тим проведена су дијагностичка испитивања по налогу инспекције. Извршено је уништавање 26 коња обољелих од инфективне анемије, 7 говеда и 421 овца обољела од бруцелозе, те је уништено 14 кошница заражених америчком кугом.

Дијагностичко испитивање по налогу инспекције провођено је приликом контроле спровођења годишње наредбе о заразним болестима на фармама и домаћинствима гдје су установљене

животиње које нису подвргнуте прописаним испитивањима, као и у случајевима сумње на заразну болест.

Извршено је узимање 62 узорка на основу мониторинг планова и у склопу истраге –follow up поступака везано за обавијести о присуству недозвољених супстанци у сировинама и храни животињског поријекла.

Такође је извршено уништавање 1.583 кг свјежег меса затеченог у промету без ветеринарског прегледа, односно поријекла, као и 546 кг производа од меса које није прописно означено, односно не посједује декларацију.

Прекршајне мјере изрицане су највећим дијелом у области заразних болести и зооноза (29), производње и промета сировина и хране животињског поријекла (26) и ветеринарској дјелатности (11), промет ветеринарских лијекова и помоћних ветеринарских средстава (5) и узгој, заштита и добробит животиња (7).

Производња и промет сировина и хране животињског поријекла

Област производње и промета сировина и хране животињског поријекла је област у којој је извршен највећи број контрола, а које су се проводиле у складу са планираним активностима и приоритетима у циљу уређивање области и прилагођавања са постављеним стандардима, кад је у питању безбједност хране.

Извршена је укупно 421 инспекцијска контрола од којих је неуредних било 103 или 24%, а предузета је 101 управна и 26 прекршајних мјера.

Имајући у виду Акциони план према препорукама FVO мисије, која је проведена у периоду од 21-31. јануара 2014. године, у потпуности одобрен 19. јуна 2015. године, важно је нагласити да су настављене започете активности у циљу реализације наведених препорука које се тичу инспекцијског надзора. То значи да је након одобравања извоза млијека и производа од млијека на тржиште Европске Уније, инспекцијски надзор вршен у овом сектору са акцентом на објекте и фарме које су одобрене за извоз.

Појачан надзор вршен је код промета меса и производа од меса, праћењем сљедивости меса од момента клања до крајњег производа, те обиљежавања и декларисања меса у складу са поријеклом.

У складу са прописаном процедуром провођења и праћења мониторинга резидуа у живим животињама и производима животињског поријекла за 2015. годину, републички инспектори вршили су контроле и узорковање код субјеката у општинама које немају општинску инспекцију. У складу с тим, учествовали су и на обукама које су проведене у склопу провођења плана мониторинга резидуа за 2015. годину, гдје је извршено и преузимање материјала за узорковање.

Контроле су провођене и на основу обавијештења путем RASFF и INFOSAN система, о присуству неисправне хране животињског поријекла нашем тржишту, као и приликом утврђивања присуству недозвољених резидуа у узорцима који су узети по плану мониторинга. У свим случајевима су проведене контроле у циљу утврђивања могућег присуства спорне хране и стављања ван употребе, односно уништавања исте у циљу заштите потрошача, као и провођење истраге ради утврђивања и отклањања узрока доспијећа недозвољених супстанци у сировине које ће бити кориштене за људску употребу.

У свим случајевима пријава и притужби на исправност хране животињског поријекла од стране грађана и различитих субјеката које су за примљене у Инспекторат, исте су прослеђиване надлежним инспекторима.

Заразне болести и зоонозе

Инспекцијски надзор у области заразних болести животиња и зооноза вршен је у складу са епизоотиолошком ситуацијом у Републици Српској и Босни и Херцеговини, и према програмима контрола болести донесеним од стране Министарства и Канцеларије за ветеринарство БиХ.

Контрола провођења превентивних мјера у складу са Наредбом о спровођењу мјера заштите животиња од заразних и паразитских болести у Републици Српској у 2015. години, вршена је приоритетно на фармама музних грла, провјером издатих потврда о извршеним дијагностичким испитивањима и статуса животиња које су затечене на фарми, као и увид у њихову идентификацију и кретање (пријаву/одјаву животиња), прописану другу документацију и слично.

Инспекцијске контроле у овој области вршене су и након обавијести о постојању сумње, односно симптома болести, или након потврде заразне болести животиња од стране лабораторије, те су налагане мјере у циљу сузбијања болести и контролисано њихово провођење. То се односило, осим бруцелозе и на друге болести које су се јављале у овој години и то: лептоспироза, трихинелоза, кју грозница, паратуберкулоза, инфективна анемија коња, салмонелоза, ноземоза и америчка трулеж пчелињег легла, на подручјима која немају ветеринарску инспекцију.

Такође су провођене мјере за вријеме трајања карантина за увезене животиње и материјала за вјештачко осјемењавање.

Од укупно извршене 303 контроле, 83 су биле неуредне или 27%, а предузимане су мјере отклањања неправилности са акцентом на превентивне и дијагностичке мјере за контролу и сузбијање заразних болести, као и мјере нешкодљивог уклањања позитивних реактора и санације терена у циљу спречавања ширења болести.

Прекршајни налози поднесени су у 29 случајева и односили су се на нелегалан промет животиња и непровођење прописаних мјера у циљу сузбијања заразних болести.

У координираним акцијама са општинском инспекцијом вршена је контрола промета животиња на пијацама у циљу спречавања промета животиња које нису биле прописно обиљежене и које не прати ветеринарска документација.

У пограничним подручјима након обавијести граничне полиције о утврђеном нелегалном промету животиња, инспектори су налагали провођење мјера у карантинским објектима, у којима су задржане те животиње док се не утврди здравствени статус истих.

Ветеринарска дјелатност

У области ветеринарске дјелатности извршено је 148 контрола, од чега је неуредних било 26 или 18%. Контроле ветеринарских организација су вршене у току припрема за долазак ФВО инспекције, као наставак контрола фарми, с обзиром на спроведене дијагностичке мјере и лијечење животиња, а које су приказане у евиденцијама које су обавезни дио документације на фармама. У том смислу вршене су провјере евиденција у ветеринарским организацијама, везано за пријаву и идентификацију животиња, слање материјала у лабораторију,

евидентирање поступака провођења туберкунизације и имунизације животиња, те задуживање и потрошња ветеринарских лијекова, вакцина, туберкулина и слично.

Контроле провођење обавезних мјера у складу са подјелом епизоотиолошког подручја надлежности вршене су најчешће по пријави др, организација и достављању доказа о вршењу услуга на туђем терену. Вршена је контрола кадровске структуре у складу са организационим обликом и бројем пријављеног особља за додјелу епизоотиолошког терена. Исте су се односиле на контролу испуњености прописаних услова за обављање ветеринарске дјелатности и провођења обавезних мјера, вођења регистара, евиденција и издавање ветеринарских докумената.

Највише неправилности односило се на провођење обавезних мјера у складу са подјелом епизоотиолошког подручја, као и адекватном кадровском структуром која није одговарала одобреном организационом облику, а везано за неправилности предузето су 24 управне мјере и поднесена 3 прекршајна налога.

Производња и промет хране за животиње

У области производње и промета хране за животиње контроле су спровођене код субјеката који се баве производњом хране за животиње-мјешаоне хране и на фармама гдје се припрема храна за властите потребе.

Већи дио контрола односио се на провођење истраге везано за налаз недозвољених супстанци у млијеку или месу гдје се у циљу провођења истраге акценат стављао на храну за животиње.

Производња и промет ветеринарских лијекова

Област промета ветеринарских лијекова и помоћних ветеринарских средстава била је предмет контроле у 51 случају, од којих је 17 контрола било неуредно или 33%, те је предузето 15 управних и 5 прекршајних мјера због утврђених неправилности.

Вршене су контроле промета лијекова на велико и мало, а утврђене неправилности су се односиле на прометовање ветеринарских лијекова супротно прописаним стандардима. Основни циљ контрола у овој области је спречавање промета и употребе ветеринарских лијекова од стране неовлаштених лица, те вођење евиденција о употреби лијека на фармама, а што би дало резултат у смислу спречавања присуства резидуа ветеринарских лијекова у храни, као и употреба нелегалних, односно нерегистрованих лијекова на тржишту Републике Српске односно Босне и Херцеговине.

Узгој, заштита и добробит животиња

Област узгоја животиња је уско повезана са области заштите и добробити животиња, када је у питању начин држања и поступања са животињама.

Приоритет су биле фарме музних грла због тога што су оне предмет ФВО инспекције, тако да су налагане мјере везано за услове држања и коришћења животиња.

Налагане су мјере и за отклањање недостатака кад су у питању материјално-технички недостаци у изградњи и опремљености објеката за држање, и недостаци у вођењу прописаних евиденција, а код утврђених случајева неадекватног држања, нехуманог поступања и злостављања животиња предузимане су прекршајне мјере путем прекршајних налога.

Рад ветеринарске инспекције у саставу органа локалне управе

Ветеринарска инспекција на општинском/градском нивоу извршила је 6.987 контрола, предузела 785 управних мјера, изрекла 97 прекршајних мјера од којих је 92 путем прекршајних налога и поднијела 5 прекршајних пријава.

Највећи број контрола извршен је у области производње и промета сировина и хране животињског поријекла, заразних болести и зооноза, ветеринарској дјелатности и производњи хране за животиње. Овдје је важно нагласити да у неким градовима и општинама, инспектори врше и прегледе на клаоницама тако да се исто евидентира као инспекцијска контрола, иако се заправо ради о свакодневним стручним пословима прегледа животиња прије клања и трупова на линији клања, које у већини општина раде овлашћени ветеринари.

У производним погонима инспектори су задужени за издавање сертификата и образаца о прегледу пошиљки које се отпремају у унутрашњем промету, као и за преглед увозних пошиљки приликом истовара у складиште увозника и дистрибуције на тржиште.

У склопу тога прегледано је 1.145 пошиљки из увоза, 2.924 пошиљки у унутрашњем промету и издато је 7.502 сертификата.

Узето је 2.325 узорака и 441 узорак у склопу плана праћења резидуа.

Нешкодљиво је уништено 23.532 кг производа животињског поријекла и 20.207 л млијека и млијечних производа.

Највећи дио управних мјера односи се на отклањање недостатака и неправилности, а остали дио на забране у току производње и промета производа животињског поријекла приликом сталног надзора на клаоницама и производним погонима, забране кретања и промета животиња код сумње на заразу или потврде болести, као и поступања са животињама при држању и узгоју која су у супротности са прописима о добробити животиња и др.

У области контроле заразних болести и зооноза провођене су мјере у циљу откривања, спречавања ширења и искорјењивања болести, које су дијагностиковане приликом провођења надзора ових болести. Нешкодљиво је уништено 525 животиња обољелих од заразних болести и 235 кошница обољелих пчела. Значајне су и контроле провођења мјера у сузбијању других болести које су се појављивале у току године, као што је бјеснило, трихинелоза, кју грозница, паратуберкулоза, америчка трулеж пчелињег легла, и др.

Остале контроле вршене су у области ветеринарске дјелатности, употребе ветеринарских лијекова на фармама, држања, узгоја и заштите и добробити животиња.

Ветеринарска инспекција, у општинама које имају карантинске објекте, вршила је надзор над провођењем карантинских мјера код увезених животиња и расплодног материјала.

Значајно је напоменути учешће већег броја општинских/градских инспектора на обукама које су организоване од стране Таџех-а и других организација у склопу помоћи Европске комисије.

Проблематика везана за недостатак инспектора у великом броју општина изражена је и у овом периоду, као и неравномјерна едукација, опремљеност и различити услови рада, што додатно усложњава испуњеност захтјеваних услова у погледу вршења службених контрола.

Обука инспектора

У извјештајном периоду ветеринарски инспектори су присуствовали обукама и едукативним радионицама које су организоване у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Канцеларијом за ветеринарство БиХ и у склопу ICIS пројекта који се проводи у Инспекторату.

У току 2015 године настављене су обуке у складу са препорукама FVO мисије у БиХ путем Twinning Light Project-а и Таieх-а. Обукама су присуствовали републички и општински/градски инспектори, а делегирани су инспектори који су везани за надзор и поступке који су предмет тематске обуке и то:

- Обука о провођењу Плана праћења резидуа за 2015. годину одржана је у Сарајеву и у Бања Луци,
- Практични приступ организовању службене контроле објеката за производњу рибе и рибљих производа,
- Пројекат ЕУ за БиХ: "Техничка помоћ у координацији Програма контроле и искорјењивања болести животиња у БиХ-Фаза III Округли сто: "Садашња и будућа стратегија контроле бруцелозе у БиХ",
- Семинар на тему Проведба ОИЕ стандарда за контролу популације паса луталица,
- ТАIEХ експертска мисија о процедурама сертификације производа од млијека, меса перади и производа од меса перади,
- ТАIEХ радионица у вези са процедурама о категоризацији и унапређењу објеката који се баве производњом производа животињског поријекла,
- ТАIEХ радионица у вези са процедурама о провођењу ревизија службених контрола.

У оквиру ICIS пројекта подршке административним капацитетима оба инспектората одржане су двије радионице о усаглашености постојеће легислативе са ЕУ законодавством у области безбједности хране и ветеринарства.

Закључне напомене

Ветеринарска инспекција је у току 2015. године проводила активности које су усаглашаване у складу са приоритетима који су стављени пред ветеринарски сектор, посебно у сврху испуњавања ЕУ услова у дијелу који се односи на провођење службених контрола у објектима који су одобрени за извоз у ЕУ.

У том смислу проведене су обуке инспектора, које је неопходно континуирано проводити и у наредном периоду, како би се инспекцијске контроле проводиле ефикасно и ефективно, посебно инспектора на локалном нивоу, како би што спремније дочекали ФВО инспекцију. Обуке морају бити усаглашене са захтјевима из правилника хигијенског пакета и правилника о службеним контролама хране, и за секторе који покрива надлежни инспектор.

У склопу мониторинг програма заразних болести животиња и зооноза, ветеринарска инспекција вршила је континуирани надзор на праћењу и провођењу мјера за сузбијање заразних болести животиња, са посебним освртом на провјере извршених тестирања животиња на одобреним фармама за извоз у ЕУ.

У складу са закључцима проведене мисије у склопу ICIS пројекта, наведеним у извјештају који се односи на сектор ветеринарске инспекције, потребно је приступити реализацији наведених препорука у складу са материјалним, људским и другим ресурсима са циљем усклађивања вршења контрола са наведеним захтјевима.

Дијаграм 5 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Ветеринарска инспекција

3.6. ВОДНА ИНСПЕКЦИЈА

Инспекцијским надзором у 2015. години извршено је 969 контрола од чега је 764 редовних (78.84%) и 205 ванредних контрола (21.15%).

Од извршених 969 контрола неуредних контрола је 339 (34.9%), изречено је 298 управних мјера (87.90% у односу на број неуредних контрола) и 55 прекршајних мјера (54 мјере изречене издавањем прекршајних налога и једна прекршајна пријава). Укупна вриједност прекршајних налога износи 222.500 КМ. У протеклом извјештајном периоду републичка водна инспекција издала је 21 забрану рада и 4 рушења (уклањања) објеката. На рјешења инспектора изјављено је 16 жалби, од чега су три уважене, седам одбијених, једна жалба је дјелимично прихваћена а рјешавање осталих жалби је у току.

Табела 22 Квантитативна анализа рада водне инспекције по областима надзора у 2015. години

Области надзора	Контроле		Управне мјере			Прекршајне мјере		Кривична пријава	Жалба
	Укупно	Неуредно	Отклањање неправилности	Забрана	Рушење	Прекршајни налог	Пријава		
Заштита вода	444	170	154	-	-	20	-	-	-
Заштита од вода	179	64	44	6	4	1	1	-	-
Уређење водотока	205	68	44	15	-	28	-	-	-
Коришћење вода	115	35	29	-	-	5	-	-	-
Остало	26	2	2	-	-	-	-	-	-
Укупно	969	339	273	21	4	54	1	-	-

Видљиво је, да је највећи број контрола извршен у области заштита вода (45.8%), да се неуредне контроле крећу од 7.6% (област остало) до 38.3% (област заштита вода), односно укупно неуредних контрола је 34.9%. Релативни индекс неуредних контрола је 0.91.

Планирани приоритети надзора

Приоритети надзора републичке водне инспекције у 2015. години планирани су по областима надзора и то: заштита вода 50%, заштита од вода 10%, уређење водотока 18%, коришћење вода 20% и област остало 2%.

У протеклој години дистрибуција извршених контрола по областима надзора је била следећа:

области надзора	инспекцијске контроле		процент (%)	
	планиране	звршене	планирано	извршено
заштита вода	421	444	50	45.8
заштита од вода	84	179	10	18.5
уређење водотока	151	205	18	21.1
коришћење вода	168	115	20	11.8
остало	17	26	2	2.8
укупно	841	969	100	100

Одступања укупног броја извршених контрола по областима надзора у односу на планиране приоритете су релативно мала, а она су посљедица ванредних инспекцијских контрола које су најчешће вршене по пријавама и притужбама грађана. Већи пребачај контрола у области заштита од вода је посљедица ванредних контрола вршених по захтјеву Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Такође и прошлогодишње високе воде имале су за посљедицу много већи број представки грађана од уобичајних у овој области.

Заштита вода

У овој области извршен је највећи број инспекцијских контрола, укупно 444 што чини 45.8% инспекцијских контрола од укупног броја извршених контрола.

Процент неуредних контрола 38.2% је нешто мањи него у прошлој години (у 2014. години процент неуредних контрола је био 40.9%). Изречене су 154 управне мјере и 20 прекршајних мјера. Укупан износ прекршајних мјера је 66.500 КМ.

Табела 24 Компаративни показатељи инспекције за воде од 2007.-2015. године

година	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредно	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	386	185	178	5	-	20	-	1	-
2008	383	171	154	3	-	27	-	-	-
2009	683	314	289	5	-	37	-	-	2
2010	837	374	349	2	-	33	-	-	3
2011	644	253	216	-	-	32	-	-	1
2012	472	193	163	-	-	11	-	-	4
2013	438	168	142	1	-	16	-	-	1
2014	418	171	144	1	-	8+7	-	-	2
2015	444	170	154	-	-	20	-	-	2

Протекла година је била екстремно сушна, са изузетно ниским водостајима.

У протеклој години није било већих акцидентних или инцидентних загађења водотока. Мањих спорадичних загађења је било у водотоцима: Врбас, Босна, Усора, Спреча и Прача. Ови

инциденти - акциденти нису имали за посљедицу већи помор рибе, односно већи негативни утицај на животну средину.

Релативни индекс неуредних контрола, чија је вриједност 0.94 говори да је стање у овој области нешто боље у односу на 2014. годину, када је релативни индекс неуредних контрола био 1.06.

Заштита од вода

У овој области извршено је укупно 179 инспекцијских контрола, од чега су 64 неуредне контроле (35.7%). Донесене су 54 управне мјере, од чега је 44 отклањање неправилности, 6 забрана и 4 рушења (уклањања) објеката. Издат је 1 прекршајни налог и 1 прекршајна пријава. Вриједност изреченог прекршајног налога је 500 КМ. Поднесено је 12 жалби на рјешења инспектора, од тога 5 жалби је одбијено, 2 жалбе су усвојене и једна је дјелимично усвојена. Вриједност релативног индекса неуредних контрола је 0.80.

У 2015. години извршене су контроле свих заштитних хидротехничких објеката и то два пута. У периоду март – април извршене су ванредне контроле ових објеката по захтјеву Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и у периоду септембар – октобар као редовне контроле. Акцент ових контрола је био на текућем одржавању водних заштитних објеката и система (кошење канала и насипа, уклањање зелене масе и сл.).

Табела 25 Преглед извршених контрола свих заштитних хидротехничких објеката у 2015. години

подручна одјељења	контроле		управне мјере			прекрша. мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуре- дно	отклањање непра- вилности	забрана	рушење	налог	пријава		
Бања Лука	29+58	24+30	24+38	1	-	-	-	-	-
Добој	27	9	4	-	-	-	-	-	-
Приједор	21	7	7	-	-	-	-	-	-
Бијељина	17+7	12+1	12+1	-	-	-	-	-	-
Требиње	18	10	10	-	-	-	-	-	-
И. Сарајево	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Укупно	112+65	62+31	57+39	1	-	-	-		8
	177	93	96						

Извршено је 177 контрола заштитних хидротехничких објеката, од чега је 112 контрола извршила републичка водна инспекција, а 65 контрола извршили су општински водни инспектори. Укупно је било 93 неуредне контроле, донесено је укупно 97 управних мјера од којих је једна забрана. Републички водни инспектори су донијели 57 мјера отклањања неправилности, а 39 мјера општински водни инспектори. На рјешења инспектора изјављено је 8 жалби. Најчешће неправилности се односе на неадекватно текуће одржавање заштитних објеката те су и управне мјере налагане да се исте отклоне. Поднесене жалбе су често биле формалне природе како би се добило на времену, односно пролонгирани рокови. Тако да су 4 жалбе одбијене, 1 усвојена и 1 дјелимично усвојена. Рјешавање остале 2 жалбе је у току. Највећи број наложених мјера је већ извршен, а за неке су договорени пролонгирани рокови извршења и планиране су контроле извршења рјешења у периоду март – април 2016. године.

Табела 26 Компаративни показатељи области заштите од вода за период 2007.-2015. године представљени табелом

година	контроле		управне мјере			прекрша. мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредно	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	45	27	23	2	-	-	-	-	-
2008	106	63	52	-	1	11	1	-	1
2009	58	26	17	-	4	6	-	-	2
2010	57	32	15	4	9	9	-	-	4
2011	93	28	16	2	3	8	-	-	5
2012	92	31	16	3	5	11	-	-	3
2013	98	26	12	8	2	8	-	-	-
2014	145	65	54	2	5	5+2	-	-	-
2015	179	64	44	6	4	1	1	-	12

Процент од 35.7% неуредних контрола и релативни индекс неуредних контрола од 0.79 у односу на компарирајућу 2014. годину, чија је вриједност била 1.69, говори да је стање у овој области боље. То је директна посљедица реализације одобрених кредитних средстава Свјетске банке за реконструкцију, доградњу и градњу заштитних хидротехничких објеката и система, као и реализације владиних мјера по „Програму хитних мјера заштите од поплава“. Реализација свих наведених пројеката је у току.

Уређење водотока

Издавање водних сагласности, од стране ЈУ „Воде Српске“, за уређење водотока и дислоцирање ријечног наноса није било правовремено, што је отежавало рад водних инспектора.

Од извршених 205 инспекцијских контрола из ове области, неуредних контрола је било 68 (33.1%), донесено је 59 управних мјера, од чега су 44 отклањања неправилности и 15 забрана рада. Издао је 28 прекршајних налога, а укупна вриједност издатих прекршајних налога износи 146.500 КМ. На рјешења инспектора изјављена је 1 жалба. Релативни индекс неуредних контрола од 1.09 указује да је стање готово непромјењено у односу на прошлу годину (1.07).

Табела 27 Компаративни показатељи из области уређење водотока за период 2007.-2015. године представљени табелом

период/ година	контроле		управне мјере			прекрша. мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредно	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	262	104	54	49	-	52	16	-	9
2008	204	93	66	22	-	21	6	1	2
2009	101	34	19	15	-	18	-	-	1
2010	99	35	26	8	-	15	-	-	-
2011	108	39	31	7	-	12	-	-	1
2012	114	41	30	8	-	15	-	-	-
2013	137	39	28	8	-	14	-	-	3
2014	115	35	19	17	-	35	1	-	7
2015	205	68	44	15	-	28	-	-	1

Због наставка изградње дијела ауто-пута „Добој-Лакаши“, као и ауто-пута „Коридор 5Ц“ и даље постоје велике потребе за појединим фракцијама шљунка, из тих разлога издао је више водних сагласности на ријеци Босни и ријеци Врбас него у ранијем периоду. Овим су изражене

и веће потребе за инспекцијским контролама. Издато је укупно 72 рјешења о водним сагласностима за уређење водотока и дислоцирање ријечног наноса за 51 субјект и једног концесионара на укупно 65 локалитета. Дакле, поменутих рјешењима је одобрено да се дислоцира 1.962.936,5 м³ ријечног наноса (у ову количину нису урачунате количине које су претходне године одобрене концесионару).

Табела 28 Преглед издатих сагласности, субјеката, локалитета и количина по подручним одјељењима- водна инспекција

параметар ПО - регија	сагласности	субјеката	локалитета	количина (м ³)
Требиње	-	-	-	-
И. Сарајево	5	4	5	35.883,1
Приједор	9	6	9	109.969,3
Бијељина	9	9	6	276.805,2
Б. Лука	22	14	21	363.511,13
Добој	27	18	24	1.176.769,81
укупно	72	51	65	1.962.936,5

Табела 29 Преглед издатих сагласности, субјеката, локалитета и количина по водотоцима

параметар водоток	сагласности	субјеката	локалитета	количина (м ³)
Сава	7	5	7	95.134,15
Дрина	10	10	7	299.760,78
Босна	24	16	21	1.108.930,64
Врбас	18	13	17	336.214,15
Уна	5	3	5	53.308,28
Сана	3	3	3	54.836,22
Прача	1	1	1	9.639,4
Гомјеница	1	1	1	1824,80
Лим	2	1	2	2416,62
Жељезница	1	1	1	871,53
укупно	72	54	65	1.962.936,5

Укупно је извршено 89 контрола субјеката који врше дислокацију ријечног материјала. Од тога је била 41 неуредна контрола (46.06%). И у 2015. години водни инспектори су били максимално ангажовани на „хватању“ субјеката који врше нелегално вађење и дислоцирање ријечног наноса. По потреби инспектори су били ангажовани послје радног времена, суботом и недјељом.

Коришћење вода

У овој области извршено је 115 контрола, од чега је 35 неуредних контрола (30.4%). Инспектори су донијели 29 управних мјера, од чега су све мјере отклањања неправилности. Издато је 5 прекршајних налога у вриједности од 9.000 КМ. У 2015. години поднесена је једна жалба на рјешење инспектора и та жалба је усвојена.

Релативни индекс неуредних контрола, изражен у односу на 2014. годину, има вриједност од 0.87.

Један од фактора већег броја неуредних контрола у овој области је и нерјешавање питања заштите изворишта на многим централним и регионалним водоводним системима. Активности око доношења „Програма санитарне заштите изворишта“ се споро рјешавају. Недостатак материјалних средстава које не могу издвојити саме локалне заједнице, за ову намјену, представља кључни проблем. Проблем снабдијевања здравствено исправном водом и у довољним количинама у неурбаним насељима још увијек је изражен. Инспектори нису у могућности предузимати инспекцијске мјере због нерјешеног имовинско-правног статуса водоводних система у неурбаним насељима. Исти случај је и са неким општинским – урбаним

водоводним системима, који не посједују водна акта из разлога што нису ријешени имовинско – правни односи и не постоје потребна акта са становишта важећег Закона о уређењу простора (Мркоњић Град, Градишка...). Такође, често су спорна мјерења захваћене количине воде (немају сви уграђене водомјере или су понеки неисправни). Непостојање **Правилника о еколошки прихватљивом протоку** нарочито отежава контролу рибњака и проточних хидроелектрана. Евидентан је пораст броја ових објеката.

Значајно је напоменути да су у току активности на изградњи хидроенергетских објеката. Укупно је склопљено 166 концесионих уговора и тренутно је активно 150 концесионих уговора, јер је 16 концесионих уговора раскинуто. Концесиони уговор посједује само 38 субјеката. У функцији су 23 хидроенергетска објекта, сви ови објекти посједују водне дозволе. Водну сагласност посједује 44 субјекта и налазе се у различитој фази изградње. Само водне смјернице посједује 41 субјекат. У три случаја се води судски спор, а у више случајева инвеститори чекају рјешавање имовинско - правних односа. Извршено је укупно 13 контрола ових објеката, од тога је 6 неуредних контрола и донесено је 6 управних мјера отклањања неправилности. Прекршајних мјера није било.

Такође, значајне привредне активности се одвијају на изградњи рибњака. Укупно је евидентирано 112 рибњака, од којих чак 48 не посједују водне акте, 43 рибњака имају водне дозволе, 8 имају водне сагласности и 11 рибњака имају водне смјернице. Извршено је 14 контрола рибњака, од тога је било 7 неуредних контрола, донесено је 7 управних мјера и издат је један прекршајни налог у вриједности од 1.000 КМ.

Табела 30 Компаративни показатељи из области коришћења вода за период 2007.-2015. године представљени табелом

период/ година	контроле		управне мјере			прекрша. мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредно	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	92	47	46	1	-	11	-	-	2
2008	40	24	24	-	-	2	-	-	1
2009	122	63	57	-	-	10	-	-	-
2010	107	41	35	1	-	9	-	-	-
2011	103	39	33	-	-	8	-	-	1
2012	141	63	53	1	-	2	-	-	3
2013	133	47	38	1	-	8	-	-	6
2014	150	54	42	-	-	13+1	-	-	-
2015	115	36	29	-	-	5	-	-	1

Неопходно је нарочиту пажњу поклонити организованом подизању јавне свијести грађана за одрживо, рационално и економично коришћење водних ресурса. Посебну пажњу потребно је поклонити неконтролисано захватању воде као природном ресурсу од непроцјењивог значаја за развој и опстанак друштвене заједнице у цјелини.

Остало

У области остало, водна инспекција је вршила контроле обрачунавања и плаћања водних накнада. Укупно је извршено 26 контрола, од чега су биле 2 неуредне контроле (7.69 %). Инспектори су донијели 2 управне мјере, и то отклањање неправилности. Релативни индекс броја неуредних контрола је 0.77.

Табела 31 Компаративни показатељи из области остало за период 2007-2015. године представљени табелом-водна инспекција

период/ година	контроле		управне мјере			прекрша. мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредно	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	26	10	10	-	-	-	-	-	1
2008	52	20	11	7	-	6	-	-	1
2009	30	13	9	1	-	-	-	-	-
2010	62	28	28	-	-	-	-	-	-
2011	42	13	10	1	-	2	-	-	-
2012	24	7	4	1	-	1	-	-	-
2013	26	8	7	-	-	-	-	-	-
2014	20	2	2	-	-	-	-	-	-
2015	26	2	2	-	-	-	-	-	-

У овој области извршено је мало инспекцијских контрола, а на малом броју узорака није могуће доносити коначне закључке.

Рад водне инспекције у саставу органа локалне управе

Општински (градски) водни инспектори извршили су 1.615 контрола, од чега је било 596 неуредних контрола (37%). Предузето је укупно 619 управних мјера, од чега 603 превентивних (отклањање неправилности), 16 репресивних мјера. Инспекција је наложила 2 рушења нелегалних објеката. Издао је укупно 49 прекршајних налога у износу од 45.200 КМ. На рјешења инспектора изјављене су 4 жалбе од којих једна није уважена, три жалбе су уважене и уважена је једна жалба која је изјављена у 2014. години.

Табела 32 Квантитативни резултати рада по областима надзора у 2015. години водне инспекције у саставу органа локалне управе

области надзора	извршене контроле			управне мјере				прекршајни налог	жалбе	вриједност налога (КМ)
	укупно	неуредне	% неуредних	отклањање неправилности	забрана	рушење	укупно			
заштита вода	929	343	37	361	2	-	363	39	2	24 300
заштита од вода	141	56	40	49	-	-	49	1	2	200
уређење водотока	311	147	47	143	11	2	156	7	-	18 500
коришћење вода	116	23	20	23	1	-	24	-	-	-
остало	118	27	23	27	-	-	27	2	-	2200
укупно	1 615	596	37	603	14	2	619	49	4	45 200

Закључне напомене

Када се посматра цјелокупно стање, може се рећи, да је стање приближно исто као и у компаративном периоду из 2014. године, те је релативни индекс неуредних контрола на републичком нивоу 0.91, док је релативни индекс неуредних контрола на општинском нивоу 1.00. Процентуално посматрано неуредне контроле су готово изједначене на републичком и општинском нивоу, такво стање је од 2013. године, што упућује на уједначавање критеријума рада инспектора на републичком и општинском нивоу.

И даље је присутно мало инвестиционо улагање у овој области. Још увијек нема довољног инвестирања у уређаје за третман отпадних вода, као ни довољног текућег инвестирања за

одржавање постојећих објеката. Текућа одржавања заштитних хидротехничких објеката сведена су на минималне активности, односно кошење насипа и канала, уклањање зелене масе се врши једном годишње. Изградња нових заштитних хидротехничких објеката иде веома споро и поред евидентне потребе за истим. У току 2014. године се почело са реконструкцијом, доградњом и изградњом нових заштитних хидротехничких објеката и система. Ове активности су интензивно настављене и у 2015. години.

Прекограничне воде, ентитетска граница и имовинско-правни односи су још увијек присутни проблеми код извршавања инспекцијског надзора. Није заживио, у правом смислу, надзор над реализацијом пројеката од стране представника ЈУ „Воде Српске“. Завршно потписивање дневника рада вршено је у присуству инспектора. Овакав начин рада се показао ефикаснијим, јер нису остављани напери, разни отпад и друге неправилности на локалитетима као у претходним периодима. Са оваквом праксом настојаће се радити и у наредном периоду. Контроле количина дислоцираног ријечног наноса још увијек су велики проблем. Већим ангажовањем инспектора смањено је нелегално дислоцирање ријечног наноса из водног земљишта, као и број притужби грађана.

И даље је присутна спорост и неефикасност рјешавања судских процеса. Од укупно 52 судски процесуирани прекршајна налога, 24 (46%) је кажњено условном пресудом, у 5 (10%) случајева је обустављен прекршајни поступак, у 2 (4%) је изречена ослобађајућа пресуда и у 19 (36%) случајева је изречена новчана казна. Укупан износ изречених новчаних казни суда је 60.302КМ.

Као резиме овог извјештаја значајно је констатовати следеће:

- постојећи уређаји за пречишћавање индустријских отпадних вода су дјелимично или потпуно ван функције, а изградња нових иде споро,
- отпадне воде из насеља и градова се не пречишћавају, већ се преко канализационих колектора директно испуштају у водотоке (изграђени су уређаји за пречишћавање отпадних вода само у општинама: Требиње, Билећа, Бијељина и Челинац). У функцији је и неколико мањих уређаја који третирају урбане отпадне воде са појединих дијелова насеља. Такође, у току је изградња неколико уређаја у појединим општинама (Теслић, Гацко).
- дислоцирање ријечног наноса из водотока није системски ријешено кроз пројекте уређења водотока, него се у великом броју случајева ради о пукој експлоатацији материјала из водотока са свим негативним последицама,
- у циљу бољег, квалитетнијег и ефикаснијег рада контролних органа потребно је остварити квалитетну сарадњу са Јавном установом „Воде Српске“, а нарочито у областима заштита од вода и уређење водотока,
- изградња и функционисање сеоских водовода углавном се одвија без одговарајуће потребне и прописане документације, односно, нерјешавање имовинско-правних односа код великог броја сеоских водовода инспекцијске контроле практично чини немогућим,
- општине нису донијеле обавезну програмску документацију и локалну регулативу за санитарну заштиту изворишта, управљање комуналним отпадом, рјешавање отпадних вода у насељима у којима нема јавне канализације и друго,
- још увијек је присутна пракса издавања употребне дозволе и концесионих уговора без претходно прибављених неопходних водних аката,
- неопходно је нарочиту пажњу поклонити организованом подизању јавне свијести грађана о заштити вода од штетних промјена њених својстава као сегмента заштите природе, о одрживом, рационалном и економичном коришћењу водних ресурса, што је једна од законских обавеза Јавне установе „Воде Српске“,
- евидентна је недовољна кадровска попуњеност ове инспекције, која је нарочито изражена у појединим јединицама локалне заједнице, што је лимитирајући фактор за

joш бољи и ефикаснији рад водне инспекције. Такође је неповољна старосна структура, као и здравствено стање водне инспекције на оба нивоа,

- потребно је убрзати доношење подзаконских аката предвиђених важећим Законом о водама, како би се створиле институционалне и регулативне претпоставке за његову примјену, а тиме и ефикаснији рад водних инспектора.

Значајно је напоменути да се мјере у сектору вода планирају на дужи период у складу са економским могућностима. Од конкретних мјера може се истаћи обезбјеђивање кредитне линије (потписан уговор са Европском инвестиционом банком) за инвестициону активност у комуналну инфраструктуру општина (санација водоводних и канализационих система у Републици Српској) у износу од 50.000.000 еура, уз обавезу да локалне заједнице обезбједе дио новца (15%), као властито учешће. Као помоћ, обезбјеђена су бесповратна средства из „IPA“ фонда у износу од 14.500.000 еура, као и 1.250.000 еура од „IPF“ фонда за техничку припрему пројеката. Реализација овог пројекта је у току.

Реализована је Студија изводљивости за изградњу система за наводњавање који би се финансирао кредитним средствима Свјетске банке у износу од 20.000.000 долара. Наведени износ је одобрен за Републику Српску и реализација овог пројекта је у току.

Потписан је уговор са Европском инвестиционом банком и обезбјеђена кредитна средства у износу од 95.000.000 еура за санацију штета од поплава. Реализација и овог пројекта је у току.

У току је реализација пројеката по програму „Програм хитних мјера заштите од поплава“ који се финансира средствима „Фонда солидарности“.

Важно је констатовати, да је усвојен један од најважнијих докумената стратешког планирања „Нацрт стратегије интегралног управљања водама Републике Српске 2015.-2024“. „Нацрт стратегије интегралног управљања водама Републике Српске 2015.-2024“ је изузетно важна планска активност у сектору вода Републике Српске, која је базно полазиште за даље активности у свим другим видовима базних планирања, јер се све активности морају прилагодити режиму и билансу вода. Ово је стратешки плански документ од највишег значаја, којим се заокружује дуг процес стратешког планирања у сектору вода.

Дијаграм 6 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Водна инспекција

3.7. ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА

Техничка инспекција врши унутрашњи инспекцијски надзор који обухвата контролу примјене закона, општинских аката и других прописа који се односе на области:

1. електроенергетике (производња, пренос и дистрибуција електричне енергије);
2. термоенергетике (термо и хидро електране, комунална инфраструктура – индустријске енергетике, градске и друге топлане, котловска постројења, производња и експлоатација судова под притиском и др.);
3. рударства (пројектовање, експлоатација и прерада минералних сировина, изградња рударских објеката, постројења и уређаја);
4. електроенергетике у области рударства (електро енергетски објекти, постројења и уређаји);
5. геологије (основна и детаљна геолошка истраживања, геомеханичка истраживања, израда студија, елабората и пројеката из области геологије и геолошких истраживања) и
6. енергената: течна нафтна горива, уља, технички и други гасова.

У оквиру наведених области, инспекцијски надзор врше технички инспектори: електроенергетски, термоенергетски, рударски, геолошки и инспектори за контролу квалитета течних нафтних горива.

У сектору техничке инспекције систематизовано је 16 инспекторских мјеста, од којих је у 2015. години послове инспекцијског надзора обављало 13 инспектора. Од систематизованих 6 инспектора у области електро енергетике послове је обављало само 4 инспектора.

Активности техничке инспекције

Табела 33 Резултати рада техничке инспекције у 2015. години

Р. Б.	Области надзора	Контроле			Управне мјере			Прекрш. мјере			Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	%	Превентив	Репресивне	Укупно	Налог	Пријава	Укупно	
	Техничка инспекција	2221	465	20,94	416	9	425	64	38	102	1
1.	Електроенергетика	438	201	45,89	198	1	199	0	0	0	0
2.	Термоенергетика	764	78	10,21	76	0	76	4	0	4	0
3.	Рударство	306	129	42,16	110	8	118	42	6	48	1
4.	Геологија	143	31	21,68	32	0	32	0	0	0	0
5.	Нафта и гас	570	22	3,86	0	0	0	18	32	50	0

У унутрашњем инспекцијском надзору техничке инспекције у 2015. години извршена је 2.221 инспекцијска контрола од чега је било неуредних 465 или 20,94%, у оквиру којих је од стране инспектора предузето 425 управних мјера, од чега 416 или 97,88% се односило на превентивне мјере (отклањање неправилности) и 9 или 2,12% на репресивне мјере (забрана рада). Укупно је покренуто 102 прекршајне мјере, од чега 64 прекршајна налога и поднесено 38 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Укупан износ изречених казни по ПН: правно лице 337.000КМ, одговорно лице 95.500КМ, физичко лице 6.000КМ, што укупно износи 438.500КМ. Исход судског поступка: условних пресуда 33, обустављено 3 поступка и изречено 23 новчане казне. Износ изречене казне суда за правно лице је 48.000КМ, за одговорно 24.500КМ, што укупно чини 72.500КМ. На рјешења инспектора у извјештајном периоду поднесено је 14 жалби, од тога 11 на рјешења рударског

инспектора, 1 на рјешење електроенергетског инспектора и 2 на рјешење инспектора за нафту и гас. Жалбе су путем инспектора прослеђене другостепеном органу на одлучивање. Двије су жалбе одбијене као неосноване, 5 је дјелимично прихваћено, 2 су прихваћене као основане, а код 2 жалбе другостопени орган није се изјаснио.

Инспектори су поред обављања инспекцијских прегледа редовно присуствовали рочиштима на Основним судовима као представници овлашћеног органа или у својству свједока.

Табела 34 Упоредна квантитативна анализа контрола и контрола са неправилностима са прекршајним мјерама за 2014. и 2015. годину-техничка инспекција

Р. бр.	Инспекција / област надзора	Контроле			Контроле са неправилностима			Конт. са прек. санкцијама		
		2014.	2015.	I (15/14)	2014.	2015.	Ir (15/14)	2014.	2015.	Ir (15/14)
VI	Техничка инспекција	1811	2221	1,23	308	465	1,51	71	102	1,44
1	Електроенергетика	339	438	1,29	140	201	1,44	4	0	0,00
2	Термоенергетика	569	764	1,34	30	78	2,60	0	4	0,00
3	Рударство	225	306	1,36	89	129	1,45	37	48	1,30
4	Геологија	141	143	1,01	49	31	0,63	0	0	0,00
5	Нафта и гас	537	570	1,06	15	22	1,47	30	50	1,67

Област електроенергетике

Од стране електроенергетских инспектора контролисана је: производња, пренос и дистрибуција електричне енергије, као и дио већих крајњих потрошача електричне енергије. Потребно је напоменути да на трафостаницама и далеководима који су у функцији преноса електричне енергије није било већих хаваријских стања и застоја, а производни објекти (термоелектране и хидроелектране) након извршених капиталних ремонта имали су поуздану и континуирану производњу електричне енергије.

У области електроенергетике извршено је 438 контрола од чега: редовних контрола 294 или 67%, ванредних контрола 144 или 33%. Од укупног броја контрола било је 183 контроле извршења рјешења или 42%. Инспектори су предузели 199 управних мјера, од којих 198 управних мјера се односило на отклањање неправилности, а једна на забрану рада.

Производња електричне енергије: извршено је 19 контрола, 8 контрола ТЕ и 11 контрола хидроелектрана, евидентирани су мањи пропусти у погледу одржавања (нередовност вршења периодичних мјерења и испитивања, вођења одговарајућих књига, докумената, истицање натписа, израда упутстава и друге погонске документације). Донесена су рјешења о отклањању неправилности, док прекршајних мјера у дијелу производње није било.

Пренос електричне енергије: извршено је 14 контрола, од којих је 8 било неуредно. У редовним контролама у области преноса електричне енергије прегледане су: ТС 220 kV, ТС 110 kV и далековод (ДВ) 400 kV, 220 kV и 110 kV. Утврђено је 8 неправилности код ТС и 4 и 4 неправилности на преносним далеководима. По наведеним неправилностима инспектори су предузели законом предвиђене мјере за отклањање истих.

Дистрибуција електричне енергије: извршено је 378 контроле од чега је 183 или 41,78% било неуредно. Највећи број контрола извршен је код ТС 20(10)/0,4 kV и нисконапонској мрежи 0,4 kV. Већи дио контрола односио се на контроле по пријави физичких и правних лица по основу квалитет испоручене електричне енергије, стање наведених ТС и нисконапонске мреже. Наведена проблематика посебно је изражена у ЕД „Електрокрајина“ ПЈ: „Бања Лука“, „Приједор“, „Н. Град“ и др. Електроенергетски инспектори по свим пријавама излазили су на лице мјеста, вршили провјере навода у пријавама и рјешењима налагали мјере за отклањање недостатака.

Извршено је 25 контрола испуњености услова субјеката контроле производње, преноса и дистрибуције електричне енергије, као и субјеката који врше услуге у области електроенергетске дјелатности. У 3 случајева констатоване неправилности, рјешењем су наложене мјере за отклањање недостатака. Поред наведених контрола извршено је и 9 контрола електро енергетских објеката (ТС) које су у власништву привредних субјеката, потрошача електричне енергије.

Неправилности и недостаци у области дистрибуције електричне енергије односе се на техничку документацију и обезбјеђење употребних дозвола, техничку исправност и квалитет одржавања електроенергетских објеката (редовност одржавања ТС, замјену дотрајалих стубова и линијских водова, редовност расијецања растиња испод водова и сл.), редовност вршења периодичних прегледа и испитивања на електроенергетским постројењима, примијењеност техничких норматива и мјера заштите, обезбјеђеност и вођење техничке документације и одговарајућих књига, израде упутстава и друге погонске документације.

Област термоенергетике

У области термоенергетике извршене су 764 контроле, од чега: 685 или 89,66% редовних и 79 или 10,34% ванредних. Код покретних посуда под притиском извршено је 256 контрола или 33,55%, над стабилним посудама под притиском извршено је 315 или 41,28%, котловским постројењима 54 или 7,07%, контроле у циљу провјере испуњености услова за бављење одређеним пословима у области термоенергетике 50 или 6,55%, дистрибутивним гасоводима 2 контроле и 86 контрола над термоенергетским објектима.

Неуредних контрола било је 78 или 10,21% од извршених. Донесено је 76 рјешења за отклањање недостатака. Покренуте су 4 прекршајне мјере путем прекршајног налога.

Предмет контроле: субјекти, котловска постројења, стабилне посуде за ТНГ, стабилне посуде за течни CO₂, стабилне посуде за расхладна постројења, стабилне посуде за течне атмосферске гасове, аутоклави, измјењивачи и друге стабилне посуде, стабилне посуде за компримовани ваздух, покретне посуде за пропан-бутан гас, покретне посуде за техничке гасове, покретне посуде за пропан-бутан гас на продајним мјестима, покретне посуде за пропан-бутан гас на пунионицама гаса, транспортни гасоводи, дистрибутивни гасоводи, аутогасни резервоари за погон моторних возила и др.

Неправилности и недостаци који су констатовани при инспекцијским контролама опреме под притиском углавном се односе на уочене недостатке при спољашњем прегледу, неисправност мјерних уређаја, рокови баждарења, промјена облика и геометрије при хладној проби, лоша антикорозивна заштита и сл.

Код унутрашњег прегледа констатоване су нечистоће које нису омогућиле преглед варова и утврђивање квалитета површине основног материјала, деформације усљед термичких оптерећења и сл. Код хладних проба воденим притиском, у случајевима пропуштања воде, субјектима су наложене додатне интервенције и вршена су поновна испитивања.

Област рударства

У области рударства извршено је 306 контрола од чега: 223 или 72,87% односило се на редовне контроле, 83 или 27,12% ванредне. Од укупног броја било је 121 или 39,54% контрола извршења рјешења. Неуредних контрола било је 120 или 39,21% од извршеног броја контрола. Донесено је 110 рјешења за отклањање недостатака, док је забрана експлоатације минералних сировина било 8. Инспектори су издали 42 прекршајних налога и покренуто је 6 прекршајних пријава и 1 пријава за учињено кривично дјело. На рјешење инспектора

изјављено је 11 жалби, 2 жалбе су одбачене као неосноване, 4 су дјелимично прихваћене, 2 су прихваћене, а 3 су у поступку одлучивања.

Предмет контроле: субјекти који се баве експлоатацијом минералних сировина и субјекти који врше услуге у области рударства (извођење рударских радова, пројектовање, периодични прегледи) као и објекти у саставу рудника: површински копови, јаме, постројења одводњавања рудника, сепарације и дробилице, класирнице пијеска и шљунка, експлоатационе бушотине, трафостанице које су у власништву рудника, машине и уређаји на електрични погон и инсталације у објектима прераде, пумпна постројења и др.

Поред наведеног, предмет контроле биле су и контроле нелегалне експлоатације минералних сировина пријављене од стране правних и физичких лица. Наведене контроле евидентирани су као ванредне инспекцијске контроле. Нелегалне експлоатације односиле су се на експлоатацију пијеска и шљунка у инундационим зонама корита ријека, експлоатацију пијеска и шљунка ван ријечних корита, експлоатацију камених плоча на простору источне Херцеговине (Билећа и Невесиње) и општинама Шековићи и Осмаци.

Неправилности и недостаци у области рударства односиле су се на: непридржавање техничких норматива и мјера заштите при експлоатацији минералних сировина, усклађеност рударских радова са одобреним рударским пројектом, обезбјеђења одобрења за извођење радова по пројектно-техничкој документацији, употребних дозвола објеката, постројења и уређаја, испуњеност услова за обављање послова у области рударства и др., уједначавање квалитета лежишта у циљу рационалног искориштавања минералне сировине, примјену прописаних мјера заштите на раду у погледу квалитета и редовности вршења обуке радника, набавке личних заштитних средстава, вршења периодичних љекарских прегледа радника, периодичних прегледа постројења и уређаја, нелегалну експлоатацију пијеска и шљунка техничког и архитектонског камена и бесправна експлоатација минералних сировина у фази истраживања.

У овој области није било тежих повреде радника са смртним исходом, евидентирано је 5 тежих повреда радника: једана у руднику „Гацко“, двије у „ЕФТ-Рудник“ и Термоелектрана „Станари“, и двије теже повреде у руднику „Сасе“, Сребреница („Гросс“ д.о.о. Градишка, Рудник).

Област геологије

У области геологије извршене су 143 контроле од чега су: 130 или 90,90% редовне контроле, 13 или 9,09% ванредне. Од укупног броја 44 или 30,76% су биле контроле извршења рјешења. Неуредних контрола било је 31 или 21,67%. Донесено је 32 рјешења о отклањању неправилности.

Неправилности и недостаци у раду субјеката контроле односили су се на геолошка истраживања при изналажењу нових лежишта, истраживања у току експлоатације минералних сировина, геомеханичка и др., истраживања и неправилности везане за узимање индустријске пробе гдје се под видом истраживања, у појединим случајевима, вршила и бесправна експлоатација минералних сировина.

Област нафте и гаса

У области нафте и гаса извршено је 570 контрола, 569 редовних контрола и једна ванредна контрола. Неуредних контрола било је 22 или 3,86%. Неуредне контроле односе се на квалитет течног нафтног горива које је узорковано на бензинским пумпним станицама.

Укупно је узето 1.523 узорака за анализу горива. Од укупног броја урађено је:

- 641 анализа квалитета дизел горива – од чега је било 17 неусаглашених или 2,65%,

- 588 анализа квалитета БМБ – 1 неусаглашен или 0,17%,
- 276 анализа ЛУЕЛ- 6 неусаглашених или 2,17%,
- 15 анализа ЛУТ (узорци усаглашени),
- 3 анализе ЛУС- један неусаглашен или 33,3%.

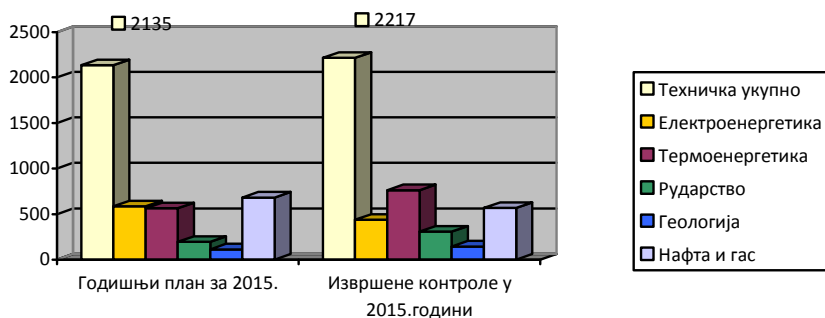
Укупно неусаглашених узорака горива по БАС стандардима било је 25 или 1,64% од узетог броја узорака.

У односу на 2014.годину, гдје је било 20 неусаглашених узорка, евидентирано је повећање броја неусаглашених узорака у 2015.години на 25.

Извршење планираних задатака

У 2015. години техничка инспекција извршила је укупно 2.221 инспекцијски преглед, што у односу на годишњи план рада извршење износи 104,03%. Број извршених контрола у односу на 2014. годину је 122,64%. У области електроенергетике планиране инспекцијске контроле извршене су са 75,13%, што је посљедица мањка електроенергетских инспектора. Електроенергетски инспектор из одјељења Добој обављао је и послове Начелника одјељења, а из Одјељења Бања Лука инспектор је 3 мјесеца користио неплаћено одсуство. Електроенергетски инспектор који је био распоређен у Одјељење И. Сарајево је враћен у ИТЦ Инспектората. Електроенергетски надзор у области рударства из Одјељења Бијељина вршио је надзор на цијелој територији Републике Српске, што је у организационом смислу усложњавало проблем вршења инспекцијског надзора као и повећање трошкова по основу ноћења и дневница. Исти инспектор вршио је надзор над производњом, преносом и дистрибуцијом електричне енергије у источном дијелу Републике Српске.

Дијаграм 7 Упоредни приказ планираних и извршених контрола техничке инспекције за 2015.годину

Анализирајући презентиране податке може се закључити:

- извршење плана у 2015. години је на нивоу 104,03%
- учешће неуредних контрола у односу на исти период прошле године је повећано за 38%,
- број предузетих управних мјера је повећано за 38%,
- испуњености услова субјеката контроле вршено је углавном по позиву странке и при редовним инспекцијским контролама,
- од стране инспектора по основу примјене прописа, предузете су прекршајне мјере; издато 64 ПН и поднесено 38 захтјева за покретање прекршајних пријава у областима: рударства и област контроле квалитета течних нафтних горива,
- повећан је број прекршајних мјера у области рударства из разлога непоштовања одредаба закона и прописа из области рударства, који се односи на бесправну експлоатацију минералних сировина, извођење рударских радова без одобрене

техничке документације, испуњење услова за обављање дјелатности, обуку радника за самосталан и безбједан рад, спровођење мјера заштите на раду и др.

- у области енергената, контроле квалитета ТНГ, од укупно узетих узорака 1.523 неусаглашених узорака горива по БАС стандардима било је 25 или 1,63% и то: 17 неусаглашених узорака дизел горива (тачка паљења и садржај сумпора), 1 неусаглашена узорка БМБ 95 (садржај олова и крај дестилације), 6 неусаглашена узорка ЛУЕЛ-а (тачка палења) и ЛУС 1 узорак. Неусаглашених узорака на велепродајним складиштима, терминалима није било.

Закључне напомене

У 2015. години примјетан је недостатак електроенергетских инспектора, што се директно одражава на извршење плана у овој области надзора.

Евидентан је и проблем нелегалне експлоатације минералних сировина. Рударски инспектори успијевају у значајној мјери да сузбију нелегалну експлоатацију, али блага судска политика, рекли бисмо, дјелује охрабрујуће на починиоце прекршаја. Колико је блага судска политика, најбоље о томе говори број условних казни. У борби против нелегалне експлоатације треба укључити и органе локалне самоуправе, да и они, у оквирима своје надлежности а у сарадњи са Сектором техничке инспекције, дају допринос у сузбијању ове нелегалне радње.

Према Програму утврђивања усклађености квалитета течних нафтних горива за 2015. годину предвиђено је да се утврђивање квалитета течних нафтних горива врши на бензинским пумпама (малопродаја) и то по један узорак према врсти горива током трајања Програма. Потребно је да се више пута годишње утврђује квалитет течних нафтних горива, како би се добила реална слика квалитета горива на тржишту.

Проблем представља и чињеница да у Републици Српској не постоји средњошколско образовања радника рударске струке. Тренутно имамо ситуацију да се за ова, са аспекта заштите на раду опасна занимања, преквалификују радници других струка.

С обзиром да у области геологије надзор врши један инспектор, потребно је у 2016. години обезбиједити већа материјална средства (ауто, дневнице, ноћење) за несметан рад геолошког инспектора на читавом подручју Републике Српске.

Дијаграм 8 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Техничка инспекција

3.8. САОБРАЋАЈНА ИНСПЕКЦИЈА

Саобраћајна инспекција врши надзор у области друмског, жељезничког, водног и дијелом поштанског саобраћаја.

У дјелатности друмског саобраћаја, врши надзор: Јавног предузећа „Путеви РС“ (око 4.000 км путева), око 220 предузећа за превоз лица, преко 1.800 лиценцираних превозника у домаћем и међународном и преко 200 станица техничког прегледа возила.

У дјелатности жељезничког саобраћаја, врши надзор АД „ЖРС“ и 4 предузећа која имају жељезничку инфраструктуру за своје потребе.

У дјелатности водног саобраћаја, врши надзор ријеке Саве са лукама и пристаништима, унутрашње водотоке (Дрина и Врбас, Требишњица и др.) и водну пловидбу на шест језера.

У дјелатности поштанског саобраћаја, Инспекторат још увијек није организовао стални инспекцијски надзор, мада се повремено од стране инспектора друмског саобраћаја врши надзор јавног поштанског оператера и поштанских оператера у оквиру курирских услуга.

У сектору саобраћајне инспекције Републичке управе за инспекцијске послове систематизовано је 18 инспектора. Попуњено је 83% извршилаца и то 14 инспектора у саобраћајном надзору и главни саобраћајни инспектор.

Инспекцијски надзор локалних путева, градског, приградског и такси превоза на територији јединице локалне самоуправе врши 25 општинских саобраћајних инспектора и органи комуналне полиције у складу са посебним прописима.

Активности саобраћајне инспекције

Сектор саобраћајне инспекције обавља унутрашњи инспекцијски надзор у дјелатностима друмског саобраћаја (друмски превоз лица и ствари и станица техничких прегледа), јавних путева, жељезничког саобраћаја (саобраћајна и транспортна дјелатност, пруге и пружна постројења, жељезничка возила, СС и ТК уређаји и електроенергетски надзор), водног и поштанског саобраћаја.

Табела 35 Резултати рада саобраћајне инспекције у 2015. години

Р. Б.	Области надзора	Контроле			Управне мјере			Прекршајне мјере			Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	%	Превентив	Репресивне	Укупно	Налог	Пријава	Укупно	
1.	Друмски саобраћај	844	286	34	94	81	175	270	7	277	
1.1	Друмски превоз	520	187	36	50	56	106	71	7	78	
1.2	Технички прегледи	324	99	31	44	25	69	199		199	
2.	Јавни путеви	342	124	36	38	14	52	138		138	
3.	Жељезнички саобраћај	196	43	22	36	2	38	4		4	
4.	Водни саобраћај	23	8	35	3	0	3	8		8	
5.	Поштански саобраћај	58	26	45	14	5	19	11	1	12	
6.	Остало	25	13	52	4	9	13			0	
	Саобраћајна инспекција	1488	500	34	189	111	300	431	8	439	

У унутрашњем инспекцијском надзору, у 2015. години извршено је 1.488 инспекцијских прегледа, од чега је 500 или 34% неуредних, у оквиру којих је предузето 300 управних мјера,

од чега је 189 или 63% превентивних (отклањање неправилности), и 111 или 37% репресивних (забрана вршења незаконитих радњи, искључења возила из саобраћаја, забрана рада станица техничких прегледа...). Испостављен је 431 прекршајни налог и поднесено је 8 захтјева за покретање прекршајног поступка. Финасијски посматрано, изречено је 249.000 КМ, од чега за правна лица 183.150 КМ, одговорна лица 44.350 КМ, а за физичка лица 21.500 КМ. У 2015. години, је примјетно повећање нивоа уредности у односу на претходну годину за 2%, са 36% на 34% неуредне контроле. Посматрано у структури, евидентан је пораст неуредности у надзору водног саобраћаја (31-35%), у јавним путевима (35-36%), у жељезничком саобраћају (21-22%), док је пораст нивоа уредности односно пад нивоа неуредности евидентиран у поштанском саобраћају (55-45%), и станице техничких прегледа (35–31%). У односу на претходну годину евидентирано је 439 прекршајних мјера, за 45 више него у претходној години.

У области друмског саобраћаја (превоз лица и ствари, технички прегледи моторних возила) у 2015. години извршено је 844 инспекцијске контроле или 56% од укупног броја инспекцијских контрола. У наведеној структури, неуредно је 286 инспекцијских контрола или 34%, што је за 36 контрола мање него у претходној години. Инспектори су предузели 175 управних мјера, од чега је 94 или 53% превентивних (отклањање неправилности), и 81 или 47% репресивних мјера (забрана, искључење возила из саобраћаја). Испостављено је 270 прекршајних налога (46 налога мање него у 2014. години) и поднесено је 7 захтјева за покретање прекршајног поступка (2 мање него у претходној години). Ниво уредности је у порасту у односу на 2014. годину (степен неуредности је у паду 39-34%).

Значајан помак је направљен у борби против нелегалног превоза у Републици Српској, посебно на правцу Кнежево - Бања Лука, Рибник - Бања Лука, Мркоњић Град - Бања Лука и Шипово - Бања Лука. У проведеној активности искључено је 8 возила из саобраћаја до окончања судског поступка, од чега су два возила још увијек у наведеном статусу искључења, обзиром да се ради о прекршајима у понављању. Посебно су значајне репресије у управном поступку-затварање станица техничког прегледа на одређени период, које доприносе дисциплиновању контролисаних субјеката.

Инспектори су у контроли станица техничких прегледа испоставили 21 рјешење о забрани рада станица техничких прегледа (период 15 - 90 дана). У том смислу изречено је 15 забрана рада станица техничког прегледа на период 15 - 45 дана, 2 забране рада станица техничког прегледа на период од 45 - 90 дана и 4 забране вршења Лиценцијских техничких прегледа на период од 30 - 45 дана. Када је у питању функционисање станица техничких прегледа, посебан проблем представља чињеница да још увијек није инплементиран бар код за возила, што поспјешује могућност фиктивних техничких прегледа. Такође је битно напоменути да је инсталирање камера на станицама техничких прегледа неопходно, поготово што не изискује велике инвестиције. Евидентно је да се смањује број фиктивних техничких прегледа, а да инспектори настављају репресије у погледу изрицања управних и прекршајних мјера. Инспекторату још увијек није омогућен приступ Информационом систему за праћење рада станица техничких прегледа возила, супротно чињеници да је то обавеза Министарства саобраћаја и веза из усвојене Стратегије безбједности саобраћаја Републике Српске. Овим је ускраћена могућност самосталног планирања и организовања инспекцијских активности, базираних на идентификацији и управљању ризицима.

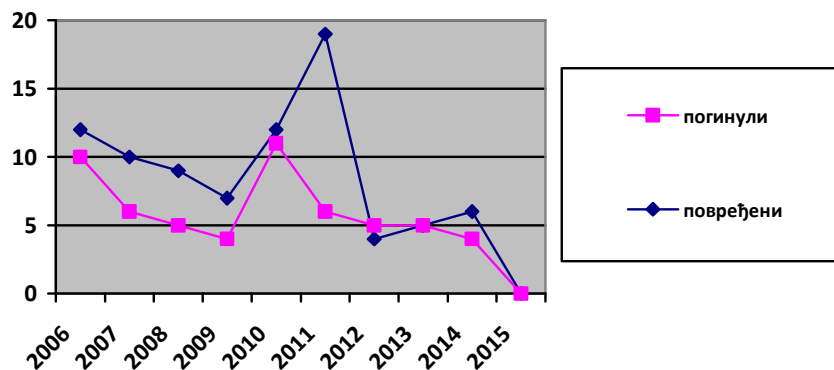
Активности инспекције у надзору међународног друмског превоза заустављене су пред надлежним судовима у Републици Српској, који су става да је Инспекторат Министарства комуникација и транспорта БиХ једини надлежан у вршењу инспекцијског надзора на provedбом Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу.

Посљедице по животе лица у жељезничком саобраћају су у тренду даљег смањења. У 2015. години није било смртно страдалих и повређених у жељезничком саобраћају.

Табела 36 Безбједносни трендови у жељезничком саобраћају 2015/2006

Показатељи	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Повријеђени	12	10	9	7	12	19	4	5	6	0
Погинули	10	6	5	4	11	6	5	5	4	0

Дијаграм 9 Тренд безбједности жељезничког саобраћаја – погинули и повређени у периоду 2006 – 2015. Година

У оквиру проведених активности, уочени су проблеми типа:

- Недостатак путничких вагона - недовољан број за извршење декларисаног реда вожње
- Недостатак сертификованих извршилаца у радионичком сектору у области одржавања кочних система

У области водног саобраћаја (безбједност пловидбе, пловни објекти, објекти безбједности пловидбе) и даље је присутан тренд високог нивоа безбједности водне пловидбе. Јединице локалне самоуправе врше регистрацију пловних објеката. Техничке прегледе и баждарење пловних објеката врше овлаштене организације у Градишци и Вишеграду.

У области поштанског саобраћаја настављна је активност у контроли самодоставе рачуна за извршене комуналне и друге услуге. Посебно је индикативно лоше стање код кабловских оператера и неких од комуналних предузећа. Поред повољне пресуде појединих судова и става Врховног суда и Уставног суда Републике Српске, поједини Окружни судови и Уставни суд БиХ, рјешавају у појединачним случајевима у корист странака а на штету поступања инспектора (примјер Бијељина, Добој...).

У односу на претходну годину евидентиран је већи ниво инспекцијских активности него претходне године, мада је и даље евидентан кадровски проблем не постојања инспектора поштанског саобраћаја. Наведена област надзора се организује ангажовањем инспектора друмског саобраћаја, по овлаштењу директора, у мјери у којој то потребе посла допуштају.

Инспекцијски надзор курирских оператера у примјени цијеновника услуге код резервисаних пошиљки није вршен, управо из разлога не постојања инспектора поштанског саобраћаја.

У 2016. години планирано је систематизовати групу инспекцијских послова у области поштанског и телекомуникационог саобраћаја, пријемом три инспектора. Закон о електронском потпису као и Закон о електронским комуникацијама Републике Српске, су у

процедури, чиме би се комплетирао регулатива која би омогућила организовање инспекцијског надзора у наведеној области.

Остваривање планираних активности

План контрола саобраћајне инспекције Републичке управе за инспекцијске послове за 2015. годину остварен је за 123 контроле више или за 9%.

Табела 37 Преглед извршења планираних инспекцијских активности- саобраћајна инспекција

Инспекција	Број инспектора		Број контрола			
	Стање 31.12.	Планирани број	План за 2015	Контроле у 2015.	% Извршења плана у 2015.	Мјесечни број контрола по инспектору
Саобраћајна	14	14	1,367	1,490	109	9

Ако се посматрају ефекти рада саобраћајне инспекције у 2015. години, у поређењу са 2014. годином, тада се може закључити да је физички обим рада (број извршених контрола) у 2015. години већи за 194 инспекцијске контроле или за 19,1%, а у односу на 2013. годину већи за 219 контрола или 21%.

Ниво неуредности је опао у 2015 години за 2% у односу на 2014. годину, а за 1% је порастао у односу на 2013. годину. Претходна година је изискивала активности по закључку Владе, везано за нелегални превоз лица у друмском саобраћају, гдје се инсистирало на провођењу репресија против познатих починилаца прекршаја.

Рад саобраћајне инспекције у саставу органа локалне управе

Општинска саобраћајна инспекција врши надзор у друмском саобраћају у 24 локалне заједнице, са 25 општинских саобраћајних инспектора. Тежиште рада општинске саобраћајне инспекције своди се на надзор у области друмског саобраћаја и локалних и некатегорисаних путева. У 2015. години извршено је 6.626 инспекцијских прегледа, 632 контроле више него у претходној години, од чега је 2.446 неуредних или 37%. У 2.005 случајева инспектор је поступио превентивно, а у 230 случајева репресивно.

Општински инспектори су испоставили 373 прекршајна налога, на износ од 145.620 КМ. Испостављено је и 6 Захтјева за покретање прекршајног поступка.

Табела 38 Квантитативни резултати рада општинске саобраћајне инспекције

Подручни центри	општине	инспектор	Контроле		Управне мјере		Прекршај		Изречене санкције КМ
			Укупно	Неуредне	Превентива	Репресија	Налог	Пријава	
Бања Лука	5	11	4 300	1 522	1 269	336	45	6	
Приједор	2	1	448	125	93	2	54		
Добој	4	5	846	294	270	10	69		
Бијељина	2	3	489	324	187	73	183		
Ист. Сарајево	9	4	423	131	78	34	17		
Требиње	1	1	120	27	23	4	5		
Укупно	24	25	6 626	2 423	1 920	459	373	6	145 620

Евидентан је проблем планирања инспекцијских активности односно утврђивања приоритета у раду општинске саобраћајне инспекције.

Закључне напомене

На основу презентованих показатеља рада саобраћајне инспекције, у 2015. години је евидентирано повећање инспекцијских активности за 15 % у односу на претходну годину. Планиране инспекцијске активности су проведене у индексу 109 односно у пребачају плана за 9%.

У 2015. години евидентирана су и сљедећа стања:

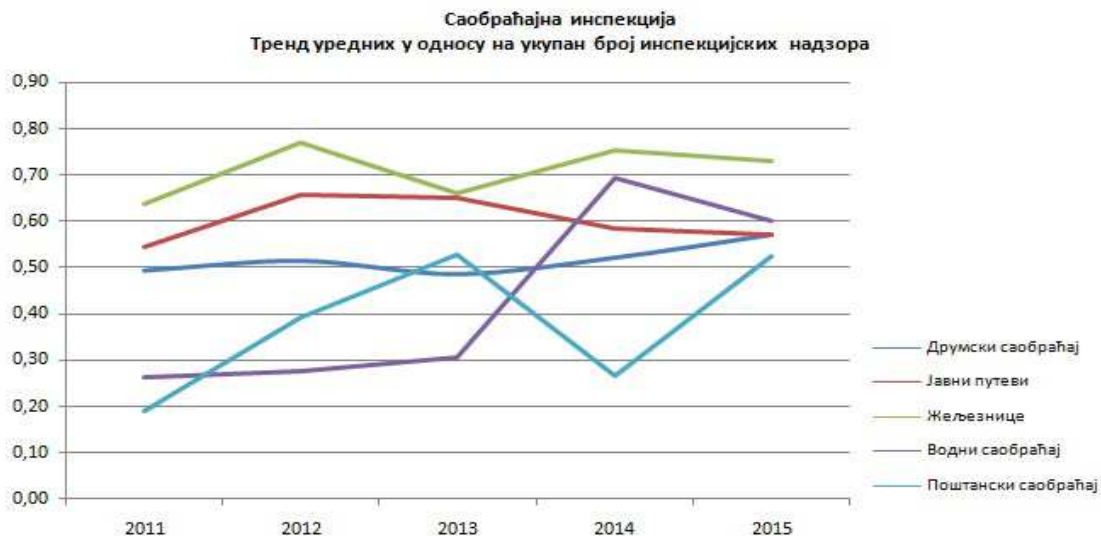
- Смањење обима нелегалног и неуредног такси превоза, у односу на претходне године, у посљедици искључења већег броја возила из саобраћаја на период до окончања судског поступка као и добре сарадње са Привредном комором РС (доказивање прекршаја).
- Стање станица техничких прегледа се поправља, посебно у дијелу фиктивног техничког прегледа. Инспектори су у контроли станица техничких прегледа испоставили 21 рјешење о забрани рада станица техничких прегледа (период 15 - 90 дана).
- Проведене активности инспекције у надзору међународног друмског превоза заустављене су пред надлежним судовима у Републици Српској (Основни, Окружни и Врховни), који су става да је Инспекторат Министарства комуникација и транспорта БиХ једини надлежан у вршењу инспекцијског надзора на проведбом Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу. Дугогодишње активности на измјени Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу и даље немају епилог у Парламентарној скупштини БиХ. Проблем се покушава ријешити измјенама Закона о инспекцијама РС.
- Проблем у самодостави рачуна за извршене комуналне и друге услуге у поштанском саобраћају, поред значајних побољшања није ријешен када су у питању поједини корисници кабловских услуга (Елта кабел, Тел нет..). Постоји присутан тренд судског одлучивања супротно ставовима надлежних судова (Врховни и Уставни суд), што је посебно изражено код судова у Добоју и Бијељини. Легалност рада курирских оператера у дијелу примјене цјеновника резервисаних поштанских услуга није контролисана, из разлога везаних за попуну инспектора поштанског саобраћаја.
- Стање у области жељезничког саобраћаја је стабилно. Смртно страдалих на жељезници и број повређених у претходној години није било. Постоји описани проблем недостатка путничких вагона у извршењу реда вожње као и извршног особља које је сертификовано за одржавање кочних система. На жељезници је смртно страдао радник усљед контакта са високо напонским проводником. Инспекцијски надзор инфраструктуре у жељезничком саобраћају није попуњен (електроенергетски, СС и пруге) одласком инспектора у мировину.
- Водни саобраћај је и даље безбједан, без евидентираних ванредних догађаја, посебно када је у питању туристичка и спортска пловидба на ријекама (Врбас, Дрина, и Тара).

У циљу унапређења стања у области саобраћаја, предлаже се :

- Попуна упражњених мјеста - комплетирање саобраћајне инспекције у дијелу надзора поштанског саобраћаја и дијела жељезничког саобраћаја.
- Посебно је индикативно да је саобраћајна инспекција у насталим околностима са истим бројем извршилаца (без пријема нових инспектора) добила у надлежност новоустановљене надзоре над проведбом прописа који дефинишу :
 1. ЗООБС - станице техничких прегледа,
 2. поштански саобраћај,
 3. радно вријеме мобилних радника,

4. жичаре,
5. заштиту потрошача у области саобраћаја,
6. електронских комуникација (у процедури),
7. електронског потписа (у процедури).

Дијаграм 10 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Саобраћајна инспекција

3.9. УРБАНИСТИЧКО-ГРАЂЕВИНСКА И ЕКОЛОШКА ИНСПЕКЦИЈА

Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција је у периоду јануар-децембар 2015. године вршила инспекцијски надзор у области урбанизма и грађења и заштите животне средине.

У области урбанизма и грађења 6 урбанистичко-грађевинских инспектора је вршило инспекцијски надзор грађења и квалитета уграђених материјала у објекте на који се граде, а у области заштите животне средине 4 еколошка инспектора (у октобру 2015. године са радом је отпочео један еколошки инспектор у одјељењу Добој).

Основни циљ рада ове инспекције своди се у суштини на повећање легалности и квалитета просторног и урбанистичког планирања, повећање легалности, квалитета и сигурности грађења, сигурности коришћења изграђених објеката, повећање квалитета стратешких и других грађевинских материјала, повећање провођења Закона из области заштите животне средине и припадајућих подзаконских аката, других комплементарних закона, те поштовања еколошких стандарда.

Резултати и ефекти рада

Од 1.023 извршене контроле у сектору урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције, неуредних је било 266 (26,0%). У 193 случаја је наређена управна мјера отклањања неправилности, а у 34 случаја предузете су репресивне управне мјере и то 14 забрана у области обављања дјелатности због неиспуњавања услова прописаних лиценцом за грађење и израду техничке и просторно-планске документације, 10 мјера забране у области грађења објеката, 2 забране производње грађевинског материјала (бетон), 2 управне мјере уклањања изграђеног објекта, који се користио без ваљане документације (објекти уклоњени), 3 забране управљања отпадом и 3 забране рада због непосједовања еколошке дозволе. У 12 случајева поднесен је захтјев за укидање лиценце по праву надзора, на основу којих је Министарство за

просторно уређење, грађевинарство и екологију укинуло 9 лиценци те у 2 случаја умањило овлашћења дата лиценцом. Издато је 36 прекршајних налога у висини од 96.000 КМ. Број контрола у којима су утврђене неправилности у периоду јануар – децембар 2015. године (266), је нешто већи у односу на исти извјештајни период у 2014. години (242), за 0,6%, што је углавном посљедица примјене новог Закона о уређењу простора и грађењу, као и подзакоских аката проистеклих из њега и нових Закона у области Заштите животне средине – стање је и даље у ове двије области боље у односу на раније периоде, а што говори о постепеном порасту дисциплине у примјени и поштовању прописа, стандарда и норми, као и уређења стања у цјелини, у појединим областима.

У области урбанизма и грађења извршене су 643 контроле, а неправилности су утврђене у 167 прегледа (26.0%). Управне мјере су предузете у 138 случајева, а у 110 (79.7%) прегледа су наређене мјере отклањања неправилности. Репресивне мјере су предузете у 28 (20.3%) случајева и то 14 пута забрањено је обављање дјелатности због неиспуњавања услова за рад прописаних лиценцом за грађење објеката, израду техничке и просторно планске документације, изречено је 10 забрана грађења објеката, 2 забране производње грађевинског материјала (бетон) и издата су 2 рјешења о рушењу изграђених објеката. У 12 случајева покренут је захтјев за укидање лиценце по праву надзора, након контроле извршења рјешења. Издато је 26 прекршајних налога у вриједности 77.500 КМ у областима испуњености услова за рад, грађењу, коришћењу изграђених објеката и израде просторно-планске документације. Број контрола у којима су утврђене неправилности је нешто већи у односу на исти извјештајни период 2014. године и то за 1.7%.

Контролом у области испуњености услова за рад, која је као и у ранијим периодима, на основу договора са представницима Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију била приоритет рада републичке урбанистичко-грађевинске инспекције (лиценце за грађење, израду техничке и просторно-планске документације), неправилности су утврђене у 22,1% случајева од укупног броја контрола у тој области (398), што је на прошлогодишњем нивоу, а знатно мање у односу на раније извјештајне периоде. Повећање броја уредних контрола у области испуњености услова за рад је прије свега посљедица континуираног рада републичке урбанистичко-грађевинске инспекције и Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију у ранијим периодима. И поред недостатка инвестиција у грађевинарству, а самим тим и посла у области грађевинарства, преласка лица са ВСС и ВШС у друга предузећа, отпуштања КВ радника због недостатка посла, у овој области надзора се осјећа побољшање у односу на ранији период. Мјере забране обављања дјелатности, због неиспуњавања услова прописаних лиценцом, наређене су у 14 случајева (3,5% од укупно прегледаних лиценци). Након контроле извршења рјешења, код субјеката који нису отклонили недостатке у остављеним роковима, због којих су наређене мјере забране обављања дјелатности или отклањања неправилности, покренуто је 12 захтјева за укидања лиценци по праву надзора. На основу горе поменутог захтјева инспекције, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију је укинуло 9 лиценци, а у 2 случаја је умањило овлашћења дата лиценцама. Може се рећи да је стање у области испуњености услова у односу на укупно стање у привреди и глобалну свјетску економску кризу, која је нарочито погодила грађевинарство, и даље задовољавајуће, но и поред тога републичка инспекција ће и у наредном периоду наставити са контролом у овој области. У овој области проблем у раду инспекције представља и непостојање регистра предузећа којима су издате лиценце за грађење, израду техничке и просторно-планске документације, па се често дешава да инспекција (републичка али и градска/општинска), тек приликом контроле грађења објеката утврди да неко предузеће поседује лиценцу за грађење, а о чему је у више наврата информисано надлежно Министарство. Дјеловањем републичке урбанистичко-грађевинске инспекције у посматраном извјештајном периоду, након контроле извршења рјешења, утврђено је да су субјекти

контроле накнадно запослили 10 дипломираних инжењера разних струка, као и 240 КВ радника грађевинске струке.

Стање у погледу коришћења изграђених објеката, нарочито у погледу посједовања употребне дозволе је различито у зависности од врсте објекта (углавном се ради о објектима изграђеним у ранијем периоду – високе бране, мостови, тунели, бензинске пумпе, објекти електро инфраструктуре). Што се тиче високих брана и бензинских пумпи комбинованим дјеловањем републичке и градских/општинских урбанистичко-грађевинских инспекција у извјештајном периоду, у односу на ранији период ситуација се поправила из разлога што већина субјеката ради прописано техничко осматрање изграђених објеката и прибавила је одобрење за употребу. У случајевима коришћења и техничког осматрања изграђених грађевина у функцији магистралних и регионалних путева (мостови и тунели) стање се побољшава, из разлога што је корисник тих грађевина отпочео са радњама прописаног техничког осматрања истих путем којих се доказује конструктивна отпорност тих грађевина и извођење евентуалних радова на санацији тих објекта, ако је то потребно. У ту групу треба додати далеководе, радио-релејне станице који су изграђени или реконструисани у току или непосредно послје ратних дешавања, без законом прописане документације. На основу дјеловања републичке урбанистичко-грађевинске инспекције корисници тих објеката су покренули иницијативу за прибављање документације, неопходне за коришћење наведених објеката, као и радње на прописаном техничком осматрању (над одређеним дијелом мостова је већ извршено техничко осматрање и одрађени по потреби санациони радови) и одржавању истих. Будући да се ради о документацији за чије прибављање је потребан одређени временски период, осим корисника тих објеката у рад око превазилажења проблема, на иницијативу ове инспекције, укључена су и надлежна Министарства (Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Министарство саобраћаја и веза). Такође, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију је кроз нови Закон о уређењу простора и грађењу, као и његове допуне, прописало поједностављен поступак за прибављање документације за ове објекте чиме ће овај проблем бити коначно ријешен (могућност легализације).

Анализом стања у области производње грађевинског материјала видљиво је да се стање у области производње стратешких материјала (бетона и асфалта), а на основу дјеловања републичке урбанистичко-грађевинске инспекције већ дужи период, а и у овом извјештајном периоду знатно побољшало. Контролом погона који се баве производњом бетона и асфалта, на основу утврђених неправилности наређиване су мјере отклањања неправилности, док је у само 2 случаја наређена мјера забране производње бетона. И овдје се може рећи да као и у условима за обављање дјелатности економска криза оставља посљедице, али да је стање још увијек задовољавајуће. Квалитету грађевинских производа ће се у наредном периоду посветити нарочита пажња и она ће бити један од приоритета рада републичке али и градских/општинских урбанистичко-грађевинских инспекција, ради побољшања и квалитета укупне градње. Мишљења смо да у наредном периоду заједно са Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију и Министарством трговине, треба вршити континуирану обуку републичких и градских/општинских урбанистичко-грађевинских инспектора и тржишних инспектора у области контроле квалитета грађевинских материјала. Због неких нејасноћа око примјене Закона о квалитету грађевинских производа у наредном периоду планирани су састанци са надлежним Министарством као и представницима овлашћених кућа за испитивање грађевинских производа („ИМК“ и „ИГ“).

У области грађења објеката (путни појас, рехабилитација националних споменика, санација ратом оштећених објеката и остали објекти) из надлежности републичке урбанистичко-грађевинске инспекције, али и належности градске/општинске инспекције (општине које немају заступљену инспекцију) неправилности су утврђене у 33 прегледа (35.5%), што је такође на прошлогодишњем нивоу. Изречено је 10 забрана грађења због одступања од пројектне

документације и издата су 2 рјешења о рушењу објеката који су изграђени, а одступљено је од одобрења за грађење (објекти уклоњени).

У области просторно-планске, урбанистичко-техничке и друге документације, неправилности су утврђене у 21.3% прегледа, од укупног броја прегледа и није било забрана израде и примјене просторно-планске документације, што је такође на прошлогодишњем нивоу. Највећи проблем у овој области је у непостојању планске документације у многим градовима/општинама, а будући да се плановима рјешавају намјена, организација и уређење простора и насеља, евидентна је величина овог проблема, а због чега је посљедица издавање одобрења за грађење на основу мишљења разних комисија чија је стручност упитна, те није ни риједак случај злоупотребе таквих мишљења. Овај проблем је нарочито изражен, због разлога што се наставља процес легализације, па је присутна велика опасност од лоше праксе да се привремени објекти временом претварају у трајне (нарочито пословни објекти), и на тај начин прејудуцирају се дугорочна планска рјешења за уређење и изградњу насеља и ствара утисак урбаног хаоса, што је нарочито изражено у већим градовима Републике Српске. Посљедица непостојања планске документације је и често издавање локацијских услова без УТУ-услова (нарочито без графичког дијела) што значи без регулационе и грађевинске линије, услова за уређење грађевинске парцеле, услова за уређење градског грађевинског земљишта, прикључења на јавни пут и мрежу инсталација итд. Из свега горе наведеног, а будући да је усвојен Просторни план Републике Српске, мишљења смо да се Влада Републике Српске и надлежно Министарство мора још активније укључити у обезбјеђивању финансијске помоћи општинама ради израде планске документације. Велики проблем у овој области, за рад инспекције представља досљедна примјена Закона о уређењу простора и грађењу (усвајање просторних планова, урбанистичких планова и зонинг планова) који су од стране локалних заједница требали бити усвојени, а што већина градова и општина није урадила (кратак рок, финансијска средства итд.), о чему је републичка инспекција упознала Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, те су очекивања да ће овај проблем бити ускоро ријешен, да не би настала блокада израде просторно-планске документације, а самим тим и велики проблеми и самој изградњи објеката.

Као важну напомену треба истакнути да је у извјештајном периоду за 2015. годину на рјешења урбанистичко-грађевинских инспектора изјављено 9 жалби, (1%), што је веома мали број у односу на укупан број прегледа и указује на реално и квалитетно утврђивање чињеничног стања од стране инспектора као и дословно поштовање Законских одредби у овој области.

У извјештајном периоду за примљено је преко 500 пријава и притужби грађана (писмених и преко Центра за пријаве и притужбе Инспектората), које се односе на рад градских/општинских урбанистичко-грађевинских инспектора и градских/општинских одјељења надлежних за послове урбанизма и грађења. Разматрајући сваку пријаву грађана и осталих субјеката, који су се односили на рада градских/општинских инспекција и органа који су надлежни за градњу у локалним заједницама прегледано је 1.100 улазних писмена. Будући да се ради о предметима који третирају имовинско-правне односе, посједовање одређених одобрења (одобрење за грађење, употребна дозвола), квалитет изградње, рада инспекција и других институција, просторно планирање итд., истим је посвећена посебна пажња, како у погледу брзине рјешавања, тако и по питању тражења детаљних извјештаја од стране градских/општинских органа и инспекција уз давање обавезних инструкција од стране главног инспектора, одлазак у општине и разговор са одговорним лицима, за поступање у сваком конкретном случају. На овај начин у сарадњи са градским/општинским урбанистичко-грађевинским инспекцијама и одјељењима за просторно уређење, као и Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију је ријешено 460 притужби и представки грађана, а о томе су обавијештени подносиоци пријава и представки, као и институције које су захтијевале одговоре (преостале пријаве и притужбе, биће предмет рада у наредном периоду

у 2016. години). Највише пријава и представки се односи на Град Бања Луку (67 представки), општине Бијељина (18), Добој (16), Челинац (14), Прњавор (15), Нови Град (10) и др., чији ће инспектори и одјељења бити предмет контроле републичке инспекције у наредном периоду.

Тежиште рада републичких еколошких инспектора у извјештајном периоду, у области заштите животне средине, углавном се заснивало на контролама објеката и постројења која морају посједовати еколошку дозволу, односно, да ли испуњавају услове прописане истом, контролама новоизграђених објеката који не могу бити пуштени у рад без претходно прибављене еколошке дозволе (загађивачи животне средине), контролама субјеката који се баве управљањем отпадом у смислу контрола посједовања дозвола за управљање отпадом те испуњености услова из истих, контролом услова који субјекти морају испунити у прекограничном кретању отпада и транспорту опасног отпада као и контролом испуњености услова за рад предузећа која се баве пословима у области заштите животне средине.

Републички еколошки инспектори су у извјештајном периоду извршили укупно 380 контрола, а неправилности су утврђене у 99 контрола (26,1% од укупног броја извршених контрола), што је за 1,2% мање неуредних контрола него у истом извјештајном периоду за 2014. годину. Важно је такође нагласити да су од укупног броја управних мјера само 6 (1.5% од укупног броја извршених прегледа у области) биле репресивне мјере (забране у области управљања отпадом и забране због непосједовања еколошке дозволе), док су све остале мјере биле мјере отклањања неправилности (98.5%), што очито показује да се у овој области код субјеката контроле, повећава свијест о заштити животне средине и поштовању прописа у овој области. Поднесено је 10 прекршајних налога у вриједности 18.500 КМ.

Анализом стања у овој области видљиво да је већина субјеката контроле прибавила еколошке дозволе у претходном периоду, али је такође утврђено да субјекти контроле не проводе у потпуности све мјере наређене еколошким дозволама.

Најчешће неправилности у подобласти контроле „испуњеност услова из еколошких дозвола“ огледале су се углавном на непровођењу (тачније речено непридржавању рокова прописаних еколошком дозволом) мониторинга-мјерења емисија полутаната у животну средину, као и непровођењу мјера у виду инвестиционих радњи, а које су инвеститори имали провести (што се најчешће доводи у везу са смањеним приливом профита, отежаним остваривањем амортизационих средстава и генерално са свјетском економском кризом).

У области контрола испуњености услова за управљање отпадом, генерално се може донијети став да је све већи број субјеката контроле прибавио потребне дозволе или се налази у процесу прибављања, али и да одређени дио ових предузећа не испуњава услове нити може испунити услове управљања отпадом у потпуности.

Као врло битно треба истаћи, да у контролама прекограничног кретања отпада нису уочене генерално неправилности, односно да сви субјекти који су регистровани за ову дјелатност, углавном у потпуности поштују процедуре прекограничног кретања отпада и за то добијају потребна одобрења. Једина неправилност, а што је уочено код свих субјеката контроле, је у нередовном најављивању прекограничног кретања отпада инспекцијским органима.

Релативно велики број неуредних контрола у области заштите животне средине, као једне мултидисциплинарне области, у којем надзор врше још неке инспекције (урбанистичко-грађевинска, водна, здравствено – санитарна инспекција, пољопривредна и др.) је прије свега посљедица тога, што се ради о области која је веома захтјевна, можемо рећи и недовољно озбиљно схваћена, нарочито од локалне заједнице, па као таква се још увијек од стране

субјеката, евентуалних загађивача или не схвата довољно озбиљно или субјекти уопште нису упознати са њиховим обавезама који су прописани Законом.

Но ипак изводи се закључак да постоји тенденција пада броја контрола у којима су утврђене неправилности у извјештајном периоду, у односу на раније године (највећи дио неправилности се односи на непоштовање одредби прописаним условима у еколошкој дозволи). Највећи проблем у раду ове инспекције представља недостатак регистра загађивача животне средине, а будући да је област заштите животне средине посебно значајна и свеобухватна област, увођење реда у ову област је дугорочан посао и захтијева ангажовање великог броја органа и организација (прије свих Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и локалних управа), као и медија, грађана и невладиних организација, без чије активности рад инспекцијских органа неће моћи дати посебно значајне ефекте, нарочито са аспекта, индиције, идентификације, те пружања информација о проблемима у овој области, чија ће активност допринијети бржем реаговању инспекцијских служби. Такође један од великих проблема уопште у раду ове инспекције представља мали број еколошких инспектора на локалном нивоу, односно у општинама и градовима, али и на републиком нивоу (само 4 извршитеља). Мора се нагласити и то да у овој области градови/општине имају велику улогу (иако знамо да је њихов стварни учинак ограничен недостатком финансијских средстава) и од њих се очекује, осим кадровског јачања локалне инспекције и одјељења при градовима/општинама која се баве заштитом животне средине, да користе просторно планирање као основни инструмент за заштиту еколошки вриједних подручја и да кроз просторно планирање поставе услове за очување заштите ваздуха, заштите вода, управљање отпадом и заштиту природних добара у близини урбаних подручја, а што би олакшало и рад еколошке инспекције, иако знамо да је рад локалних управа и њихов стварни учинак ограничен због недостатка финансијских средстава. Градови/општине морају да у овој области одиграју посебну улогу и у погледу извјештавања о питањима животне средине, односно испуњења услова прописаних еколошком дозволом, на својој територији (путем инспекције) и да о томе извјештавају ресорно Министарство и републичку инспекцију. Градови и општине такође морају да одиграју посебну улогу, не само у регистровању и контроли постројења и загађивача, него и у погледу извјештавања о питањима заштите животне средине, између осталог и обавеза прописаних на основу Правилника о начину вођења регистра постројења и загађивача. Републичка инспекција ће у наредном периоду појачано радити са локалним инспекцијама и градовима/општинама по овом питању, како би Министарство просторног уређења, грађевинарства и екологије било у стању да прикупи податке о загађивачима и на основу тога, формира регистар загађивача.

У овој области у извјештајном периоду за 2015. годину на рјешења еколошких инспектора нису изјављиване жалбе, што указује на реално и квалитетно утврђивање чињеничног стања и дословно поштовање Законских одредби у овој области.

Од већих еколошких инцидената у извјештајном периоду морамо навести проблем прераде отпада индустријског поријекла на територији општине Дервента, у којем је републичка еколошка инспекција правовремено реаговала у сарадњи са Министарством унутрашњих послова, те предузела све мјере предвиђене законом и онемогућила веће посљедице по животну средину. Дјеловањем ове инспекције субјект контроле је уклонио сав отпад, али је и обуставио даљу прераду отпада, односно престао са радом.

Пред овом инспекцијом у будућем периоду су велики изазов и велики посао, гдје су осим јачања капацитета инспекције како на локалном и републичком нивоу као и стручних кадрова која се баве заштитом животне средине на локалном нивоу, идентификовани и сљедећи проблеми инспекције ради спровођења закона у области заштите животне средине: непостојање обуке и специјализације за еколошке инспекторе, непостојање модерне опреме

за брзо реаговање и подршке за такву опрему итд. Но и поред недостатка материјалних средстава у сарадњи са међународним пројектима у извјештајном периоду се успјела организовати обука еколошке инспекције у области заштите животне средине и управљања отпадом. Републичка еколошка инспекција ће кроз неке међународне пројекте настојати ове проблеме и у наредном периоду ријешити (опрема, обуке).

Градске/општинске урбанистичко-грађевинске инспекције (55 извршиоца) су у оквиру својих надлежности (објекти за које одобрење за грађење издаје градски/општински орган надлежан за послове грађења), прописаних Законом о уређењу простора и грађењу и Законом о инспекцијама, извршиле су укупно 6.908 контрола (10.5 контрола по инспектору мјесечно), а неправилности утврдиле у 1.564 прегледа (22,7%), те на основу утврђеног стања предузеле 1.198 управних мјера.

Градски/општински урбанистичко-грађевински инспектори су од укупног броја управних мјера (1.198) предузели 495 превентивних (отклањање неправилности), 703 репресивних мјера (забране изградње, рушење објеката и разлике изведених радова након изречене забране радова, забране коришћења објеката), а у 23 случаја поднијели захтјев за укидање одређених аката по праву надзора (укидање грађевинских дозвола, употребних дозвола итд.). Поднесен је 191 прекршајни налог за учеснике у изградњи, који су кршили прописе у области изградње објеката (извођач, инвеститор, надзорни орган), у износу од 225.350КМ.

Закључне напомене

У области просторног уређења, урбанизма и грађења у контролама, у периоду јануар-децембар 2015. године, уочени су сљедећи проблеми и појаве:

- недостатак одговарајуће просторно-планске документације на свим нивоима, односно потреба измјена, допуна и ревизије постојеће планске документације (документација која се користи стара је и по тридесет година - према податцима ове инспекције 30% планске документације је донесено прије 1992 године, просторни планови градова/општина, сем Бијељине, Бања Луке и Власенице су донесени прије 1992. године),
- градови/општине, највише из финансијских разлога, а у контексту горе наведеног, будући да немају планове вишег реда, не могу да проведу процедуру усвајања планова нижег реда, што доводи до блокаде издавања комплетне урбанистичко-грађевинске документације,
- законом предвиђена контрола техничке документације (ревизија) у пракси се често своди на формалност, а полазећи од значаја техничке контроле, која треба да утврди усклађеност пројекта са резултатима претходних радова,
- непостојање координације између органа који издају одобрење за употребу објекта и одобрење за обављање дјелатности, јер се у пракси често дешава да надлежни орган изда одобрење за обављање дјелатности, а да претходно не провјери да ли је за објекат издато одобрење за употребу,
- неријешен проблем извршења рјешења о рушењу објеката (посебно у условима провођења општинских одлука о легализацији незаконито изграђених објеката) са правног, институционалног и са финансијског становишта,
- недовољна кадровска и материјална (инспектори у Прњавору и Челинцу имају плату око 500 КМ) оспособљеност великог броја општинских органа и општинских инспекција,
- недовољно коришћење института покретања поступка за укидање рјешења о одобрењу за грађење и употреби објекта по праву надзора од стране градских/општинских инспектора,

- nedovoljno ažurno rješavanje žalbi na prvostepena rješenja, prvenstveno opštinskih inspektora,
- неизврšavanje правоснажних rješenja kojima je naloženo rušenje, odnosno uklanjaње објекта (у већини општина и градова не постоје предузећа са којима је склопљен уговор о рушењу бесправно изграђених објеката, чиме се и сам процес уклањања објекта значајно продужује и па неколико година или чак не изврши, па се намеће закључак нерада надлежних инспекција, иако су инспектори управни поступак довели до краја),
- поједини инвеститори објеката чије је функционисање од виталног значаја за Републику Српску приступају градњи и коришћењу ових објеката без довољне претходне припреме што ствара проблеме како у градњи тако и у употреби ових објеката.

У области заштите животне средине у контролама су уочени сљедећи проблеми:

- nedovoljan broj еколошких инспектора на градском/општинском нивоу (свега 19 инспектора), као и републичком нивоу,
- немогућност великог броја загађивача да због застарјелих технологија и лоше финансијске ситуације испуне прописане услове из области заштите животне средине,
- непостојање регистра загађивача животне средине,
- честа непотпуна и непрецизна одређеност мјера прописаних у еколошким дозволама од стране надлежних органа, што представља посебан отежавајући фактор у контролама испуњености услова из истих, од стране еколошких инспектора, као и простор за манипулацију од стране субјеката контроле.

Основни напредак у раду урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције у односу на ранији период огледа се у сљедећем:

- у саставу Инспектората инспектори углавном врше инспекцијски надзор, а само повремено се ангажују на пословима као што је рад на изради листа провјера, давање мишљења на прописе и сл. и резултат тога је већи број контрола, далеко већи број мјера забране и затварања субјеката (врши се и печатење субјеката, којег у ранијем периоду није било, што је посљедица темељнијег рада инспектора),
- број захтјева за покретање прекршајног поступка, односно издатих налога је већи, што говори о озбиљнијем приступу и праћењу рада инспектора,
- раније није вршено планирање на основу процјене ризика односно приоритета, већ по принципу да се обиђу сви субјекти, при чему је самосталност инспектора погрешно тумачена да може сам бирати субјекте и самовољно одлучивати о избору мјере коју ће донијети, што је резултирало различитим приступом појединих инспектора, доста површним контролама и углавном доношењем мјера о отклањању недостатака, а у контролу извршења нложених мјера се није ишло правовремено, по истеку остављених рокова, што је код субјеката стварало утисак да се рјешење не мора извршити, бар не у остављеном року,
- у Инспекторату се врши годишње, мјесечно, седмично, а по потреби и дневно планирање и извјештавање, при чему се узимају у обзир вријеме протекло од претходне контроле, утврђено стање у ранијим контролама, потреба за контролом извршења раније нложених мјера, обавезе наметнуте новим прописима, захтјеви других органа и институција, дојаве грађана итд.,
- заједничке контроле са другим инспекцијама прије су рађене само изузетно на захтјев одређене институције, а сада се такве контроле планирају и кад год је изводљиво и проводе и то доприноси далеко мањем ометању рада субјеката, што је један од приоритетних циљева Инспектората,
- помоћ правне службе инспекторима није била раније организована, због чега су инспектори различито поступали, а погрешни приступи прешли у навике, а данас

- инспектори на располагању имају више дипломираних правника, који могу пружити помоћ у току поступка, а за поједине области се прописују инструкције и доносе писана упутства (интерна контрола има додатну улогу на уједначавању рада свих инспектора),
- сарадња са општинским инспекцијама је знатно унапријеђена, одржавају се састанци и обуке, одређују приоритети рада и уједначава рад у свим подручјима Републике,
 - дојаве грађана путем Центра за пријаве и притужбе се просљеђују надлежној инспекцији и прати се утврђено стање и предузимање мјера,
 - успоставља се хијерархијски однос између локалних и републичке инспекције и организовано се проводе одређене активности, а резултати презентују јавности путем медија,
 - републички инспектори у оквиру расположивог времена контролишу рад инспектора на локалном нивоу,
 - јавност рада неупоредиво је већа, што се огледа учешћем на организованим конференцијама за медије и давањем изјава појединачним медијима на њихов захтјев,
 - општа атмосфера у смислу дисциплине, суштинских контрола, мотивисања за остварење циљева инспекцијског надзора, јачање угледа инспектора итд. је далеко боља него у ранијем периоду и има тенденцију даљег побољшања.

Сарадња са надлежним Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Министарством саобраћаја и веза, МУП-ом, Републичком геодетском управом и другим министарствима и органима Владе Републике Српске је била на задовољавајућем нивоу, као и сарадња са средствима информисања, што је све заједно од битних предуслова за добар рад ове инспекције. Треба истаћи и добру сарадњу и са локалним органима управе и локалним инспекцијама, које су такође биле на задовољавајућем нивоу.

Дијаграм 11 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција

3.10. ИНСПЕКЦИЈА РАДА

Републичка инспекција рада је организована и дјелује у саставу Инспектората и обавља послове инспекцијског надзора у области радних односа и запошљавања, те заштите на раду, а над примјеном материјалних прописа: Закона о раду, Закона о заштити на раду, као и Закона о штрајку, Општег колективног уговора, колективних уговора (посебних и појединачних), општих аката и уговора о раду којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених у организацијама, правним лицима и другим облицима организовања, као и установама.

Поред надзора над примјеном закона, инспекција рада врши надзор и над примјеном других прописа о мјерама и нормативима безбједности и здравља на раду, техничким мјерама које се односе на безбједност и здравље на раду, стандарда и опште признатих мјера у дијелу којим се уређују питања из области безбједности и здравља на раду. У извјештајном периоду инспектори рада су вршили различите врсте надзора који се међусобно разликују по обиму, методама по којима се врше, областима које се контролишу, те циљевима који се желе постићи путем надзора.

Основни циљ ове инспекције своди се у суштини на повећање легалности у области запошљавања и радних односа уопште, повећање сигурности и безбједности радних мјеста (раст нивоа културе безбједности на раду) и на тај начин смањење несрећа на раду, професионалних обољења и болести везаних за рад, а посебно смањење смртних/фаталних несрећа у вези с радом.

План рада Инспекције рада и заштите на раду за 2015. годину био је превасходно усмјерен ка остварењу стратешких циљева и то:

- Смањивање броја повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом путем минимизирања ризика везаних за радна места у складу са законима и праксом, сузбијање рада „на црно“ и смањење броја повреда радно-правних института из области радних односа утврђених законом, колективним уговором и уговором о раду;
- Промоција развоја националне културе превенције у области безбједности и здравља на раду и области радних односа, са посебним освртом на сектор малих и средњих предузећа и високоризичне секторе (грађевинарство, шумарство (сјеча и извоз дрвних сортимената), дрвна индустрија, хемијска индустрија, и сл.);
- Утврђивање приоритета у рјешавању проблематике везане за област безбједности и здравља на раду и област радних односа за категорије посебно осјетљивих група радника;
- Успостављање и изградња модерног система инспекције рада прилагођеног ЕУ стандардима и то кроз реформу, усавршавање и интеграцију инспекције рада.

План рада Сектора инспекције рада за 2015. годину био је заснован на даљем проширењу обима инспекцијског надзора, провођењу интегрисаних надзора, организовању појачаних инспекцијских надзора - кампања по дјелатностима, организовању појачаних надзора по општинама, ради приближно једнаке заступљености инспекцијских контрола на цијелом подручју, активној сарадњи са социјалним партнерима и уједначавању поступања инспектора рада у истим, или сличним правним ситуацијама.

Контроле су повремено вршене са осталим инспекцијама у склопу Инспектората, и то: тржишном, здравствено санитарном, просвјетном, инспекцијом за шумарство и ловство, грађевинском и саобраћајном а у Акцијама сузбијања рада на црно и са Инспекторима Пореске управе РС, а са циљем обухватније контроле и мањим ометањем субјеката контроле.

Рад је често организован у поподневној смјени ради откривања неправилности које се не могу утврдити у редовном радном времену, као и у дане викенда.

Организациона и квалификациона структура Инспекције рада

У 2015. години у саставу инспекције рада и заштите на раду радило је 35 инспектора распоређених у 6 Подручних одјељења, Бања Лука 13, Приједор 3, Добој 5, Бијељина 5, Источно Сарајево 4 и Требиње 5. Због болести одређен број инспектора је био на боловању, док један инспектор у Одјељењу Бања Лука није радио инспекцијске контроле до друге половине године, разлог трудничко боловање. Крајем првог квартала један инспектор из Одјељења Требиње је отишао у пензију, а два инспектора из Одјељења Добој су у септембру 2015. године напустила инспекцију рада. Крајем године један инспектор из Одјељења Бијељина је смртно страдао, тако да је од укупног броја 35 остало за рад у наредној години 31 инспектор рада.

Поред републичких инспектора рада у 2015. години радили су и 3 инспектора на подручју територије града Бања Лука, један инспектор на територији општине Модрича и један у Општини Добој, а почетком године са радом су почели по један инспектор у општинама, Теслић, Угљевик Требиње и Рогатица који су овлашћења добили крајем 2014. године.

Општи показатељи рада

Број планираних инспекцијских контрола у 2015. години је био 5.855 контрола, а број остварених је 6.595, тако да је на годишњем нивоу план извршен и пребачен са 112,60 %. Од укупног броја извршених контрола неуредних је било 2.205 или 33,40%, док је број прегледа из радних односа и запошљавање премашен, а што је узроковано: учешћем великог броја писаних представки за заштиту права из радних односа, појачаним контролама у закључивању и примјени уговора о раду, контрола рада на црно током цијеле године и великим бројем дојава на Центар за пријаве и притужбе. Овим су јасно преусмјерени капацитети инспекције рада, што је довело до нешто мањег броја прегледа из области интегрисаних инспекцијских прегледа. Веома је битно нагласити да су инспектори рада, током извјештајног периода, остварили и велик број консултација са странкама у Подручним одјељењима, а у виду посјета и пријема странака у канцеларијама. У посматраном периоду одржани су и различити семинари, те конференције на којима су присуствовали инспектори рада, те је и ово битан услов за оцјену укупног броја инспекцијских прегледа. По питању броја неуредних контрола, охрабрујуће је да је проценат неуредних контрола за сса 3% мањи код веома битних области Заштита на раду и Интегрисани инспекцијски прегледи.

Управне мјере у 2015. години, инспектори су донијели 1.821 управну мјеру, рјешења за отклањање неправилности од чега је 30 забрана обављања дјелатности. На укупно донесену 1.821 управну мјеру у 2015. години поднесено је 49 жалби, процентуално 2,70%. Највећи број управних мјера по инспектору донесен је у Одјељењу Бања Лука 85, затим Приједор 81, Бијељина 78, Добој 66, Источно Сарајево 61 и Требиње 46.

Прекршајне мјере, у извјештајном периоду инспектори рада су поднијели 1.088 прекршајних мјера од чега 1.015 прекршајних налога и 73 захтјева за покретање прекршајног поступка што је за 121% више него у истом периоду 2014. године. Укупна вриједност издатих прекршајних налога је 1.555.380 КМ што је у односу на 2014. годину више за 125%. Такође треба нагласити да код издавања прекршајног налога инспектор може изрећи само минималну казну, међутим ни у једном случају код тражења судског одлучивања суд није изрекао већу казну од минималне, тако да су послодавци стимулирани тражити судско одлучивање јер знају да им се казна неће повећати, а могућност условне казне је скоро стопостотна.

Област радних односа и запошљавања

У области радних односа у 2015. години извршено је укупно 4.070 контрола од тога 2.921 редовна и 1.149 ванредних контрола. Неуредних контрола било је 1.154 (или 28,3%), и изречено је 856 управних мјера од чега 25 забрана рада. Због повреде права радника из области радних односа и запошљавања издато је 750 прекршајних налога и поднесено 54 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Плате и накнаде плате: Извршено је 210 контрола чији је предмет инспекцијског надзора био контрола плата и накнада плата, неуредних је било 93, или 44% што говори да је велик број радника којима су ова права нарушена. Донесено је 66 управних мјера, издато 43 прекршајна налога и поднесено 17 захтјева за покретање прекршајног поступка. Редовних контрола је извршено само 8, а ванредних контрола 202. У контролама је констатовано да је све више послодаваца који касне са исплатама плата и накнадама плата запосленим због губитка у пословању и лоше финансијске ситуације; посебан акценат у инспекцијским контролама је посвећен заштити материнства због неисплате накнаде зараде трудницама и породиљама.

Отказ уговора о раду: Послодавци у последње вријеме отказују уговор о раду чешће због економских него из организационих разлога, а да у већини случајева не испоштују отпремнину и отказни рок. Као један од разлога за отказ уговора о раду послодавци су наводили тежу повреду радне дужности радника, али у односу на претходне године у већини случајева спроводили су дисциплински поступак и омогућавали раднику да буде саслушан и изнесе своју одбрану. Послодавци су овом „начину“ отказа уговора о раду често прибјегавали и у случајевима гдје се не ради о тежој повреди радне дужности да би избјегли обавезе по основу права на отпремнину и отказни рок. Уочена је и појава да послодавци одјављују регистровану дјелатност и потом се као нови послодавци региструју њихови блиски чланови породице који обављају исту дјелатност у истом објекту, те на тај начин покушавају да избјегну своје обавезе према трудницама и породиљама које су биле њихове раднице. Такође, у последње вријеме честа је појава да послодавци одјаве регистровану дјелатност, а наставе са радом нерегистровани.

Прековремени рад: врло честа појава, која је изузетно тешка за идентификацију од стране инспектора, како због неспремности запослених да дају изјаве да раде прековремено (из страха због губитка посла) тако и због недостатка законске регулативе која се огледа у недостатку закона о евиденцијама у области рада.

Рад на одређено време: постаје готово правило, а не изузетак и исти се продужава до периода који је мањи од двије године када радник престаје са радом како не би остварио континуитет и стекао услове уговора на неодређено вријеме.

Уговор о обављању повремених и привремених послова: овај вид запошљавања/ангажовања радника највише се злоупотребљава у привредном амбијенту. Наиме, Законом о раду (члан 34. истог) је дозвољен овакав вид радног ангажовања, али се може проводити само одређен број сати годишње (не дуже од 60 дана у току календарске године). У пракси се овај вид запошљавања злоупотребљава, при чему радници раде код послодаваца и по неколико година по основу оваквог уговора о раду, доприноси који се уплаћују не одговарају стварном стању на терену, те су Фондови и радници директно оштећени по основу уплата доприноса. Главни разлог закључивања оваквих уговора и начина радног ангажовања је избјегавање обавеза послодаваца према раднику у случају отказа/прекида радног односа, јер по основу овог начина радног ангажовања не проистичу обавезе послодавца према раднику у случајевима прекида радног односа.

Закључивање уговора о раду, рад „на црно“: Без обзира на врсту контроле, контрола закључивања уговора о раду и пријаве на обавезне видове осигурања је приоритетни задатак инспекције рада и заштите на раду. Извршене су укупно 2.853 контроле од чега 638 чији је предмет био закључивање и примјена уговора о раду и 2.215 контрола на сузбијању рада на црно, што је у односу на претходну годину више за 32% а учешће у укупном броју контрола 34%. Неуредних контрола је било 707, процентуално 25%. Основни циљ наведених контрола је био на сузбијању рада на црно и у мањем обиму по следећим провјерама: закључивање и примјена уговора о раду, уговор о раду на неодређено и одређено вријеме, трајање уговора о раду, обављање привремених и повремених послова, волонтерски рад, приправнички рад, пробни рад. Инспектори су донијели 470 управних мјера, од чега 30 забрана рада, што је у односу на претходну годину више за 19 забрана, те издали 609 прекршајних налога, што је за 26% више него у истом периоду 2014. године те покренули 15 захтјева за покретање прекршајног поступка. Интезивније акције на сузбијању рада на црно отпочеле су у последњем кварталу 2011. године када су у акцији спречавања рада на црно поред редовних инспектора рада и заштите на раду након проведене обуке учествовали и инспектори са овлаштењима из инспектората укупно 51. Са истим интезитетом настављене су акције на сузбијању рада на црно и у наредним годинама. Контроле су вршене код субјеката контроле у свим смјенама, у радне дане и дане викенда на цијелој територији Републике Српске уз ротацију инспектора по Одјељењима. Инспектори у свим контролама контролисали су да ли послодавци с радницима примљеним на рад имају закључене уговоре о раду и да ли су радници пријављени на обавезне видове осигурања, а број затечених радника у свим инспекцијским контролама у овој године је 13.171 радник. Послодавци са 970 радника примљених на рад нису имали закључен уговор о раду и затечени радници нису били пријављени на обавезне видове осигурања. Након инспекцијске контроле послодавци су са непријављеним радницима закључили уговоре о раду и исте су пријавили на обавезне видове осигурања. Један од кључних проблема на сузбијању рада на црно је остављена законска могућност да послодавци након пет дана имају могућност пријаве радника на надлежне фондове осигурања од дана закључења Уговора о раду односно од дана запослења.

Област заштите на раду

У 2015. години инспектори рада и заштите на раду извршили су из области заштите на раду 645 контрола, редовних контрола 421, од тога неуредних је било 173 или 41%, по пријави и притужби извршене 224 контроле, а неуредних 93 или 42%. Број управних мјера које су донијели инспектори рада и заштите на раду из области заштите на раду је 230 од тога 2 забране. Инспектори су издали 130 прекршајних налога и поднијели 11 захтјева за покретање прекршајног поступка. Инспектори су рјешењем налагали послодавцима који нису донијели акт о процјени ризика да то ураде, дјеловали су превентивно, а ради се о неуредној контроли, па из тих разлога најчешће имамо велики број неуредних контрола из области заштите на раду.

Поред 645 директних контрола из области заштите на раду извршено је и 1.878 контрола Интегрисани инспекцијски прегледи тако да је директно по питању заштите на раду извршено 2.523 инспекцијске контроле и кад се додају контроле из области радних односа 634 гдје је заступљена чек листа Акт о процјени ризика индиректно и директно заштита на раду била је заступљена у 3.157 инспекцијских контрола.

Повреде на раду

У наведеном извјештајном периоду инспектори рада и заштите на раду су извршили 189 инспекцијских прегледа код субјеката гдје су се десиле повреде на раду, 169 ванредних и 20 редовних контрола. Неуредних контрола је било 77 или процентуално 41%. Инспектори су донијели 66 рјешења о отклањању неправилности, издали су 57 прекршајних налога и поднијели 10 захтјева за покретање прекршајног поступка.

У 2015. години десило се 71 тежа повреда, и то:

Табела 39 Преглед тежих повреда на раду	
Шумарство и дрвна индустрија	10
Електропривреда	3
Грађевинарство	21
Хемијска индустрија	3
Текстилна индустрија	-
Теже повреде: остале дјелатности	34

Десило се 4 теже повреде са смртним исходом, и то:

Табела 40 Преглед повреда са смртним исходом	
Шумарство и дрвна индустрија	1
Електропривреда	-
Грађевинарство	1
Хемијска индустрија	-
Теже повреде са смртним исходом: остале дјелатности	2

Циљ је да се пријављују све повреде на раду, тешке и са смртним исходом, због вршења надзора у погледу конкретне повреде на раду на лицу мјеста, са циљем да се такве појаве више не дешавају или бар смање и треба да се води тачна евиденција о повредама које су се десиле у Републици Српској, чијом анализом би били утврђени најчешћи узроци и извори повређивања као и планирање будућих надзора који ће бити усмјерени у правцу отклањања уочених ризика. Анализирајући повреде видљив је осјетан пад тежих повреда на раду са смртним исходом у 2013. години у односу на претходне три године а који се наставио и у 2015. години што је охрабрујуће и даје додатни подстрек и мотивацију свих у служби заштите на раду да дају свој максимум на побољшању услова заштите и стварања што безбједнијег радног мјеста. Такође охрабрујуће је да је број тежих повреда у области Шумарства и дрвне индустрије од 2013. године у сталном паду, а посебно кад се узме у обзир да је то једна од најризичнијих грана.

Област интегрисани инспекцијски прегледи

У овој области код свих субјеката у 2015. години извршено је укупно 1.878 контрола од чега је 784 било неуредних, процентуално 41,70%, донесено је 735 рјешења о отклањању недостатака од чега и три забране о обављању дјелатности, издато 135 прекршајних налога и поднешено 8 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Закључне напомене

Поређењем резултата рада за 2015. годину са Планом рада Инспекције рада и заштите на раду за 2015. годину, може се констатовати се да су задати радни циљеви остварени и пребачени. Без обзира што је број прегледа из области Интегрисани инспекцијски прегледи у благом подбачају у односу на план, можемо бити задовољни на увођење ове области надзора и константног повећања броја прегледа из те области, који је у примјени и који је прихваћен од стране инспектора рада и функционише у основи на задовољавајући начин.

Наставити са појачаним инспекцијским надзором, посебно у дјелу контроле примјене одредаба Закона о раду и Закона о заштити на раду у односу на институте који се најчешће крше (неисплаћивање зарада, рад "на црно", прековремени рад, доношење акта о процјени ризика).

Неопходно је, измјеном прописа, обезбједити да послодавци не могу запослити радника без претходно закљученог уговора о раду и извршене пријаве на фондове пензијско-инвалидског и здравственог осигурања, како би се спријечиле злоупотребе које постоје у пракси са

избјегавањем закључивања уговора, односно са његовим антедатирањем, што у пракси поспјешује рад „на црно“.

Наставити сарадњу са Министарством рада и борачко инвалидске заштите и увести праксу радних састанака у циљу квалитетнијег рада, уједначености рада инспектора по Одјељењима и локалних инспектора, рад другостепеног органа и правилне примјене и доградње законских и под законских аката.

Вршити континуиране обуке инспектора, и то на два сегмента: обука инспектора за вршење интегрисаних инспекцијских прегледа, те да тада у потпуности овладамо Интегрисаним приступом - Интегрисани модел инспекције рада. Обука инспектора у примјени ЕУ директива – зависно од динамике имплементације техничких прописа у складу са ЕУ директивама.

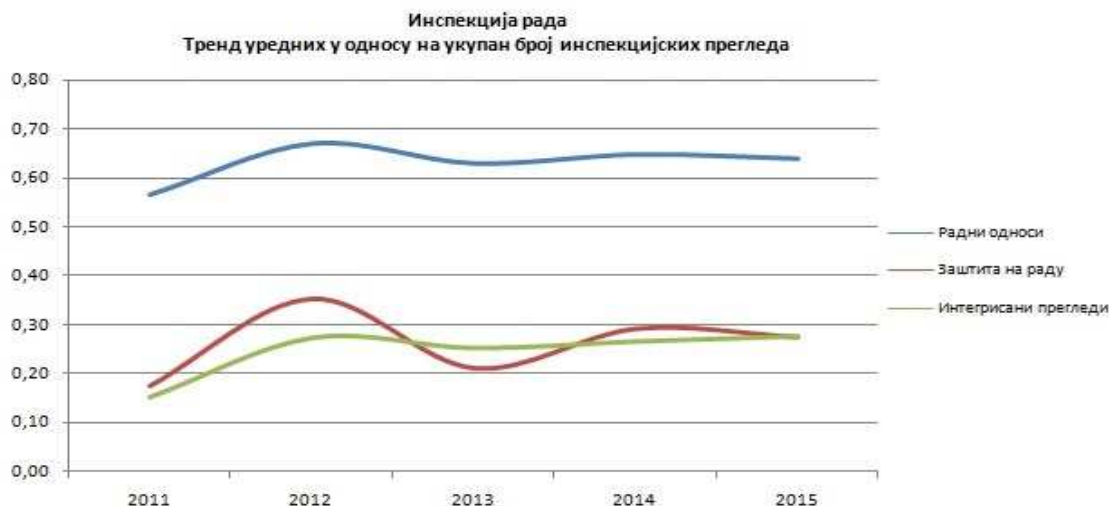
Имајући у виду број повреда на раду, које су пријављене у Инспекторату, као и број констатованих недостатака у примјени мјера безбједности и здравља на раду, од стране послодаваца а и запослених, може се закључити, да и поред одређених побољшања и појачаног инспекцијског надзора и сарадње са социјалним партнерима (синдикати и удружење послодаваца), стање у области безбједности и здравља на раду није на задовољавајућем нивоу.

Неопходно је у инспекцијским надзорима, а и кроз ставове државних органа, стално указивати послодавцима и правним лицима и предузетницима који имају лиценцу за обављање послова заштите и здравља на раду да изради акта о процени ризика не приступају формалистички (ради задовољења форме), већ суштински а ради побољшања стања заштите и здравља на раду, као и предузимати мјере у складу са Законом.

Активирати сарадњу кроз састанке представника Министарства правде РС, Инспектората и Судова за прекршаје у циљу што ефикаснијег рјешавања поднијетих захтјева за покретање прекршајног поступка, у смислу анализирања великог броја изречених условних осуда. За квалитетно извршење зацртаних задатака у 2016. години неопходно је планирати и обезбједити већа материјална средства, аута, гориво, дневнице и опрему.

Посебну пажњу посветити кадровском јачању Инспекције рада и заштите на раду, будући да тренутно инспекцијски надзор врши 31 инспектор на Републичком нивоу, што је недовољно у односу на број регистрованих субјеката у Републици Српској.

Дијаграм 12 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција рада

3.11. ЗДРАВСТВЕНА ИНСПЕКЦИЈА

У 2015. години, од 10 републичких здравствених инспектора цијелу годину је радило само 6 инспектора, два у области производње и промета лијекова и медицинских средстава, један у области здравствене и противепидемијске заштите у здравственим установама, два у области хемикалија/биоцида, предмета опште употребе и санитарно-хигијенског стања објеката и један у области нејонизујућег зрачења. У другој половини године радила су још два нова инспектора, један у области фармације и један у области социјалне заштите. Инспекторица за хемикалије и биоциде која је примљена у августу, није самостално обављала инспекцијске контроле до краја године. Инспектор који је доживио саобраћајну несрећу у октобру 2014. године цијелу 2015. годину је провео на болничком лијечењу и рехабилитацији.

У локалним заједницама надзор из надлежности здравствене инспекције обављало је око 40 инспектора, од којих већина припада другим инспекцијама а имају овлашћење здравственог инспектора.

Спољнотрговински надзор

У 2015. години, у спољнотрговинском надзору је извршено 18.014 контрола, од чега се 17.331 односе на контролу предмета опште употребе а 683 на контролу хемикалија/биоцида.

Узето је 698 узорака предмета опште употребе за лабораторијско испитивање што представља 4% од увезених пошилики. Неисправност је доказана код 28 пошилики с тим да је за једну пошилику наложено отклањање недостатака, а за 27 изречена забрана увоза и стављања у промет. Промет је забрањен за 12.421 комад и 1.120 литара предмета опште употребе. Ради се о деветнаест пошилики дјечјих играчака, седам пошилики материјала који долази у контакт са храном и једној пошилици козметичких производа. По основу надзора у спољнотрговинском промету уплаћена је такса у буџет Републике Српске, у износу од 921.270 КМ.

Унутрашњи надзор

У унутрашњем надзору од 1.074 извршене контроле, 35,1% су биле неуредне, што је више него у 2014. години, када је проценат неуредних контрола износио 28,5%. Основни разлог повећања процента неуредних контрола је врло висок проценат неуредних контрола у области социјалне заштите, у којој претходне године није обављан инспекцијски надзор. Изречена је 361 управна мјера од чега се 11,9% односе на забране и уништавање а 88,1% на отклањање недостатака и неправилности, што је приближно исто као и претходне године. У овој години је поднесено 9 жалби на рјешења инспектора док је претходне године поднесено 7.

Издато је 59 прекршајних налога што је значајно више него 2014. године када су издата 23 налога. Новчани износ по издатим прекршајним налозима је 109.700 КМ што је такође знатно више него претходне године када је износ био 40.100 КМ. У овој години је поднесено и 11 захтјева за покретање прекршајног поступка пред надлежним судовима. Од 13 случајева у којима су о прекршајима рјешавали надлежни судови, у девет случајева је изречена условна пресуда, у једном случају ослобађајућа пресуда а само у три је изречена новчана казна.

Број извршених контрола, неуредних контрола и предузетих мјера по областима надзора, приказан је у Табели 41.

Табела 41 Број неуредних контрола и предузетих мјера у унутрашњем надзору 2015. године – здравствена инспекција

	Контроле			Управне мјере			Казнене мјере			
	Извршено контрола	Неуредне контроле	% неуредних	Отклањање неправилности	Забране и уништавање	Укупно	Број прекршајних налога	Износ казни по налозима (КМ)	Прекршајна пријава	Жалбе
Укупно све области надзора	1.074	378	35,1%	318	43	361	59	109.700	11	9
Производња и промет лијекова и медицинских	401	149	37,1%	119	26	145	35	67.000		2
Здравствена и противепидемијска заштита у	141	10	7,1%	10		10				1
Противепидемијска заштита у другим објектима	96	41	42,7%	36	2	38	4	8.000		
Заштита од нејонизујућег зрачења	169	68	40,2%	63		63	9	13.000	11	3
Производња и промет хемикалија/биоцида	79	34	43%	33	1	34				
Производња и промет предмета опште употребе	124	24	19,3%	17	7	24	2	11.000		
Социјална заштита	64	52	81,2%	40	7	47	9	10.700		3

Област производње и промета лијекова и медицинских средстава

Најчешће утврђиване неправилности у апотекама су необављање санитарних прегледа, невакцинисање против хепатитиса Б лица која долазе у контакт са крвљу приликом пружања додатних услуга, непридржавање одређеног радног времена апотеке, неусклађеност рјешења Министарства са стварним стањем стручног кадра и неадекватно збрињавање инфективног медицинског отпада.

У току године забрањен је рад девет апотека, осам због одсуства магистра фармације и једној због непосједовања рјешења Министарства здравља и социјалне заштите о испуњавању прописаних услова. Привремено је забрањен рад и једној специјализованој продавници, која није имала стручно лице. Двије апотеке којима је претходне године инспекцијским рјешењем забрањен рад због недостатка стручног кадра, одјављене су и нису радиле 2015. године.

Због дужег одсуства фармацеутског инспектора који је обављао надзор на подручје Херцеговине, за чије одсуство су знали субјекти контроле, на то подручје су ненајављено упућени инспектори из Бања Луке. При томе су од 18 извршених контрола апотека у 12 апотека утврђене неправилности. Забрањен је рад двије апотеке које нису имале магистра фармације, с тим да је једна накнадно обезбиједила магистра и наставила са радом а друга је привремено одјавила рад. На основу издатих рачуна, утврђено је да се већина апотека није придржавала радног времена наведеног у рјешењу Министарства здравља и социјалне заштите. Овакво утврђено стање говори да код субјеката под надзором, који имају сазнање да у скорије вријеме неће бити контролисани, опада дисциплина поштивања прописа и да је пожељно у сваком одјељењу Инспектората имати инспектора за сваку област надзора.

У једној апотеци је откривен нерегистровани лијек, чији промет је забрањен а апотеци је издат прекршајни налог. Радило се о капима за очи које су из иностранства наручиване за одређене пацијенте, по препоруци офталмолога.

Путем Фармацеутског друштва Инспекторату је достављена представка коју је упутило више фармацеута а у којој је наведено да су у једном „ланцу апотека“ постављени уређаји за аудио

и видео снимање пацијената и запосленог особља. Због ненадлежности Инспектората за рјешавање овог питања, представка је прослијеђена Агенцији за заштиту личних података БиХ. Након неколико мјесеци Инспекторат је обавијештен да су инспектори Агенције забранили аудио снимање и наложили да се снимљени материјал уништи али је остало непознато да ли су наложене мјере испоштоване.

Након информације да се на тржишту Србије могу пронаћи производи са новим психоактивним супстанцама (тамјан, магични змај, крокодил), због чега је 26 дјеце завршило у болници, од свих здравствених инспектора, републичких и општинских затражено је да провјере да ли се ти производи налазе на нашем тржишту, како би се извршило испитивање у Агенцији за лијекове и медицинска средства БиХ. Наведени или слични производи нису пронађени ни у једном продајном објекту.

У току године више пута су објављиване информације о повлачењу одређених лијекова са тржишта, углавном због непоштивања одређених процедура приликом клиничког испитивања и стављања у промет а не због доказаног штетног дјеловања. Инспектори су пратили повлачење и у промету нису утврђивали присуство лијекова за које је тражено повлачење.

Крајем године у једном „ланцу апотека“ је забрањен промет хране, која по саставу и декларацији не спада у храну за посебне прехранбене потребе, због чега се према важећем правилнику не може прометовати у апотеци.

Почетком јуна Интерпол је тражио контакт особу и помоћ фармацеутских инспектора у акцији откривања фалсификованих лијекова, промета опојних дрога и продаје лијекова путем интернета, која се спроводи сваке године. Накнадно је достављен списак учесника у акцији, на коме није било име контакт особе коју је предложио Инспекторат, већ само имена представника Агенције за лијекове и медицинска средства БиХ. Инспекторат накнадно није добио никакву повратну информацију тако да остаје нејасно да ли је акција спроведена и који су резултати акције. Исто се десило и у новембру мјесецу када је путем Управе за индиректно опорезивање тражен представник Инспектората да учествује у међународној акцији откривања фалсификованих лијекова и других роба, којом је руковођено из Букурешта.

У једној апотеци у Дервенти фармацеутски инспектор је физички спријечен да обави надзор због чега је интервенисала полиција, која је записник о увиђају и другу документацију прослиједила Окружном тужилаштву у Добоју. Инспекцијска контрола је урађена сутрадан, заједно са другим инспекторима и тада није било ометања рада. Овој апотеци инспектор је издао прекршајне налоге у вриједности од 6.500 КМ, који су плаћени у законском року.

Област здравствене и противепидемијске заштите у здравственим установама

Најчешће утврђене неправилности у овој области су неуредно вођење евиденција и обављање дјелатности за које рјешењем Министарства здравља и социјалне заштите нису утврђени прописани услови. Једној биохемијској лабораторији у приватном власништву је забрањено пружање микробиолошких услуга јер по тада важећем Закону о здравственој заштити, микробиолошка дјелатност није била дозвољена у здравственим установама у приватној својини. Накнадно је измјенама закона, приватним здравственим установама дозвољено узимање узорака за микробиолошке претраге.

Према незваничним информацијама у овом периоду је запажено да родитељи све више одбијају имунизацију дјеце вакцинама из програма систематске вакцинације јер се плаше нежељених дејстава, нарочито аутизма. О том проблему расправљано је на Комисији за заразне болести гдје су доминирали ставови да није рјешење кажњавати родитеље већ да сваког родитеља треба детаљно упознати са предностима вакцинације и уручити му писане

материјале о томе. Инспекторат је сачинио образац изјаве коју би родитељ који одбија вакцинацију дјетета потписао у присуству доктора који обавља вакцинацију, која би инспекцији служила за евентуално кажњавање несавјесних родитеља. Поједини домови здравља су се интересовали о процедури у случају када родитељи одбијају вакцинацију али конкретних захтјева за инспекцијским мјерама против родитеља није било.

Због епидемије морбила и грипа, на приједлог Института за јавно здравство у фебруару су забрањене посјете болесницима у свим стационарним здравственим установама у Републици Српској. Забрана је, такође на приједлог Института, укинута након смиривања епидемије.

Због епидемијског јављања заразне болести „Ебола“ у појединим афричким државама, под здравствени надзор су стављана три лица која су допутовала из Либерии, што је у складу са препорукама Свјетске здравствене организације. Радило се о грађанима Републике Српске који су у Либерии боравили у мировним мисијама Уједињених Нација. Тај надзор је трајао 21 дан а подразумијева свакодневно јављање здравственој установи ради правовременог откривања симптома болести. Лица у посматраном периоду нису показивала никакве симптоме заразне болести и остала су потпуно здрава. У току године Свјетска здравствена организација је објавила информацију да је епидемија еболе у Либерии одјављена, након чега повратници нису стављани под надзор.

Поводом више анонимних дојава да у једном стану у Бања Луци ради стоматолошка амбуланта која нема рјешење Министарства здравља и социјалне заштите, почетком 2014. године поднесен је захтјев надлежном суду за издавање наредбе за претрес стана. Наредба није издата ни до краја 2015. године.

Област производње и промета хемикалија/биоцида

Најчешће неправилности у овој области су неуредно вођење евиденције о хемикалијама, непрописно складиштење хемикалија/биоцида, непосједовање безбједоносно-техничког листа (БТЛ) за хемикалије, непосједовање стандардних оперативних процедура (СОП) за поједине поступке, неуписивање хемикалија у Инвентар и непосједовање одговарајућег стручног кадра за рад са хемикалијама.

Област производње и промета предмета опште употребе и санитарно-хигијенских услова објеката

Најчешће утврђиване неправилности у овим областима су незадовољавајуће хигијенско стање објеката и њихове околине и нередовно обављање санитарних прегледа запосленог особља. На основу лабораторијског испитивања узорака одређених предмета опште употребе, присутних на тржишту, доказано је да поједине врсте предмета опште употребе због састава нису безбједне за људску употребу.

На основу Споразума са Агенцијом за надзор над тржиштем БиХ, у два наврата је вршено узорковање, при чему је узет 31 узорак различитих предмета опште употребе ради циљаног испитивања у овлашћеним лабораторијама, чије трошкове је сносила Агенција. Узето је и испитано 6 узорака дјечјих лутки на садржај фталата, 10 узорака обуће на диметилфумарат (DMF), 10 узорака накита на садржај никла и 5 узорака цуцли варалица на садржај *p*-nitrozamina и прекурсора nitrozamina. Свих шест узорака лутки на фталате су били неуредни, због чега је заједничком акцијом Агенције, Инспектората Републике Српске и других инспектората у БиХ уништено 4.778 комада лутака. Ово је добар примјер како се циљеви инспекцијског надзора могу постићи добром вољом и сарадњом различитих органа и који демантује тврдње да само јединствена инспекција у БиХ може дати жељене резултате. Сви узорци обуће на ДМФ су били уредни, док је један узорак дрикера (метална дугмад за јакну) био позитиван на садржај никла, због чега је преостала количина од 12 комада уништена а од

инспекције у Дистрикту Брчко затражено да предузме мјере према увознику. Четири узорка дјечјих цуцли варалица, поријеклом из Кине и један из Њемачке су били уредни.

У току године, са тржишта је узето још 78 узорака предмета опште употребе, чије испитивање је рађено о трошку Инспектората. Испитивање одређених параметара је рађено у лабораторијама Института за јавно здравство, а за поједина испитивања коришћене су услуге лабораторије у Београду. Испитано је 20 играчака од различитих материјала на садржај олова, чији резултати су презентовани у јавности у оквиру међународне седмице борбе против тровања оловом. Такође је испитано 45 узорака козметичких производа на микробиолошке параметре, рН и сензорна својства, 4 узорка материјала који долазе у контакт са храном (алу фолија, папир за печење, стаклена амбалажа) на тешке метале, 3 узорка дјечјих играчака на радиоактивност, 2 узорка пелена на фталате, 2 узорка дјечјих флашица на садржај bisphenol A (BPA), 1 узорак цуцли на n-nitrosamin и 1 узорак точеног парфема на садржај конзерванса, тешких метала и рН. Сви испитивани узорци показали су уредне резултате.

На једном приватном објекту у Источном Сарајеву је пронађен билборд са рекламом цигарета, који је уклоњен након издавања рјешења инспектора. Агенцији која је поставила билборд издати су прекршајни налози са износом од 10.000 КМ за правно и 1.000 КМ за одговорно лице.

Област социјалне заштите

Према утврђеном стању у инспекцијским контролама, закључује се да је основни проблем у установама социјалне заштите непосједовање рјешења Министарства здравља и социјалне заштите о испуњавању прописаних услова. У већем броју центара за социјални рад, локалне заједнице су именовале само вршиоце дужности директора, од који неки у том својству дужност обављају дуго времена, а поједини не испуњавају услове прописане Законом о социјалној заштити.

Већина домова за смјештај старијих лица нема рјешење Министарства здравља и социјалне заштите о испуњености услова у погледу простора опреме и стручних радника, а према налазима комисије министарства здравља која утврђује услове, стиче се утисак да велики број домова неће ни моћи испунити прописане услове у постојећем простору. С обзиром да је крајњи циљ инспекције да сви субјекти буду легални и да испуњавају прописане услове, Инспекторат је одлагао извршење рјешења, свима који су предузимали одређене радње за адаптацију и легализацију објеката.

Рад здравствене инспекције у саставу органа локалне управе

Здравствена инспекција на општинском, односно градском нивоу, обавља надзор над производњом и прометом предмета опште употребе, санитарно-хигијенским стањем објеката и предузимањем противепидемијских мјера ван здравствених установа те прометом на мало хемикалија и биоцида. Такође обавља надзор над поштивањем забране пушења у одређеним објектима од којих су најбитнији угоститељски објекти у којима се послужују јела, гдје надзор врши и комунална полиција.

Према достављеним извјештајима, општински/градски здравствени инспектори су у 2015. години извршили 5.956 контрола, од чега је 1.230 било са неправилностима (21%) што је нешто више него у 2014. години (19%). Донесено је 3.270 управних мјера од чега се 266 односи на забране, а 3.004 на отклањање различитих недостатака. Издата су 52 прекршајна налога са износом казни од 57.922 КМ и поднесено 5 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Највећи број контрола остварен је у салонима за његу и уљепшавање, објектима за производњу и промет предмета опште употребе и васпитно-образовним установама. Најчешће утврђиване неправилности су нередовно обављање санитарних прегледа запосленог особља, необављање додатне едукације о хигијени и заразним болестима, нередовно испитивање предмета опште употребе, недовољна хигијена у објектима.

У овом периоду извршено је 868 контрола које се односе на забрану пушења на јавним мјестима, при чему су изречене 23 забране и издата два прекршајна налога са износом од 2.000 КМ, због пушења у роштиљници и пицерији. Изречене су и 33 забране рекламирања дуванских производа које је вршено освјетљавањем оквира у којима су изложене цигарете на киосцима.

Пред почетак сезоне купања свим локалним инспекторима су достављене смјернице за надзор над базенима за купање и затражено да се изврши контрола свих базена након почетка рада. Инспекцијским контролама је утврђено да су базени склопили уговор о испитивању воде са овлашћеном лабораторијом, а испитивањима нису утврђена одступања параметара, која захтијевају затварање базена.

У току инспекцијских контрола инспектори су наложили уништавање 80.018 комада различитих предмета опште употребе који нису испуњавали прописане услове безбједности. Уништено је 44.265 комада средстава за одржавање личне хигијене, његу и уљепшавање лица и тијела (креме за руке, креме за лице, шампони, дезодоранси и сл), 29.574 комада средстава која долазе у непосредан додир са кожом и слузокожом (хигијенски улошци и презервативи), 5.418 паковања детерџента, додатака детерџентима и омекшивача, 47 ком дјечијих играчака и 714 љепила и упаљача. Од укупног броја, 79.899 комада предмета опште употребе нису били безбједни због протеклог рока трајања, а 40 комада кондома је уништено јер се радило о фалсификованим производима. Остали премети опште употребе нису били јасно декларисани или нису уопште имали декларацију, док је одређени број упаљача уништен због недозвољеног рекламирања цигарета.

Закључне напомене

Надзор у области здравствене заштите, заштите од нејонизујућег зрачења и социјалне заштите на подручју цијеле Републике обавља само по један инспектор са сједиштем у Одјељењу Бања Лука. Надзор у области производње и промета лијекова и медицинских средстава обављају само два инспектора који су по струци фармацеути, а оба су у Одјељењу Бања Лука. Надзор у области лијекова и медицинских средстава у Одјељењу Бијељина обавља инспектор који по струци није магистар фармације.

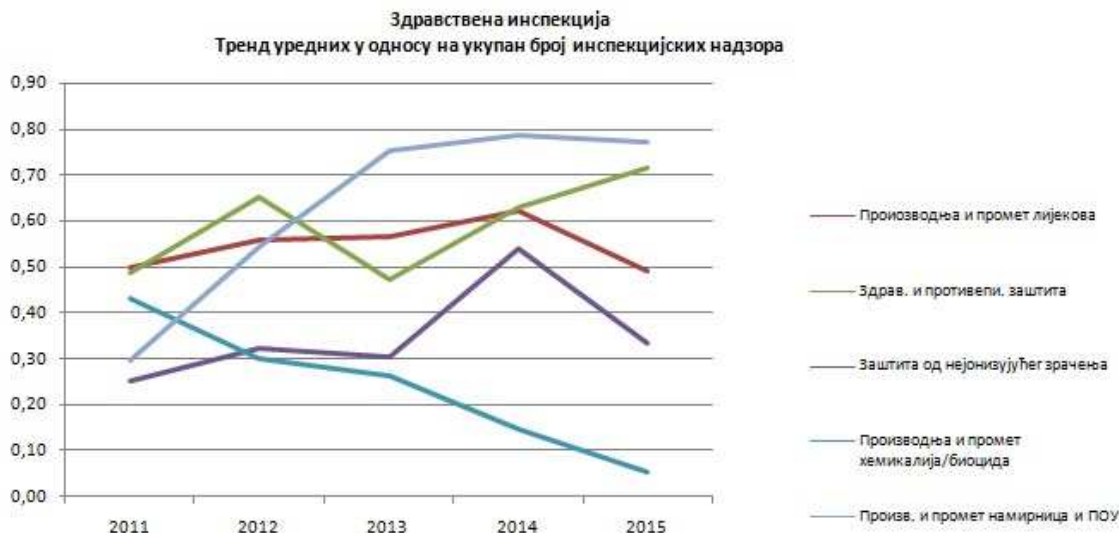
Због наведеног инспекцију је потребно кадровски ојачати пријемом инспектора у подручна одјељења, најмање по једног за област здравства и стоматологије у Одјељење Требиње и Бања Лука и једног за област лијекова и медицинских средстава у Одјељење Бијељина. Тиме би се остварио далеко ефикаснији надзор на цијелом подручју, а смањили би се трошкови дугих путовања са ноћењем инспектора.

У сузбијање нелегалног обављања здравствене дјелатности требало би да се укључе директори здравствених установа чији радници наручују пацијенте у своје приватне амбуланте, коморе доктора медицине и стоматологије, полиција, тужилаштво и судови.

У многим областима у здравству је потребно организовати надзор над стручним радом јер инспекција нема надлежност да контролише начин поступања здравствених радника у смислу

обухватности прегледа, постављања дијагнозе, одређивања терапије, давања боловања и слично.

Дијаграм 13 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Здравствена инспекција

3.12. ПРОСВЈЕТНА ИНСПЕКЦИЈА

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи за инспекцијске послове у Сектору просвјетне инспекције предвиђено је 15 инспектора. Попуњено је 11 радних мјеста (са главним просвјетним инспектором). Због недовољног броја инспектора, а нарочито за културу и спорт, нису извршене редовне контроле у свим областима надзора.

Поред инспекцијских контрола инспектори су одговарали подносиоцима захтјева и представки, учествовали на обукама и састанцима, присуствовали судским расправама, примали странке итд.

Резултати и ефекти рада по областима надзора

Планирани број контрола остварен је са 105.5% на годишњем нивоу. Годишњим планом рада за 2015. годину планирано је 1.220 контрола, а у извјештајном периоду извршено је 1.287 контрола. Од укупног броја извршених контрола, 350 контрола било је неуредно (донесена су одговарајућа рјешења којима је наложено отклањање недостатака). На рјешења инспектора изјављене су 42 жалбе другостепеном органу (Министарству просвјете и културе Републике Српске). Просвјетна инспекција је издала и 22 прекршајна налога.

У извјештајном периоду просвјетна инспекција је извршила контроле у предшколским установама, основним и средњим школама, на високошколским установама, установама културе, спорта, ученичког и студентског стандарда у Републици Српској.

Извршени су инспекцијски прегледи у јавним и приватним установама васпитања и образовања, током којих су просвјетни инспектори утврђивали да ли се правилно примјењују законски прописи из области васпитања и образовања.

Област предшколског васпитања и образовања

У области предшколског васпитања и образовања извршене су 53 контроле, од чега 10 редовних и 43 ванредне. Од укупног броја извршених контрола 18 контрола било је неуредно, те је рјешењима наложено отклањање неправилности. За утврђене неправилности издата су 2 прекршајна налога (по један за правно и одговорно лице).

Најчешће неправилности уочене у инспекцијским прегледима: нису обављени систематски љекарски прегледи запослених радника; установа нема управни одбор; установа нема Рјешење Министарства просвјете и културе за рад на наведеној адреси; није поднесена иницијатива за именовање директора; конкурси за попуну радних мјеста нису објављени у складу са законским прописима; пријем радника није извршен у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању и Правилником о врсти стручне спреме запослених у предшколским установама; установа нема донешен правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста; начин ангажовања и праћења рада волонтера није дефинисан актом предшколске установе; волонтерима није одређен ментор; није поднесена пријава за упис промјене лица овлашћеног за заступање, код надлежног регистарског суда, према сједишту субјекта; установа нема Рјешење о испуњености услова за почетак рада; установа нема Рјешење о одобрењу за рад; радна мјеста васпитача нису попуњена стручним лицима; установа нема потпуну документацију запослених радника.

Област основног образовања и васпитања

У извјештајном периоду извршено је укупно 556 контрола у основним школама од чега 222 редовне и 334 ванредне у којима су утврђене неправилности код 183 субјеката надзора, за које је рјешењима наложено отклањање неправилности. Просвјетни инспектори издали су 8 прекршајних налога (од тога за правна лица 4 и одговорна лица 4).

Предмет ванредних контрола био је пријем наставника и стручних сарадника, у складу са одредбама Правилника о процедури и критеријумима пријема радника у радни однос у основној школи као и права ученика која произилазе из Закона о основном образовању и васпитању.

У оквиру редовних контрола над примјеном Закона о основном образовању и васпитању и подзаконских аката, просвјетна инспекција вршила је надзор над одредбама истих, а нарочито: вођењу документације и евиденције, општим актима, као и органима руковођења.

Најчешће утврђене неправилности: документација и евиденција се не води у складу Правилником о садржају и начину вођења документације и евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи; није утврђен начин расподеле и трошења средстава на основу издавања школског простора; активи наставника нису предложили подјелу предмета и часова на наставнике; подјела часова није уписана у свеску записника наставничког вијећа; проглашење технолошког вишка није у складу са важећим правилником и Посебним колективним уговором за запослене у области образовања; Наставничко вијеће усвојило је подјелу часова која није у складу са оном коју је предложио стручни актив; Наставничко вијеће није утврдило приједлог, а Школски одбор није усвојио годишњи програм рада школе; Школски одбор није донио правилнике о награђивању и изрицању дисциплинских мјера ученицима; поступци утврђивања васпитно-дисциплинских одговорности ученика нису у складу са законским прописима; Правилници о дисциплинској и материјалној одговорности запослених нису у складу са Законом о измјенама и допунама Закона о основном образовању и васпитању; конкурси за попуну упражњених радних мјеста нису расписани или нису расписани у складу са законским прописима; конкурсне комисије нису правилно извршиле бодовање кандидата; подаци о кандидатима нису уписани у свеску записника о раду комисије; поступци формирања Савјета родитеља и Савјета ученика школе нису у складу са Законом и

статутима школа; Статути школа нису у складу са законским прописима; нису извршене измјене и допуне годишњег програма рада школа, у дијелу задужења наставника у оквиру 40-часовне радне седмице; радна мјеста наставника демократије и људских права нису попуњена верификованим наставним кадром; радници нису распоређени на радна мјеста у складу са конкурсом по којем је извршен пријем истих; број ученика у одјељењима није у складу са Законом о средњем образовању и васпитању; број радника ван наставе није усклађен са сагласности коју је школа добила од стране Министарства просвјете и културе; нису обављени систематски љекарски прегледи запослених радника; наставнику нису распоређени часови по основу рјешења о дјеломичном технолошком вишку; Школски одбор није расписао конкурс за избор и именовање директора; избор в.д. директора и помоћника директора нису у складу са законским прописима; пропусти директора приликом обезбјеђивања намјенског трошења средстава; школа није распоредила наставника у складу са Правилником о технолошком вишку.

Просвјетна инспекција је издала рјешење којим се забрањује рад ЈУ Основној школи „1. Март“, Јелах, у Подручном одјељењу у простору Исламске заједнице Меџлис у Врбањцима, Котор Варош.

Област средњег образовања и васпитања

У извјештајном периоду просвјетна инспекција извршила је укупно 374 контроле у средњим школама у Републици Српској, од чега 78 редовних и 296 ванредних (од тога 80 неуредних). У школама у којима су уочене неправилности у раду, просвјетна инспекција је издала рјешења за отклањање неправилности као и 8 прекршајних налога (4 за правна и 4 за одговорна лица).

Слично као у области основног образовања и васпитања, предмет ванредних контрола најчешће је био пријем наставника и стручних сарадника у радни однос и да ли је пријем извршен у складу са одредбама Правилника о процедури и критеријумима пријема радника у радни однос у средњој школи. Утврђене неправилности су сличне наведеним за област основног образовања и васпитања као и предузете мјере.

Циљ редовних контрола је био да се утврди да ли се поштују права ученика, која произилазе из Закона о средњем образовању и васпитању, стручна заступљеност наставе, расписивање конкурса за избор наставника и сарадника, избор и рад органа управљања и руковођења у школи, рад стручних органа у школи, провођење испита, вођење документације и евиденције, издавање школских исправа, поступак избора ученика генерације.

Најчешће утврђене неправилности: документација и евиденција се не воде у складу са законским прописима; Школски одбор није донио Одлуку о висини накнаде за изнајмљивање школског простора; избори ученика генерације нису извршени у складу са законским прописима; Статути школа нису усаглашени са Законом о измјенама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању; стручни активи наставника нису утврдили подјелу часова; конкурси за упражњена радна мјеста нису расписани или нису расписани у складу са законским прописима; комисије за пријем у радни однос нису извршиле правилно бодовање кандидата; подаци о раду комисије за избор и о кандидатима нису уписани у Свеску записника о раду комисије; попуна радних мјеста није у складу са Законом о средњем образовању и васпитању; норме наставника нису у складу са Правилником о 40-часовној радној недељи; директор школе је донио незаконито рјешење о 40-часовној радној седмици; проглашење технолошког вишка није уопште проведено или није проведено у складу са важећим прописима; правилници о проглашењу технолошког вишка нису донесени или нису у складу са законским прописима; школа није уручила рјешења о престанку радног односа наставницима који нису положили стручни испит у законском року; дневно оптерећење ученика није у складу

са законским прописима; у Свеску записника Наставничког вијећа није уписана подјела наставних предмета и часова на наставнике; матурски испит није проведен у складу са Правилником о садржају и начину полагања матурског испита у средњим стручним и техничким школама; распоређивање стручних сарадника није било у складу са законским прописима; оцјењивање ученика није било у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи; Правилник о дисциплинској одговорности ученика није усаглашен са Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи; поправни испити нису одржани у складу са законским и подзаконским прописима; нису донесени анекси Годишњег плана рада школе; поступак утврђивања оцјена на одјељењским вијећима није извршен у складу са законским и подзаконским прописима; комисија за полагање поправног испита није формирана у складу са законским прописима; нису одржане сједнице стручних органа; конкурс за директора школе није расписан у складу са законским прописима; избор в.д. директора није извршен у складу са законским прописима; Школски одбор је донио одлуку која није у складу са законским и подзаконским прописима; пријем радника на допуну норме извршен је без доказа да је исти проглашен технолошким вишком; поступак утврђивања васпитно-дисциплинске одговорности ученика није у складу са законским и подзаконским прописима.

Област високог образовања

Просвјетна инспекција је извршила 153 контроле на јавним и приватним високошколским установама од чега 72 редовне и 81 ванредна (од тога 30 неуредних). За утврђене неправилности донесена су рјешења за отклањање недостатака. На рјешења просвјетних инспектора изјављено је 6 жалби.

У оквиру контрола над примјеном Закона о високом образовању просвјетни инспектори су вршили контролу општих аката високошколских установа, рад органа управљања и руковођења високошколским установама, упис студената, издавања јавних исправа, као и контролу стручних и других органа. Након уочених недостатака предузимане су мјере за отклањање неправилности, а о утврђеним неправилностима обавјештено је и Министарство просвјете и културе Републике Српске.

Контролама су, између осталог, утврђене најчешће неправилности: Наставно-научно вијеће није формирано у складу са законским прописима; одговорни наставници за поједине наставне предмете нису одређени у складу са законским и подзаконским прописима (истекао избор у звање, навршено 68 година живота, одговорни наставник нема научни степен доктора наука...); декан факултета није разријешен дужности иако је навршио 68 година живота; студенти прве године, првог циклуса студија, нису уписани у матичне књиге; Наставно – научно вијеће није донијело акт о критеријумима за упис на студијске програме; правилници нису усаглашени са законским и подзаконским актима; одговорни наставник нема сагласност за рад на другим факултетима; евиденција и документација се не воде уредно; радно мјесто продекана за наставу није попуњено у складу са Статутом универзитета; дипломе се издају на обрасцу који није у складу са Правилником о садржају јавних исправа које издају високошколске установе; декан факултета није именован.

Област културе

Просвјетна инспекција је у извјештајном периоду извршила 41 контролу у архивској, библиотечкој, издавачкој, музичкој, позоришној и музејској дјелатности (од тога 3 неуредне). На основу уочених недостатака донесена су рјешења за отклањање неправилности.

Најчешће утврђене неправилности код појединих контролираних установа: Статут музеја није у складу са Законом о измјенама и допунама Закона о музејској дјелатности; ревизија и

расходовање библиотечке грађе нису извршени у складу са важећим Упутством о ревизији и расходовању библиотечке грађе.

Област спорта

У области спорта извршено је укупно 97 контрола од чега 93 редовне и 4 ванредне (од тога 34 неуредне). На основу уочених неправилности издата су рјешења за њихово отклањање.

Проблем у примјени Закона о спорту у протеклом периоду уочен је при организацији спортских активности, као и код општих аката спортских организација. У овој области надзора просвјетни инспектори су најчешће дјеловали превентивно, јер нису могли предузимати мјере, због недостатка прописа.

Просвјетна инспекција је информисала Министарство за породицу, омладину и спорт о утврђеном чињеничном стању у области спорта, као и о потреби измјене Закона о спорту и доношења подзаконских аката.

Најчешће уочене неправилности: клубови немају рјешења о упису у регистар који води Министарство породице, омладине и спорта или новонастале промјене нису уписане у исти; Скупштине клубова нису именовале Управне и Надзорне одборе, или исти нису именовани у складу са Статутима клубова; Статут клуба није усаглашен са законским прописима.

Област ученичког стандарда

У извјештајном периоду просвјетни инспектори су извршили 5 контрола у ђачким домовима. На основу утврђених неправилности просвјетни инспектори су донијели 1 рјешење за отклањање неправилности.

Најчешће уочене неправилности: пријем ученика у домове извршен је супротно одредбама Закона о ученичком стандарду и супротно јавном конкурс; Правилници о дисциплинској и материјалној одговорности радника нису у складу са Законским прописима; поједини васпитачи су ангажовани мимо сагласности Министарства просвјете и културе; кандидати нису обавијештени о одлуци Управног одбора да се одбијају њихови приговори.

Област студентског стандарда

Просвјетна инспекција је извршила 5 контрола над примјеном Закона о студентском стандарду те издала 1 рјешење за отклањање неправилности. У области студентског стандарда у протеклом периоду просвјетна инспекција је контролисала поступање по општим актима установа, њихову усклађеност са законским прописима и избор и рад органа управљања и руковођења.

Образовање одраслих

У области образовања одраслих просвјетна инспекција извршила је 3 контроле приликом којих нису уочене неправилности у раду.

Провјера издавања и стицања диплома

Инспекцијски надзор, у ванредним инспекцијским прегледима, вршен је и ради утврђивања вјеродостојности и законитости стицања свједочанстава и диплома. У извјештајном периоду извршен је увид у вјеродостојност докумената образовања за 196 лица. Након утврђеног надзора свим подносиоцима захтјева за провјеру докумената образовања достављана су одговарајућа обавјештења и поднесени захтјеви за покретање кривичног поступка против лица која су посједовала дипломе о завршеном образовању због основане сумње да је почињено кривично дјело фалсификовања школских исправа. Министарству унутрашњих послова Републике Српске достављени су подаци за 23 лица, због постојања основане сумње

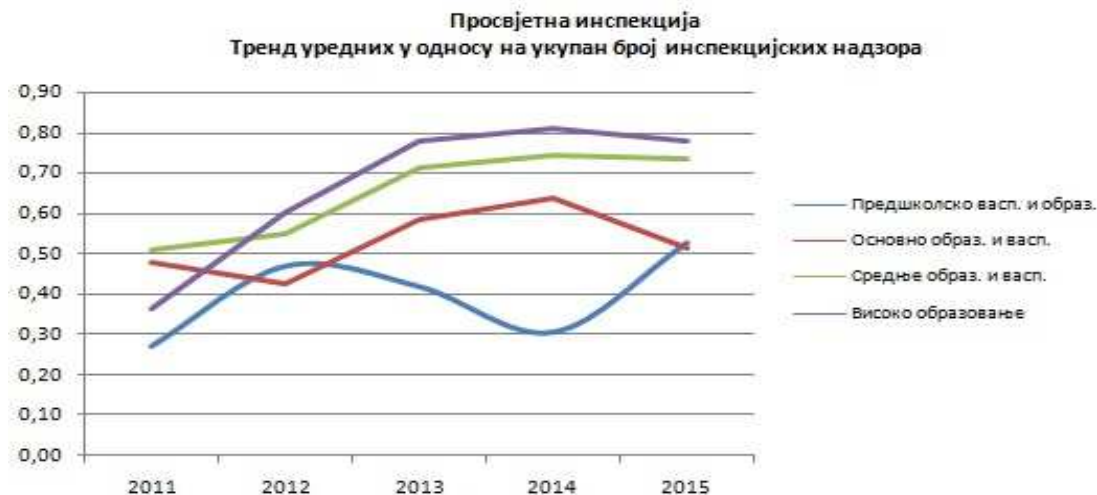
да су починили кривично дјело фалсификовања исправе из члана 377. став 1. Кривичног закона Републике Српске.

Закључне напомене

Поред обављања послова редовног инспекцијског надзора Просвјетна инспекција је обављала и послове ванредног инспекцијског надзора на иницијативу установа и појединаца, заступала и свједочила на судским расправама поводом поднијетих прекршајних налога и предузимала друге мјере и радње из своје надлежности.

Ради стварања предуслова за унапређење инспекцијског надзора и подизање нивоа примјене прописа неопходно је извршити обуку свих просвјетних инспектора као и пријем инспектора одређених инспекцијских звања којих тренутно нема у Инспекторату, а ријеч је о инспекторима за спорт и инспекторима за културу.

Дијаграм 14 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Просвјетна инспекција

3.13. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА

Активности инспектора у 2015. години су биле усмјерене и према изворима опасности у складу са годишњим добима прољећа, љета, јесени и зиме, од припреме и крчења корова за сјетву и појаве шумских пожара у шумским газдинствима и управама, јавних објеката, посебно ноћних клубова и дискотека са отежаном евакуацијом, запаљивих течности и гасова и других опасних технолошких процеса у којима може доћи до пожара и експлозија, почетка рада школа, вртића, домова и других колективних смјештаја као и почетка грејне сезоне и кориштења течних и чврстих енергената.

Вршене су и заједничке контроле а према рјешењима Министарства трговине и туризма око утврђивања испуњености услова у погледу пословног простора, опреме, уређаја и средстава помоћу којих се обавља трговинска дјелатност а у складу са Правилником ("Сл. гласник РС"бр.84/07,90/07), искључиво трговине течним горивима, те ванредним прегледима по представкама и притужбама грађана, као и утврђивање испуњености услова на основу издатих рјешења градских/општинских органа о одобрењу обављања дјелатности.

Одјељења за привреду локалних заједница на основу постојећих употребних дозвола за одређене промјене намјене (издају одобрења о обављању дјелатности без техничке документације), без утврђивања потребних техничких мјера заштите, чиме се избјегава архитектонски пожарни инжињеринг и обавезујуће техничке мјере заштите.

Обављане су и заједничке превентивне, упозоравајуће контроле код субјеката који на б/с посједују инсталације и опрему за снабдијевање м/в ауто гасом, а исти врше злоупотребу истих и путем адаптера пуне боце гасом (пропан бутан) за домаћинство.

У следећој табели дат је преглед планираних и извршених контрола по областима надзора у 2015. години (извршене контроле, контроле извршења, доказ о извршењу) са бројем неуредних контрола. Из табеле се види да је план остварен са 108,6%, а број неуредних контрола је износио 31,1 %.

Табела 42 План / извршење за 2015 .годину по областима надзора – инспекција за заштиту од пожара

	Планиране контроле					Извршене контроле						
	Ефективно вријеме			Контроле		Извршене				Неуредне		
	Број инспектора	Фактор ризика	Број сати	Норматив трајања	Број контрола	Извршене контроле	Контрола извршења	Доказ о извршењу	Укупно	Неуредна контрола	Неуредна контрола извршења	Укупно
Инспекција за заштиту од пожара	8	1	6,943	6.5	1,077	713	440	17	1,170	443	19	462
Услови за обављање дјелатности - противпожарна	0.4	0.05	347	5.5	63	15	1		16	1		1
Шумарство и пољопривреда	0.32	0.04	278	8.6	32	47	12	1	60	15	1	16
Остале области надзора - противпожарна	0.08	0.01	69	6.5	11							
Колективно становање	0.4	0.05	347	5.5	63	32	21	1	54	18	1	19
Привредне и ванпривредне дјелатности - противпожарна	6.8	0.85	5,902	6.5	908	619	406	15	1,040	409	17	426

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи за инспекцијске послове, тренутно је систематизовано 9 (8+1) инспектора заштите од пожара. Имајући у виду све природне и друштвене ресурсе, области надзора, субјекте и различитост објеката контрола, систематизовани број инспектора није довољан за ефикасан надзор над спровођењем мјера заштите од пожара у Републици Српској. Због злоупотребе овлаштења од јуна 2015. године Одјељење Приједор нема инспектора за заштиту од пожара, а ово мјесто ће бити попуњено почетком године.

Математички план за 2015. годину износи 1.077 прегледа. Мјесечни број контрола по инспектору за 2015. годину је 12 (према квантитативној анализи основних показатеља о унуташњем инспекцијском надзору инспекција Инспектората у 2015. години).

Како је већ наведено, 1.170 извршених контрола, генерално није утицало на остварење укупног броја контрола планираних у 2015.години, али су остварене разлике планираних и извршених контрола по областима надзора. Разлике у планираним и оствареним контролама према областима надзора је настала усљед ванредних активности око акција прегледа бензинских станица и нелегалног пуњења гаса за домаћинство, прегледа овлаштених пунионица пропан бутан гаса, јавних објеката, заједничких контрола са другим инспекцијама,

ванредних контрола по пријавама и притужбама грађана и иницијатива и прослијеђених предмета локалних заједница.

Због наведених ванредних активности по посебним акцијама, планиране контроле нису извршене по приоритетима дефинисаних области надзора (услови за обављање дјелатности и колективно становање) а у највећој области привредних и ванпривредних дјелатности извршено је више прегледа од планираних за 15%, шумарство и пољопривреда за 87%.

Инспекцијским надзором 2015. године извршено је 1.170 контрола, 1.029 редовних и 141 ванредна контрола, од којих је 440 контрола извршења и 17 доказа о извршењу. Акција контрола јавних објеката траје перманентно читаве године.

Према извјештајном периоду од 1.170 извршених контрола, 462 је неуредних или 39,5%. Донесене су 433 управне мјере, од чега 416 рјешења за отклањање неправилности и 17 забрана, које су се искључиво односиле на неиспуњеност техничких мјера заштите од пожара, проведених обука и периодичних контрола инсталација, средстава и опреме за гашење пожара. Донесено је и 17 забрана због техничких недостатака неспровођења мјера заштите од пожара која непосредно пријете изазивању и ширењу пожара.

Изречено је 27 прекршајних налога и изјављене су 3 жалбе на рјешење инспектора.

Област привредних и ванпривредних дјелатности је са највише извршених контрола која је и по броју субјеката, објеката и листа провјера (чек листа) и највећа, област контрола дата је посебна анализа. Поред области колективног становања у области привредних и ванпривредних дјелатности спадају и јавни објекти.

У области привредних и ванпривредних дјелатности посебна пажња је дата и планирању инспекцијских контрола на објектима од посебног интереса за Републику Српску, привредним субјектима са великим пожарним оптерећењем и могућим условима за избијање и ширење пожара и експлозија.

У области привредних и ванпривредних дјелатности инспектори су пред предстојећу љетну сезону извршили и надзор спровођења мјера заштите од пожара објеката запаљивих течности и гасова, терминала, пунионица плина, складишта, резервоара и станица за снабдијевање горивом моторних возила. Неуредне контроле се искључиво односе на спровођење мјера заштите од пожара кроз доношење нормативних аката заштите, посједовање потребних сагласности, поштивање одређених техничких норматива, обука, и одржавање средстава и опреме за гашење.

Преглед јавних објеката

Спровођење одговарајућих мјера заштите од пожара у објектима намијењеним за јавну употребу зависи од намјене, издвојености и висине објекта, чија се класификација, степен отпорности према пожару и безбједност евакуације одређује Правилником о измјенама и допунама правилника о техничким нормативима заштите од пожара у објектима намијењеним за јавну употребу у којима се окупља, борави или ради већи број лица ("Сл. Гласник РС" бр. 61/15), вршен је према процјени ризика за све врсте ових објеката у погледу техничких мјера заштите, спровођења мјера и безбједне евакуације.

Табела 43 Преглед јавних објеката

	Контроле							Управна мјера			Прекршајна мјера				Жалбе и другог.		
	Извршене				Неуредне			Управна			Прекршајни налог				Број	Исход	
	Извршење контрол	Контрола извршењ	Доказ о извршењу	Укупно	Неуредна контрол	Неуредна контрола извршењ	Укупно	Отклањање неправилности	Забрана	Укупно	ПН - правно лице	ПН - одговорно лице	ПН - физичко лице	Укупно	Поднесене жалбе	Жалба усвојена	Укупно
ЈАВНИ ОБЈЕКТИ	542	320	12	874	365	10	375	347	9	356	4	5	5	14			
1.Трговачки објекти	187	100		287	118		118	114	1	115	2	2		4			
2. Трговачки центри	2	2		4	2		2	2		2							
3. Угоститељски објекти	59	45	3	107	51	2	53	49		49			3	3			
4. Ноћни клубови, дискотеке	30	12		42	16	1	17	14	1	15		1	2	3			
5. Објекти администрације	29	30	4	63	16		16	17		17							
6. Образовне установе	53	31	4	88	46	2	48	45		45	1	1		2			
7. Болнице и домови здрављ	8	5		13	6		6	5		5							
8. Занатске радње	13	9		22	11		11	11	1	12							
9. Објекти културе	5	8		13	5		5	5		5							
10.Дјечији вртићи	8	6		14	6		6	6		6							
11.Домови за старије особе	4	5		9	4		4	4		4							
12.Спортско рекреативни	3	3		6	3	1	4	2		2	1	1		2			
13.Студ. и ђачки домови	3	2		5	1		1	1		1							
14.Остали јавни објекти	138	62	1	201	80	4	84	72	6	78							

Посебан приступ дат је надзору јавних објеката у којима нема сталне контроле броја присутних лица (објекти ноћних клубова) што у случају инцидентних ситуација (пожара, земљотреса, ремећења јавног реда и мира), а имајући у виду природу и услове специфичног рада ових објеката, неконтролисаног броја присутних лица, точења алкохола и узимања других опојних средстава, представља отежано напуштање објекта, стварања панике и дезоријентације са несагледивим посљедицама, затим домовима за старија лица, вртићима, школама, болницама и домовима здравља. Извршена су 874 прегледа, донесено 356 рјешења за отклањање недостатака, 9 забрана и изречено 14 прекршајних налога.

Сврстани "остали објекти" због непознавања креираних осталих листа провјера (чек листа) у систему имају своју идентификацију. Листе провјера се стално надограђују и дефинишу.

Преглед станица за снабдијевање горивом моторних возила

Инспекторат је у прошлој години подузео акцију преглед бензинских станица у погледу неовлаштеног, неконтролисаног пуњењења боца за домаћинство на инсталацијама ауто гаса. Инспекцијске контроле су прво вршене у превентивном смислу кроз разговоре са власницима бензинских станица а потом и репресивном како би се спријечила ова појава, и до корисника стизале сигурне и безбједне боце.

Пуњење боца преко адаптера на станицама уз неисправно руковање представљају опасност за цурење и испуштање гаса у затвореном простору кориштења боце, како у домаћинствима тако и у јавним објектима, гдје долази до појаве експлозија смјеше чија експлозија је са несагледивим посљедицама.

Инспекција заштите од пожара је контролисала преко 90 бензинских станица, а управне мјере поред усмених превентивних упозорења се односила и на доношење рјешења за истицање

забрана и упозорења око опасности пуњења боца на станицама, како би упозорили становништво и раднике који врше неовлаштено пуњење на станицама.

Донесена је укупно 21 управна мјера и изречено 10 прекршајних налога. Проблем ових контрола је што инспектор мора имати физички доказ ових активности, у конспирацији чекати у непосредној близини станице и на лицу мјеста затећи вршење пуњења у боце, записнички констатовати чињенично стање и фотографски документовати ове радње.

Табела 44 Бензинске станице

	Контроле							Управна мјера			Прекршајна мјера			Жалбе и другост.			
	Извршене				Неуредне			Управна			Прекршајни налог			Број	Исход		
	Извршене контрол	Контрола извршењ	Доказ о извршењу	Укупно	Неуредна контрол	Неуредна контрола извршењ	Укупно	Отклањање неправ	Забрана	Укупно	ПН - правно лице	ПН - одго. лице	ПН - физичк. лице	Укупно	Поднесене жалбе	Жалба усвојена	Укупно
Бензинске станице	41	47	2	90	20	3	23	15	6	21	5	5		10			
1. Бензинске станице	41	47	2	90	20	3	23	15	6	21	5	5		10			

Већ је наведено да је то **постројење код дистрибутера**, које располаже одређеним бројем боца за које води базу података, врши њихово означавање и евиденцију као прописану процедуру услова који се односе на припрему боца за пуњење, пуњење по тежини на електронским вагама и контролу послџе пуњења испитивањем на непропусност како боце тако вентила и прикључне арматуре са јасним ознакама и упозорењима кориштења боце.

Закључне напомене

Министарство судјелује у изради законских и подзаконских аката, доноси планове и стратегију у области заштите од пожара, и поред тог печата регулативне функције, учествује у криминалистичкој обради пожара, издаје мишљења, сагласности, рјешења у управном поступку одређених права физичких и правних лица, као и рјешавање у управним стварима око издавања одређених овлаштења за обављање одређених послова заштите од пожара, едукације и стручног оспособљавања, те врши надзор над прометом привредних експлозива, пиротехнике и ватрогасних јединица.

Ватрогасним јединицама у складу са чланом 73. Закона о заштити од пожара ("Сл.гласник РС" бр.71/12), је повјерено вршење послова надзора, који се односе на благовременост и ефикасност ватрогасне интервенције. Надзор се односи на контролу исправности водозахвата, хидраната, апарата за гашење, одлагања запаљивих течности и гасова и других запаљивих материјала у подрумима и на таванима стамбених објеката, и осталих мјеста на којима представљају опасност, и проходност пожарних путева, забране кориштења отвореног пламена и пушења на пожарно угроженим мјестима. Ватрогасне јединице сачињавају записнике и достављају Инспекцији заштите од пожара, да предузме активности надзора и доношење управних мјера, за власнике и кориснике који не изврше констатоване неправилности. Ове активности ватрогасних јединица знатно доприносе броју контрола и спровођењу мјера заштите од пожара, а организују се да не угрожавају спремност јединице за интервенцију. Од стране ватрогасних јединица Инспекторату су у извјештајном периоду перманентно достављани записници о прегледу стамбених објеката.

У субјектима контрола са опасним технолошким процесима, проблем представља непостојање овлашћених сертификационих тијела за оцјену усаглашености и атестирања електричних инсталација и опреме у противексплозијској заштити.

Имајући у виду да се при контроли постојећег стања заштите од пожара, у дијелу који се односи на техничка рјешења и спровођење мјера заштите од експлозија и хаварија у условима простора угрожених експлозивном атмосфером (EN 61241-10), наглашавају обавезујуће директиве из противексплозијске заштите (pEx) у складу са Законом о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова („Сл.гласник РС“ бр. 78/11), Законом о заштити од пожара („Сл.гласник РС“ бр. 71/12) и подзаконских аката из („Сл.гласник РС“ бр. 26/12), потребно је у законску регулативу имплементирати директиве „Атекс 137“ који повезује заштиту од пожара и заштиту на раду и даје захтјеве за анализу процјене ризика од удеса, имајући у виду да одговорност за безбједно функционисање погона са изворима опасности за које су одређене зоне опасности и дефинисана опрема у противексплозијској заштити сноси послодавац.

Послове пуњења боца за домаћинство за течни нафтни гас /у даљем тексту: ТНГ-ас/ може обављати привредно друштво које у погледу кадрова и техничке опремљености испуњавају услове у складу са прописима којим се уређује промет експлозивних материја и запаљивих течности и гасова, и то да у погледу испуњавања услова има пословни простор са технолошким процесом који има прописану опрему, стручно оспособљена лица и овлаштења надлежног министарства и рјешење за обављање дјелатности стечена на основу прибављене употребне дозволе надлежних органа за послове грађења локалних заједница или нивоа надлежног министарства.

За боце у свом власништву дистрибутер је обавезан имати лого и јасно истакнуту налијепницу која садржи основне податке и упуство о сигурном и безбједном руковању које мора пружити крајњем кориснику. То се односи и на сигурно и безбједно кориштење боце, флексибилног цријева које спаја боцу са трожилом и регулатором притиска, као и елементарне поступке ако осјети присуство плина у простору гдје користи боцу.

За овакав комплексан поступак пунионица за пуњење боца за домаћинство, на овлашћеном дистрибутеру је велика одговорност. Са испуњеним условима, изграђеним постројењима за пуњење, стеченом употребном дозволом, у Републици Српској постоји 10-ак пунионица.

Проблем одбачених боца за домаћинство, које уласком у ЕУ су обавезне измјенити све земље чланице, ће бити присутан и у догледно вријеме док Правилником о покретној опреми под притиском, и Уребама о овлаштењу дистрибутера да сами врше контролу својих боца надлежног министарства, не доведу у ред пунионице /дистрибутере/ и спријечи се да на наше просторе стигне „смеће“ из земаља у окружењу, Хрватске и Словеније. Ове проблеме морамо предухритити. Нарочито велики ризик по безбједност грађана са могућим трагичним посљедицама, представља пуњење ТНГ боца гасом на пумпама за ауто гас помоћу адаптера када се услед неконтролисања тежине боце и препуњености ствара могућност оштећења тијела боце или вентила /утврђено код таквих боца приликом калибрације/.

Најчешћи технички недостаци који се појављују код тако пуњених ТНГ боца су пропуштање вентила, што има за посљедицу цурење гаса у просторију као и наведену деформацију плашта боце, тзв. „надуване боце“.

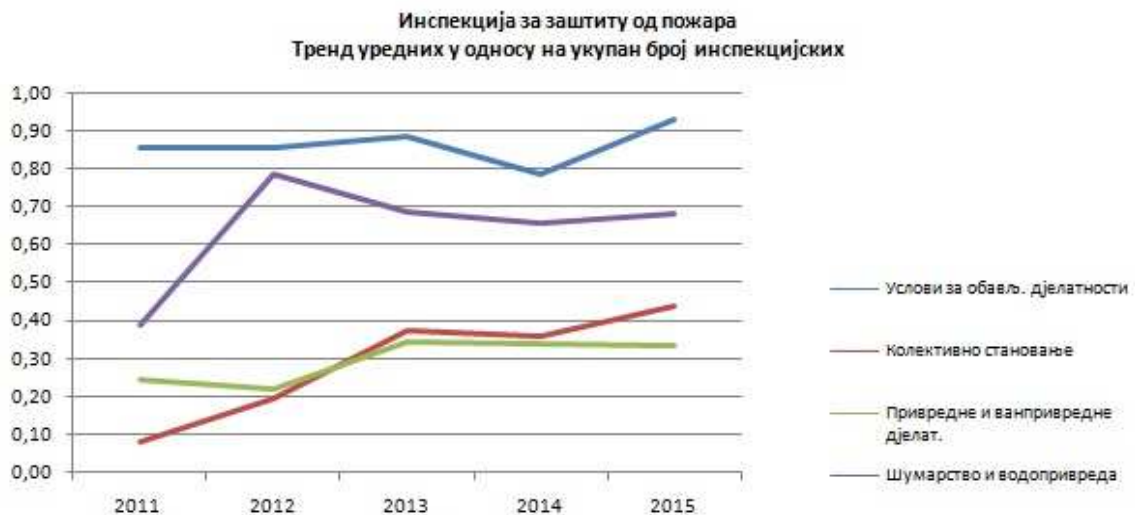
Код контрола јавних објеката у којима се окупља, ради или борави већи број лица и то објеката за свадбе, ноћни клубови, културне и спортске манифестације, биоскопи, позоришта, ђачки, пензионерски и старачки домови, вртићи, школе и здравствено, бањски и рекреациони

комплекси, постоје одређене недоумице и недоречености па и оперативно непримјенљиве одредбе донешеног Правилника („Сл.гласник РС“ бр.61/15). Колизију представљају и дефинисање „тампон простора“ пролаза из гаражног простора у стубишну стамбену вертикалу а према различитостима из правилника о техничким нормативима. Одобрење за обављање дјелатности намјенских објеката и промјени намјене објеката (посебно дискотека, ноћних клубова и фолкотека) потребно издавати искључиво на основу пројектне документације, пројектоване заштите од пожара, потребних сагласности у поступку адаптације и промјене намјене и коначно прибављене употребне дозволе у те сврхе.

Проблеми контрола на објектима са неадекватним пројектованим мјерама заштите од пожара, је посебно изражено код гаража за м/в у стамбено пословним објектима, великим комплексним објектима свих намјена, објектима запаљивих течности и гасова и производним објектима са опасним технолошким процесима. Посебан проблем представља дефинисање алармног сценарија, односно редосједа реаговања одређених заштита на стамбено пословним објектима са подземним гаражама.

Без осавремењавања техничких прописа , конфузију и проблеме у праћењу савремене сигурне изградње наведених објеката и инсталација имају пројектанти, ревизије, органи који издају сагласности, комисије за технички пријем, овлаштене установе и предузећа која учествују у издавању стручних протокола о исправности и функционалности уграђених инсталација, а посебно инспекцијски органи.

Дијаграм 15 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за заштиту од пожара

4. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ

- Инспекторат Републике Српске је настојао да унаприједи квалитет рада путем ICIS пројекта Свјетске банке, а најконкретније кроз реализацију консултантских услуга „Технички савјети и помоћ Инспекторату Републике Српске“ од стране фирме Jacobs из Ирске која има међународне референце у области реформе јавне управе. Пројектним задатком је дефинисано унапређење нарочито у сљедећим областима: а) безбједност хране, б) заштита потрошача, са акцентом на спречавање промета фалсификованих лијекова, безбједности дјечијих играчака, опреме за бебе и медицинских средстава, уређивање области хемикалија и биоцидних средстава, ц) заштита животне средине.
- Отвореност и транспарентност у раду Инспектората се постиже дјеловањем службе за односе са јавношћу, постојањем званичне интернет странице, ажурним одговарањем на захтјеве за приступ информацијама, функционисањем Центра за пријаве и притужбе Инспектората, коришћењем Апликације за пријављивање корупције (АПК) и др.
- Значајан проблем у раду представља недостатак Регистра привредних субјеката, који би се користио за планирање контрола.
- Неопходно је наставити кадровско јачање Инспектората и то у секторима: пољопривредне, саобраћајне, водне, здравствене, шумарске, техничке, просвјетне, урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције и инспекције рада.
- Потребно је иницирати доношење неопходних закона, односно измјена и допуна закона и подзаконских аката чије је доношење предвиђено законом, а све у циљу боље примјенивости у пракси.
- И поред тога што у исходима судских поступака највећи проценат заступљености заузимају новчане казне (46%), и даље је велики проценат условних казни (44.9%). Неопходно је појачати сарадњу са судовима, а све како би се постигла сврха кажњавања у прекршајним поступцима, како специјалне тако и генералне превенције, тј. утицаја на друге да не чине прекршаје.
- У наредном периоду треба предузети одређене активности у циљу реорганизације инспекцијског система Републике Српске, значи да би требало размишљати о укидању дуалног инспекцијског надзора, а надзор, односно контролни систем свести на републички ниво. Наведено, захтијева низ активности, од измјене прописа који регулишу инспекцијски надзор, до преузимања инспектора који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе и регулисања њиховог радно-правног статуса, ради веће ефикасности контролног система.
- Требају се предузети потребне активности у циљу надоградње информационог система Инспектората, а у складу са одобреним средствима Владе.

5. САДРЖАЈ ТАБЕЛА: 2015

Табела 1.	-Квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера за период I – XII 2015. године
Табела 2.	-Предузете прекршајне мјере
Табела 3.	-Исходи судских поступака
Табела 4.	-Преглед реализације буџета за 2015. годину
Табела 5.	-Преглед реализације за 2015. годину
Табела 6.	-Преглед прихода и расхода у оквиру Пројекта унапређења инвестиционог окружења
Табела 7.	-Стање на девизном рачуну на дан 31.12.2015. године
Табела 8.	-Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, републичка инспекција за храну
Табела 9.	-Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, градска/општинска инспекција за храну
Табела 10.	-Показатељи о раду тржишне инспекције
Табела 11.	-Упоредни приказ показатеља о раду републичких и градских/општинских инспектора, тржишна инспекција
Табела 12.	-Упоредни приказ ефеката предузетих мјера републичке и градске/општинске инспекције, тржишна инспекција
Табела 13.	-Структура неуредних пошиљки у току 2015. године - пољопривредна инспекција
Табела 14.	-Број узорака узетих приликом увоза - пољопривредна инспекција
Табела 15.	-Процентуално учешће контрола по областима надзора у току 2015. године, пољопривредна инспекција
Табела 16.	-Специфични показатељи ефеката предузетих инспекцијских мјера републичке пољопривредне инспекције
Табела 17.	-Квантитативни резултати рада шумарске инспекције по областима надзора у 2015. години
Табела 18.	-Упоредни показатељи шумарске инспекције за 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014. и 2015. годину
Табела 19.	-Квантитативни резултати рада ветеринарске инспекције по областима надзора у 2015. години
Табела 20.	-Упоредни показатељи ветеринарске инспекције за 2013, 2014. и 2015. годину
Табела 21.	-Извјештај о ефектима предузетих мјера за период I-XII 2015, 2014. и 2013. године, ветеринарска инспекција
Табела 22.	-Квантитативна анализа рада водне инспекције по областима надзора у 2015. години
Табела 23.	-Број планираних и извршених контрола инспекције за воде у 2015. години 55
Табела 24.	-Компаративни показатељи инспекције за воде од 2007-2015. године
Табела 25.	-Преглед извршених контрола свих заштитних хидротехничких објеката у 2015. години
Табела 26.	-Компаративни показатељи области заштите од вода за период 2007-2015. године
Табела 27.	-Компаративни показатељи из области уређење водотока за период 2007-2015. године
Табела 28.	-Преглед издатих сагласности, субјеката, локалитета и количина по подручним одјељењима- водна инспекција
Табела 29.	-Преглед издатих сагласности, субјеката, локалитета и количина по водоточима
Табела 30.	-Компаративни показатељи из области коришћења вода за период 2007.-2015. године
Табела 31.	-Компаративни показатељи из области остало за период 2007-2015. године, водна инспекција
Табела 32.	-Квантитативни резултати рада по областима надзора у 2015. години водне инспекције у саставу органа локалне управе
Табела 33.	-Резултати рада техничке инспекције у 2015. години
Табела 34.	-Квантитативна анализа контрола за 2014. и 2015. годину, техничка инспекција
Табела 35.	-Резултати рада саобраћајне инспекције у 2015. години
Табела 36.	-Безбједносни трендови у жељезничком саобраћају 2015/2006
Табела 37.	-Преглед извршења планираних инспекцијских активности, саобраћајна инспекција
Табела 38.	-Квантитативни резултати рада општинске саобраћајне инспекције
Табела 39.	-Преглед тежих повреда на раду
Табела 40.	-Преглед повреда са смртним исходом
Табела 41.	-Број неуредних контрола и предузетих мјера у унутрашњем надзору 2015. године, здравствена инспекција
Табела 42.	-План / извршење за 2015.годину по областима надзора, инспекција за заштиту од пожара
Табела 43.	-Преглед јавних објеката
Табела 44.	-Бензинске станице

6. САДРЖАЈ ДИЈАГРАМА: 2015

Дијаграм 1.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за храну
Дијаграм 2.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Тржишна инспекција
Дијаграм 3.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Пољопривредна инспекција
Дијаграм 4.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Шумарска инспекција
Дијаграм 5.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Ветеринарска инспекција
Дијаграм 6.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Водна инспекција
Дијаграм 7.	Упоредни приказ планираних и извршених контрола техничке инспекције за 2015.годину
Дијаграм 8.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Техничка инспекција
Дијаграм 9.	Тренд безбједности жељезничког саобраћаја – погинули и повређени у периоду 2006 – 2015. Година
Дијаграм 10.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Саобраћајна инспекција
Дијаграм 11.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција
Дијаграм 12.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција рада
Дијаграм 13.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Здравствена инспекција
Дијаграм 14.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Просвјетна инспекција
Дијаграм 15.	Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за заштиту од пожара

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана 43. став 7. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 118/08), Влада Републике Српске, на ___ сједници, одржаној дана ____ 2016. године, донијела је

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Извјештај о раду Републичке управе за инспекцијске послове у 2015. години.
2. Закључак ступа на снагу даном доношења.

Број:

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ

Датум:

Жељка Цвијановић